

Årsrapport 2023

Konsernsjefen har ordet

Klar for morgendagens muligheter

Vi ser tilbake på en tid mange av oss har omtalt som ekstraordinær. Et år som vil bli behørig beskrevet i fremtidens historiebøker. Preget av utfordringer, men også imponerende innsats, samarbeid og gode resultater.

«I en krisesituasjon er det verken skoler, sykehus, eldrehjem, veier, kultur eller andre ting som kommer øverst på lista mi, men mat. Uten mat blir alt annet uvesentlig». Det skrev 12 år gamle Aksel Stenersen Fagerhus da han tok pennen fatt og sendte innlegget «[Norge trenger egenprodusert mat](#)» til norske avisspalter i år. Med krig og krise står matsikkerheten på spill, og flere forstår viktigheten av å ha matproduksjon i hele landet. Det gir storsamfunnet goder vi alle nyter godt av: trygg matforsyning, god dyrevelferd, åpne kulturlandskap, arbeidsplasser og bosetting Norge rundt.

Sammen med ansatte og eiere skaper TINE disse verdiene som Norge trenger. Derfor er jeg så glad for at vi fortsetter å levere. Takket være dedikasjon og innsats gjør vi utfordringer om til muligheter, og ser tilbake på et sterkt år med et godt resultat for konsernet vårt.

Vi har satt forbrukeren i førersetet, med kundene som rettesnor og en ny kommersiell strategi for TINE SA som fundament. For den eneste måten å skape verdi på, er å lykkes i markedet. Vi skal ta en større andel av mat- og drikkemarkedet, fortsette å stabilisere

utviklingen i viktige kategorier og realisere nye, spennende vekstområder. Til tross for både dyrtid og endret forbruksmønster har vi lyktes med å lansere produkter som allerede har blitt nye folkefavoritter i 2023. Både Diplom-Is og Fjordland har fått sterkere markedsposisjoner, og det nærer ingen tvil om at det er forbrukerinnstikt som utvikler sterke merkevarer i TINE. Å treffe på forbrukernes behov gjennom måltidsdøgnet med smak, kvalitet, innovasjon og bærekraft i fokus er nøkkelen til suksess.

Også utenfor Norges grenser gjør vi oss bemerket. I år har vi solgt produkter tilsvarende 3 millioner liter norsk melk i det nordiske markedet – godt hjulpet av vårt datterselskap Wernersson Ost. Ser vi til Irland produserer anlegget vårt mer ost, og fremover vil all Jarlsberg til det internasjonale markedet lages her og i USA. 17 prosent av konsernets inntekter er fra vår internasjonale drift, og ambisjonene våre står ved lag.

Samtidig fortsetter den verdifulle jobben med å redusere kostnader i hele konsernet. Siden 2019 har vi kuttet over 1,5 milliarder kroner. Det siste året har vi også tatt viktige beslutninger for TINE Gruppas fremtid, både

nødvendige endringer i TINEs anleggsstruktur og ny varevei for Diplom-Is. Stillstand er tilbakegang, sies det. Derfor må vi tørre å ta krevende beslutninger, endre oss i takt med omgivelsene og forutse morgendagens muligheter.

For å møte morgendagen må vi fortsette å styrke våre rammebetingelser. Det er godt nytt at regjeringen har besluttet å justere en del av de konkurransepolitiske tilskuddene til våre konkurrenter, slik at vi kan konkurrere på mer rettferdige vilkår. Endringene vil styrke konkurransekraften til norsk melk, og kommer både meieriaktører, forbrukere og norske melkebønder til gode.

For det er ingen tvil: en presset bondeøkonomi er svært krevende for våre eiere. I år betaler TINE ut over 1 milliard kroner i etterbetaling til eierne våre. Det gir helt nødvendige inntekter til bonden – samtidig som de skaper verdier vi alle nyter godt av: arbeidsplasser, bosetting og et levende Norge fra nord til sør.

Vi fortsetter å ta store steg i bærekraftens navn. Nå viser ferske tall fra landbrukets klimakalkulator at utslippene fra norsk

melkeproduksjon er enda lavere enn antatt: vi kan skilte med 1,04 kg CO₂-ekvivalenter per liter melk, mens det globale gjennomsnittet er over det dobbelte. Det beviser hvor viktig det er at vi dokumenterer og setter tydelige mål for hvordan vi skal fortsette å redusere utslippene våre – på tvers av verdikjeden. Et arbeid som bærer frukter: Diplom-Is ble årets Miljøfyrtårn for sitt bærekraftsarbeid i 2023.

Jeg gleder meg til vi skal fortsette å bruke kraften vi har sammen for å ta TINE i retningen vi ønsker for 2024. Vi er allerede i gang med å utarbeide en felles konsernstrategi som skal stake ut en tydeligere kurs for hele konsernet vårt frem mot 2030.

Morgendagens muligheter skal bygge på våre suksesser, våre erfaringer og vår kompetanse. Sammen skal vi ta initiativ, ta ansvar og ta vare på hverandre, når vi fortsetter å utvikle Norges sterkeste merkevarer, som er en del av din hverdag, gjennom alle måltider – et helt liv.

For som vi alle vet: I TINE finnes det bare en måte å gjøre det på. Skikkelig.

Ann-Beth Freuchen

Ann-Beth Freuchen
Konsernsjef

INNHOLD

VÅRT RESULTAT

Styreleder har ordet	5
Året som gikk	6
Tallenes tale	8
Finansielle forhold, risikoer og muligheter	13
Slik skaper vi verdi	16
TINEs strategiske retning	21
Utsikter	22

ÅRSREGNSKAPET 2023

Resultat	25
Noter	37
Revisjonsberetning	62

BÆREKRAFT I TINE

Våre vesentlige tema	64
Klima og miljø	65
Sosiale forhold	70
Vårt klimaregnskap	74
Revisors attestasjon	77

NYTTIG INFORMASJON

[Kontaktinformasjon](#) [Konsernledelsen](#) [Konsernstyret](#) [Eiertillitsvalgte](#) [Statistikk](#) [Norsk melkeråvare](#)

VÅRT RESULTAT

TINE Gruppa produserer og distribuerer norske kvalitetsprodukter over hele Norge – og utenfor landegrensene. Det er Norge som er vårt største og viktigste marked, samtidig som vi har internasjonale ambisjoner.

TRENDER SOM SKAPER VEKST

Vi ser en trend der proteinrike produkter, som TINE Cottage Cheese og YT har høy etterspørsel i markedet. Dette gjenspeiles i resultatene, med en imponerende vekst på 56 prosent i volum og 58 prosent i verdi for YT i 2023.

VÅRT RESULTAT

Styreleder har ordet

Året som gikk

Tallenes tale

Finansielle forhold, risikoer og muligheter

Slik skaper vi verdi

TINEs strategiske retning

Utsikter

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

Styreleder har ordet

Styrken ligger fortsatt i samholdet

TINE har lagt bak seg et begivenhetsrikt år – i alle ordets betydninger. 2023 brakte med seg strukturendringer og melkeunderskudd – men også økt salg av norske meieriprodukter, VM-medaljer – og et sterkt resultat i et krevende marked. Styrken som bærer oss gjennom både oppturer og nedturer, ligger fortsatt i samholdet.

Vi leverer et godt resultat, på tross av dyrtiden som gjør at mange familier må gjøre strenge økonomiske prioriteringer. Derfor har også styret vedtatt en av de høyeste etterbetalingene siden konserndannelsen for over 20 år siden. Etterbetaling er et viktig bidrag til våre produsenter. Verdienne TINE skaper, skal investeres i vår felles framtid, samtidig som økonomien til bonden må sikres her og nå, med alle de positive ringvirkningene dette har for lokalsamfunn og matberedskap i hele landet.

For alle oss som setter vår stolthet i å produsere norsk mat på norske ressurser, er det få ting som smerter oss mer, enn når det må tys til import for å dekke et melkeunderskudd. Det hjelper ikke at det dreier seg om 1 prosent. Det er en vond prosent. Forsyningsutfordringene skyldtes flere forhold. Større etterspørsel enn prognosene tilsa, for lite og for dårlig fôr etter en ustabil sommer, og en bondeøkonomi som ikke ga rom til å produsere mer melk. Uansett må vi være i stand til å håndtere større svingninger i markedet fremover på en mer forutsigbar måte. Vi kan bli bedre. Og vi må bli bedre.

Skal vi sikre tilstrekkelig produksjon i årene fremover, må det bli mer lønnsomt

å produsere melk. Melkeprisen må opp, de politiske kostnadene melka bærer må reduseres – og budsjettmidler prioriteres til produksjon av melk. Vi lever i ei tid der matberedskap og selvforsyning, igjen er på det politiske kartet. Vi melkebønder, med vår viktige verdikjede over hele landet, bør se resultatene av dette i jordbruksoppgjøret.

Vi må også ha en produksjonsstruktur som er tilpasset marked og etterspørsel. I 2023 ble det tatt en tung, men nødvendig beslutning, om at anleggene våre i Kristiansand og på Sem skal legges ned, og at det gjøres driftsendringer ved Frya, Sola, Jæren og Lom og Skjåk. Dette vil gi en effektiviseringsgevinst i størrelsesorden 100 millioner kroner i året fra og med 2026.

Vi har snakket om forsyningsutfordringer. Og det er jo fordi det er økt etterspørsel etter norsk melk. I et stadig tøffere marked, har vi lyktes med å få fram melkas egenskaper, enten det dreier seg om smak og kvalitet – eller bærekraft og ernæring. Under årets oste-VM i Trondheim ble det 5 gull og i alt 15 medaljer til TINE. I tillegg vant Gangstad Gårdysteri VM-gullet for verdens beste ost. Norge er i osetoppen, og TINE har blitt en produsent i verdensklasse.

Muligheten vår ligger i de gode merkevarene som er med oss livet gjennom. TINE Melk, Norvegia, Jarlsberg, G35 – ja, og Østavind, som i løpet av få år er blitt en folkeost, men også YT og Go'morgen. Lista er lang.

Så utfordres TINE og landbruket i stadig større grad på bærekraft. For oss representerer denne debatten en mulighet til å være med på å definere hva en bærekraftig melkeproduksjon handler om. Det er grunnleggende bærekraftig at vi produserer vår egen mat på de ressursene Norge har. Nye tall fra klimakalkulatoren viser også at utslippene fra norsk melkeproduksjon utgjør under halvparten av det internasjonale snittet. Vi har tatt i bruk metanhemmere og øker kvaliteten på norsk grovfôr. På dyrevelferdsiden kan vi dokumentere framgang. Vi jobber med naturen. Ikke mot den.

Internasjonalt ser vi mange av de samme utviklingstrekkene som i Norge. Høye renter og inflasjon påvirker volumene negativt. Samtidig er det gledelig at vi nå produserer mer ost i Irland, etter noen krevende innkjøringsår. Det har åpnet seg et marked i vårt nærmeste naboland gjennom

datterselskapet vårt Wernersson Ost. Tallene er ennå beskjedne, men å vokse internasjonalt, krever tålmodighet.

TINE har et sterkt fundament. Og vi har, tross enkeltsaker vi skulle vært foruten, et solid omdømme. Tilliten til merkevaren TINE er sterk ute i samfunnet. Men det er bare i fellesskap – og med samvirkeverdiene i bunn, vi kan ivareta denne tilliten. Styrken ligger fortsatt i samholdet.

Marit Haugen

Marit Haugen
Styreleder

Året som gikk

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

Styreleder har ordet

Året som gikk

Tallenes tale

Finansielle forhold, risikoer og muligheter

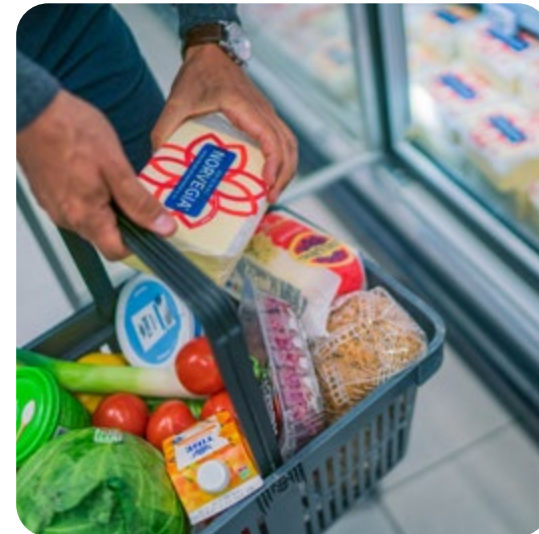
Slik skaper vi verdi

TINEs strategiske retning

Utsikter

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

Ny kommersiell strategi

TINE SA lanserer en ny kommersiell strategi med mål om å ta større andel av mat- og drikkemarkedet, stabilisere utviklingen i enkelte kategorier og å realisere identifiserte vekstområder.

Nordsamisk på melk i Troms og Finnmark

Med landbruk fra nord til sør i landet, lanserer TINE melk med både norsk og nordsamisk på kartongen i Troms og Finnmark.

Forbrukerne ønsker mer miljøvennlig emballasje

TINE tar grep og lanserer yoghurt på kartong med 85 prosent mindre plast i emballasjen sammenlignet med stort yoghurtbeger.

Internasjonal satsing

TINE etablerer lokal representasjon i Hong Kong, Seoul, Tokyo og Manila. Målet er å bygge merkevare og utvikle nye markeder for vekst.

Matvarebransjens mest bærekraftige matvareaktør

Nok en gang kåres TINE til Norges mest bærekraftige matvareaktør i den årlige spørreundersøkelsen foretatt av Sustainable Brand Index.

TINE tar sosialt ansvar på alvor

I TINE står fellesskap, inkludering og sunn aktivitet sentralt. Årlig deltar over 70 000 barn og unge på 450 fotballskoler over hele landet. Og over 100 000 ungdommer løper TINEstafetten på 300 idrettsarenaer fra nord til sør.

Nordisk ambisjon

TINE har ambisjoner om å skape vekst i meierikategorien i de nordiske nabolandene. Sammen med Wernersson Ost er flere av TINEs produkter nå etablert i det svenske markedet.

TINEs råvarehåndtering samles

TINE samler avdelingene Tanktransport, Flåte, Norsk melkeråvare og TINE Rådgiving og Medlemsservice i samme enhet under navnet Norsk melkeråvare. Målet er en tydeligere råvarehåndtering, bedre samhandling og forenkling.

TINE leder forskning på fôr og metanhemmere

Lanseringen av TINE Fremtidsmelk markerer begynnelsen på de neste fire årene hvor landbruksnæringen, med TINE i tet, har ambisjoner om å redusere metanutslippet fra norsk melke- og kjøttproduksjon med 30 prosent.

Fornybar energi innen 2030

TINE Meieriet Jæren tar i bruk bioenergi fra flis fremfor naturgass, og har ambisjoner om å redusere utslippene med opptil 7 000 tonn CO₂-ekvivalenter årlig. Samtidig vokser bilparken ytterligere, og vi har nå 38 biogassbiler.

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

Styreleder har ordet

Året som gikk

Tallenes tale

Finansielle forhold, risikoer og muligheter

Slik skaper vi verdi

TINEs strategiske retning

Utsikter

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

Ann-Beth Freuchen blir ny konsernsjef i TINE

Ann-Beth kommer fra stillingen som visekonsernsjef i TINE med kommersielt ansvar, og har tidligere 25 års ledererfaring fra Orkla.

TINE gjør endringer i anleggsstrukturen

Konsernstyret i TINE vedtar å legge ned meieranleggene på Sem og i Kristiansand. Samtidig gjøres det produksjonsendringer ved anleggene på Frya, Sola, Jæren og Lom og Skjåk for å sikre konkurransekraft og rigge selskapet for fremtiden.

Diplom-Is endrer varevei

TINEs datterselskap, iskremprodusenten Diplom-Is, beslutter å endre fra direkte- til grossistdistribusjon. Etter planen vil endringen tre i kraft mot slutten av 2025.

5 gullmedaljer til TINE under Oste-VM

TINE tar hjem 15 medaljer under årets Oste-VM i Trondheim. Selbu Blå Original, TINE Geitost, TINE Gudbrandsdalsost, TINE Fløtemysost og Snøfrisk Kremost Kantarell fikk alle gullmedaljer.

TINE på omdømmetoppen

Igjen er TINE på pallen i landets største omdømmekåring blant norske virksomheter. TINE er på en sterk tredjeplass, bak Vinmonopolet og NRK i Ipsos' omdømmeundersøkelse.

Norske bønder hedres

134 TINE-bønder mottar hedersprisene Sølvтина og Mjølkespannet for feilfri melk i henholdsvis 15 og 25 år.

Lavere CO₂-utslipp i norsk melkeproduksjon

Mens det tidligere estimatet har vært 1,2 kg CO₂-ekvivalenter per liter levert melk, viser nye tall at utslippene er på 1,04 kg CO₂-ekvivalenter. Det globale gjennomsnittet er på 2,6.

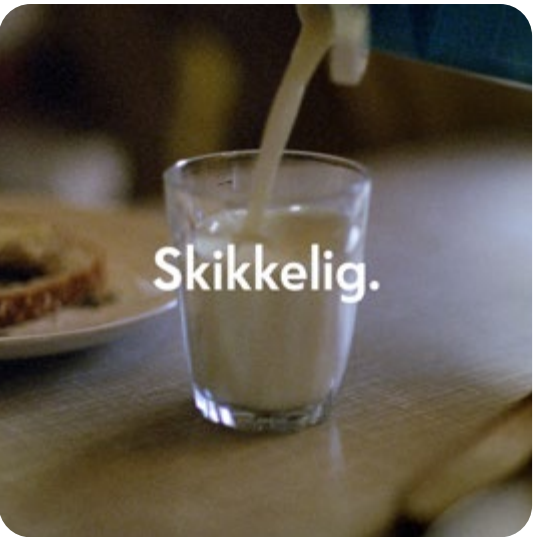
Diplom-Is vinner Årets Miljøfyrtårn

Diplom-Is vinner blant annet for sitt arbeid med å redusere matsvinn, plastbruk og klimagassutslipp, optimalisering av produksjonen og for sitt engasjement for bærekraft – også utover egen virksomhet.

Trender som skaper vekst

TINE Cottage Cheese og YT selger langt over prognose. TINE Cottage Cheese hadde en volumvekst på 13,9 prosent, og en verdivekst på 26,3 prosent. YT har vokst 56 prosent i volum og 58 prosent i verdi.

I TINE finnes det bare en måte å gjøre det på: skikkelig.

På tampen av året lanserer TINE et nytt kommunikasjonskonsept. Det nye konseptet bygger på selve substansen i selskapet og merkevaren TINE, med mål om å styrke konkurransekraften og preferansen for TINE.

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

Styreleder har ordet

Året som gikk

Tallenes tale

Finansielle forhold, risikoer og muligheter

Slik skaper vi verdi

TINEs strategiske retning

Utsikter

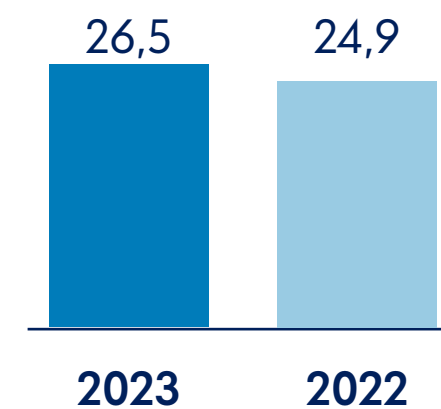
ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

Tallenes tale

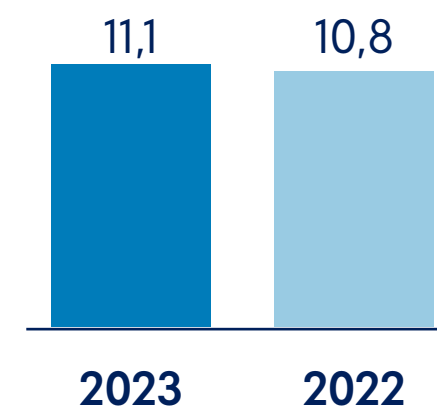
26,5

SALGSINNTEKTER
MRD. NOK

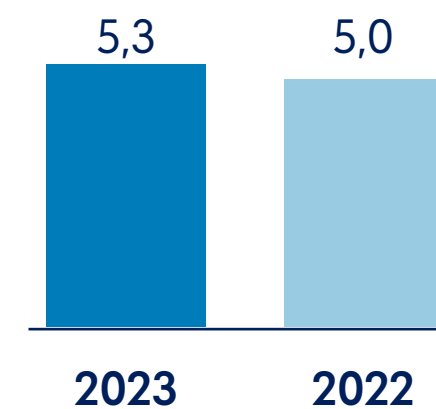
11,1 %

EBITDA
PROSENT

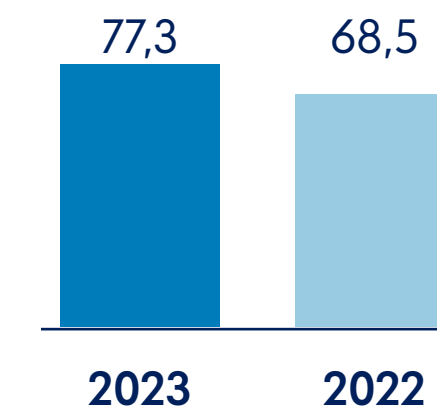
5,3 %

EBIT
PROSENT

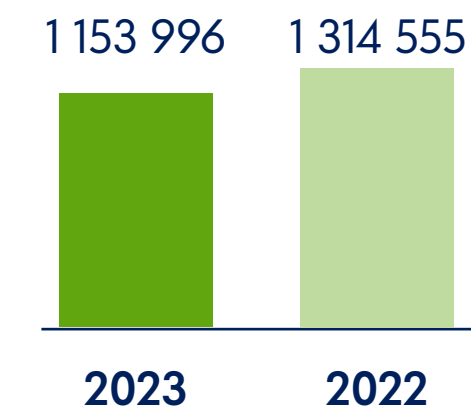
77,3

ETTERBETALING
ØRE/LITER

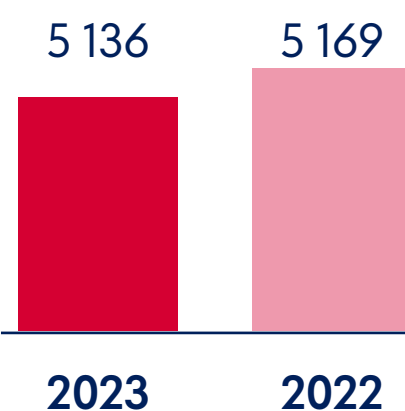

1 153 996

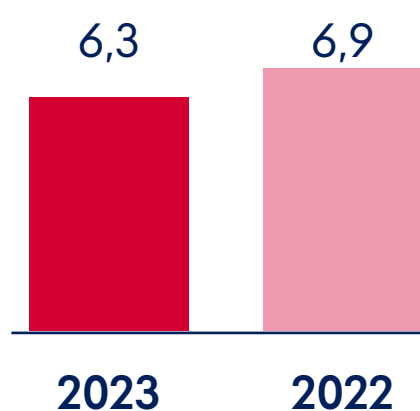
TOTALT KLIMAGASSUTSLIPP
TONN CO₂-E

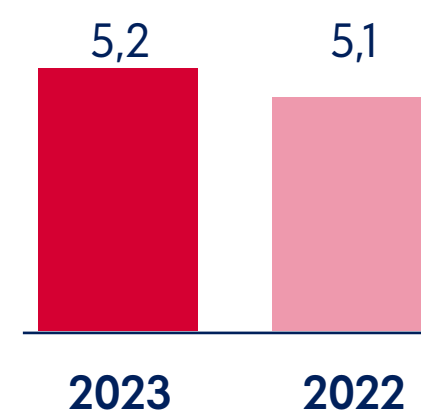
ANTALL ANSATTE

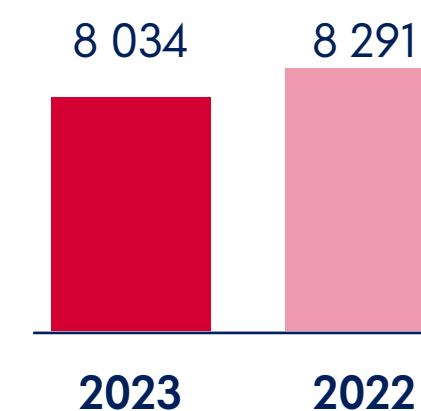
SYKEFRAVÆR
PROSENT

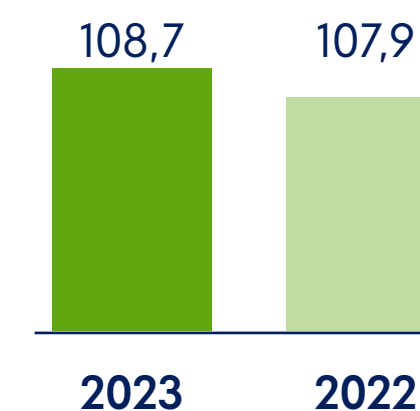
H₁-VERDI

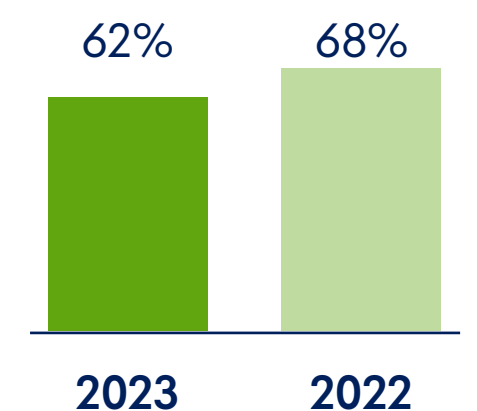
ANTALL EIERE

DYREVELFERDS-
INDIKATOR

ANDEL FORNYBAR ENERGI
PROSENT

Leverert til TINE i 2023 (2022)

1 291,5

KUMELK (1 351,1)
MILL. LITER

17,8

GEITEMELK (18,4)
MILL. LITER

6,24

MÅLPRIS (5,91)
KR/LITER

VÅRT RESULTAT

Styreleder har ordet

Året som gikk

Tallenes tale

Finansielle forhold, risikoer og muligheter

Slik skaper vi verdi

TINEs strategiske retning

Utsikter

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

Økte inntekter og stabile marginer for TINE Gruppa

Volumet i det norske markedet er svakt ned fra 2022, og redusert med i underkant av 5 prosent utenfor Norge. Økte salgsinntekter fra pris og valuta motvirkes av økte kostnader fra pris- og lønnsvekst både i Norge og internasjonalt.

SALGSINNTEKTER

26,5 mrd. NOK
2022: 24,9

Salgsinntektene for TINE Gruppa i 2023 endte på 26,5 milliarder kroner, en økning på 6,6 prosent sammenlignet med 2022. Justert for valuta er veksten 4,8 prosent.

Nye investeringer i driftsmidler i 2023 var på 855 millioner kroner sammenlignet med 1 035 millioner kroner i 2022, og i hovedsak knyttet til aktivitet i Norge.

EBITDA %

11,1 %
2022: 10,8

Dyr tid og en mer prisbevisst forbruker vrir handelen i norsk dagligvare mot lavprisprodukter, egne merkevarer (EMV), og økt kampanjeaktivitet.

I 2023 ble det besluttet endringer i TINEs anleggstruktur, hovedsakelig knyttet til fremtidig nedleggelse av søtmelksanlegg i Sør-Norge, og overgang til grossistdistribusjon i Diplom-Is.

EBIT %

5,3 %
2022: 5,0

Høyere kostnader fra lønns- og prisvekst, og økte kostnader til markedsaktiviteter og drift, er delvis motvirket av reduserte kostnader fra TINEs kontinuerlige arbeid med å styrke konkurransekraften.

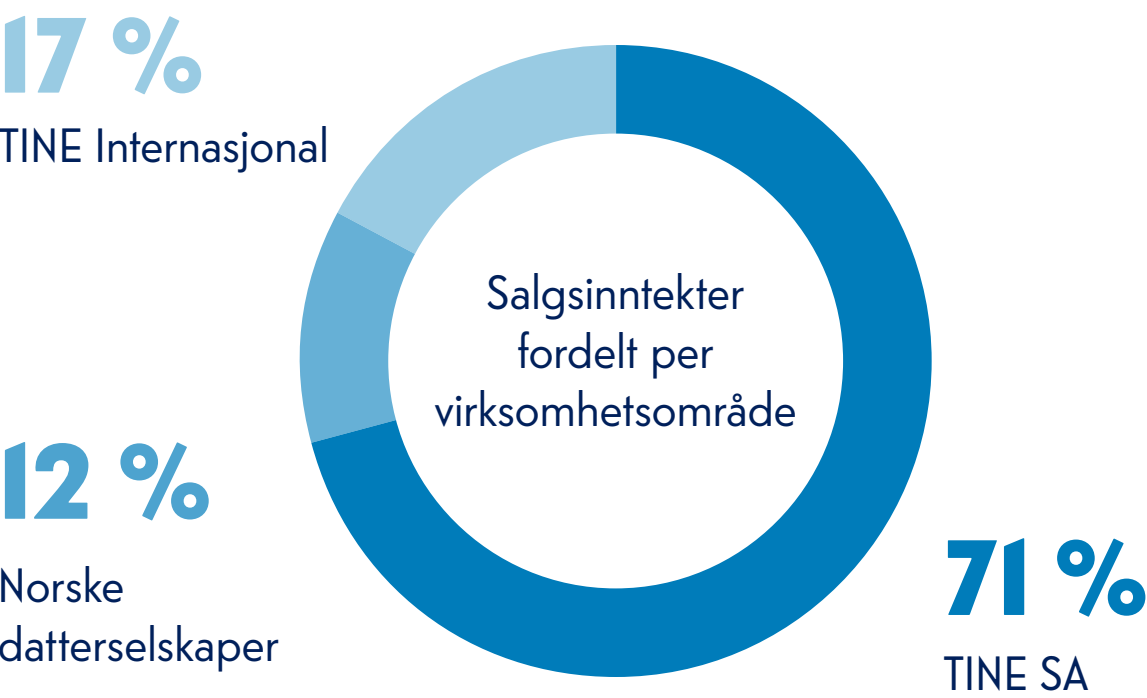
EBITDA-margin og EBIT-margin har en svak økning fra 2022. Driftsresultatet i 2023 ble på 1 425 millioner kroner.

i Alternative resultatmål
Alternative resultatmål benyttes med den hensikt å øke forståelsen av TINE Gruppas utvikling og resultater. EBITDA-margin (%) er definert som driftsresultat før av-og nedskrivinger delt på sum driftsinntekter. EBIT-margin (%) er definert som driftsresultat delt på sum driftsinntekter.

	Salgsinntekter mrd. NOK			EBITDA %		EBIT %	
	2023	2022	%visΔ	2023	2022	2023	2022
TINE SA	19,4	18,3	6,2 %	13,2 %	13,2 %	7,7 %	7,1 %
TINE Internasjonal	4,7	4,4	8,2 %	2,8 %	0,9 %	-3,5 %	-2,7 %
Norske datterselskaper	3,4	3,2	6,2 %	5,3 %	5,7 %	1,4 %	1,0 %
Øvrige / eliminering	-1	-1	5,7 %	0,0 %	-0,2 %	0,0 %	-0,2 %
TINE GRUPPA	26,5	24,9	6,6 %	11,1 %	10,8 %	5,3 %	5,0 %

TINE Gruppas virksomhetsområder

Virksomhetsområdene er TINE SA, TINE Internasjonal og Norske datterselskaper. Eksport fra Norge rapporteres som en del av TINE Internasjonal. TINE Internasjonal består av datterselskapene Norseland Inc. (USA), Norseland Ltd. (UK), Wernersson Ost AB (Sverige), Wernersson Ost Danmark A/S, samt TINE Ireland Ltd. og avdeling Osteeksport. Norske datterselskaper består i hovedsak av datterselskapene Fjordland, Diplom-Is og MIMIRO.

Virksomhetens art og tilholdssted

TINE er et næringsmiddelkonsern. Morselskapet TINE SA er et samvirkeselskap eid av melkeprodusenter som leverer melk til selskapet. På den måten skaper TINE verdier i et nært samspill mellom norsk natur, landbruk og marked. TINE, som en kommersiell merkevareleverandør, leverer daglig produkter over hele Norge.

TINEs virksomhet er representert over hele Norge. Hovedtyngden av de internasjonale salgsaktivitetene foregår i USA, Sverige, Danmark og Storbritannia, i tillegg til produksjon av Jarlsberg i Irland og i Ohio, USA.

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

Styreleder har ordet

Året som gikk

Tallenes tale

Finansielle forhold, risikoer og muligheter

Slik skaper vi verdi

TINEs strategiske retning

Utsikter

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

Volum og EBITDA-margin på nivå med 2022 for TINE SA

Salgsinntektene for 2023 i TINE SA er 19,4 milliarder kroner, en økning på 6,2 prosent fra 2022. Økningen er drevet av pris og produktmiks. TINE SA har volum på nivå med 2022 for salgskanalene dagligvare og industri, mens "out of home", som selger til kiosk/bensinstasjon, serveringsmarkedet og skoler, er noe svekket.

Volumutviklingen i dagligvaremarkedet for meieriprodukter i 2023, er på nivå med 2022¹.

SALGSINNTEKTER

19,4 mrd. NOK
2022: 18,3

EBITDA %

13,2 %
2022: 13,2

EBIT %

7,7 %
2022: 7,1

For TINE SA har volumandelen stabilisert seg sammenlignet med 2022 og er på 57,8 prosent. Selskapet tar posisjoner på yoghurt, matlagingsprodukter og juice, og taper volumandeler på de største kategoriene søtmelk og ost¹.

Verdiutviklingen totalt i dagligvaremarkedet for meieriprodukter er økt med 7,9 prosent fra 2022. TINE SA hadde en vekst i verdi på 7,3 prosent i 2023¹.

Økte kostnader på råvarer, innsatsfaktorer, personal og øvrige driftskostnader motvirkes noe av lavere priser på energi og kostnadsreduksjoner, men samlet er EBITDA-margin på nivå med 2022.

EBIT-margin styrkes noe som konsekvens av lavere nedskrivninger sammenlignet med 2022.

1) Kilde: NielsenIQ ScanTrack, Marked: Grocery Total, Produkt: Tine AS Totalbase (kundespesifikk klassifisering) Periode: 2023, Facts: Sales (KG/L), Sales (KG/L) Chg YA, Sales (KG/L) % Chg YA, Share of Sales (KG/L), (KG/L) Shr BPS Chg YA, Sales Value, Sales Value Chg YA, Sales Value % Chg YA, Share of Sales Value, Value Shr BPS Chg YA

VOLUMANDEL %

57,8
-0,2 PP

VERDIANDEL %

55,3
-0,3 PP

TINEs andeler i dagligvaremarkedet for meieriprodukter 2023 versus 2022¹.

Arbeidsmiljø, mangfold og inkludering

Arbeidsmiljøet i TINE skal kjennetegnes ved trivsel, inkludering, tillit og engasjement. Vi aksepterer ingen form for upassende oppførsel, mobbing, trakassering eller diskriminering. Vi skal gi alle medarbeidere rett og mulighet til å utfolde sine evner uavhengig av kjønn, livssyn, hudfarge, nasjonal eller etnisk opprinnelse, seksuell legning, funksjonshemming og alder. Mer informasjon om TINEs redegjørelsesplikt finner du [her](#).

Oppdaterte etiske retningslinjer

TINE skal være en åpen, ærlig og ansvarlig bedrift. Vi har derfor utarbeidet etiske retningslinjer som tydeliggjør de holdningene og den atferden vi forventer av våre medarbeidere. I 2022 ble TINEs etiske retningslinjer revidert for å oppfylle nye krav i åpenhetsloven. Retningslinjene er nå i større grad helhetlige og verdibaserte, som også inkluderer grunnleggende menneske- og arbeiderrettigheter, samt sentrale forhold knyttet til ansvarlig forretningspraksis. [Her](#) kan du lese de etiske retningslinjene.

Åpenhetsloven

Åpenhetsloven som trådte i kraft i 1. juli 2022 har ført til økt fokus på åpenhet og transparens i næringslivet dette året, også i TINE. Vi har blant annet jobbet med å standardisere våre rutiner for aktsomhetsvurderinger, slik at vi har mest mulig kontroll over risikobildet i verdikjeden vår. [Her](#) kan du lese TINEs redegjørelse for arbeidet med åpenhetsloven.

Påvirkning på ytre miljø

For oversikt over TINE Gruppas påvirkning på det ytre miljøet, foretakets utsikter og fremtidige miljøkrav som kan påvirke foretakets virksomhet, se bærekraftskapittelet.

Norsk melkeråvare

I 2023 endret TINE Råvare navn til Norsk melkeråvare. Norsk melkeråvare er en administrativ og økonomisk adskilt virksomhet i TINE SA med eget regnskap og revisjon, og ansvar for råvarehåndtering i melkesektoren. Oppgavene omfatter blant annet henting av melk hos melkeprodusentene, kvalitetskontroll og oppgjør for melken til produsent. Melken omsettes til aktørene i markedsordningen for melk. Norsk melkeråvare dekker kostnader knyttet til råvarehåndtering, blant annet melketransport, gårdstanker og rådgivingstjenester. Aktiviteter, organisering og regnskap er regulert gjennom en avtale mellom Landbruksdirektoratet og TINE.

I juli 2023 økte målprisen for melk med 33 øre, fra 5,91 til 6,24 kroner per liter melk.

Norsk melkeråvares årsrapport publiseres [her](#).

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

Styreleder har ordet

Året som gikk

Tallenes tale

Finansielle forhold, risikoer og muligheter

Slik skaper vi verdi

TINEs strategiske retning

Utsikter

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

Lavere volum og styrket EBITDA-margin i TINE Internasjonal

SALGSINNTEKTER

4,7 mrd. NOK
2022: 4,4

Salgsinntektene for TINE Internasjonal endte på 4,7 milliarder kroner – en økning på 8,2 prosent sammenlignet med 2022. Vekst i salgsinntekter justert for valuta er ned 1 prosent, og volumet er ned i underkant av 5 prosent.

Jarlsberg er TINEs største merkevare internasjonalt med et samlet salg på 15 000 tonn i 2023. Til sammenligning solgte TINE 8 700 tonn Jarlsberg i Norge. Det totale internasjonale volumet av Jarlsberg falt med 4 prosent i 2023 sammenlignet med 2022. Dette er en konsekvens av økte priser i en tid der forbrukerne er mer prissensitive enn tidligere.

Anlegget i Irland har økt produksjon av ost, og fremover vil all produksjon av Jarlsberg til det internasjonale markedet skje fra Irland og USA. Gjennom 2023 har melkeprisen i Irland falt med omtrent 30 prosent til under 40 eurocent.

Den styrkede EBITDA-marginen er drevet av sanering av ulønnsomme produkter i Storbritannia, høyere produksjonsvolum og bedret kvalitet på irsk ost, samt valuta.

Driftsresultatet og driftsmarginen i TINE Internasjonal er negativt påvirket av nedskrivning av produksjonsutstyr som ikke lenger er i bruk, og nedskrivning av patentrettigheter til produktet ostewrap. Ostewrap ble utviklet av Lotito og ble lansert i det amerikanske markedet i 2019. Lotitos ostewrap hadde god vekst og lønnsomhet etter lansering, men har over tid svekket sin posisjon i sterk konkurranse med wraps basert på andre råvarer.

EBITDA %

2,8 %
2022: 0,9

Reduksjon i volum er drevet av lavere etterspørsel i USA, i tillegg til sanering av produkter med lav lønnsomhet i Storbritannia. Volumet til det svenske og danske markedet er på nivå med 2022.

Av det totale internasjonale Jarlsbergsalget i 2023, ble 40 prosent produsert i USA, 50 prosent i Irland og 10 prosent i Norge.

EBIT %

-3,5%
2022: -2,7

Norseland
INCORPORATED

SALGSINNTEKTER

262 mill. USD
2022: 278

EBITDA %

2,9 %
2022: 2,7

EBIT %
-4,0 %
2022: 0,0

Norseland
innovative cheese specialists

SALGSINNTEKTER

52 mill. GBP
2022: 52

EBITDA %

4,8 %
2022: 2,4

EBIT %
3,1 %
2022: 0,8

Wernersson
OSTMÄSTARE
SEDAN 1950

SALGSINNTEKTER

1 042 mill. SEK
2022: 925

EBITDA %

2,1 %
2022: 2,4

EBIT %
1,5 %
2022: 1,7

TINE TINE Ireland og
Osteeksport Norge

SALGSINNTEKTER

828 mill. NOK
2022: 688

EBITDA %

-2,7 %
2022: -12,2

EBIT %
-11,4 %
2022: -21,3

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

Styreleder har ordet

Året som gikk

Tallenes tale

Finansielle forhold, risikoer og muligheter

Slik skaper vi verdi

TINEs strategiske retning

Utsikter

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

Stabilt resultat fra norske datterselskaper

SALGSINNTEKTER

3,4 mrd. NOK
2022: 3,2

EBITDA %

5,3 %
2022: 5,7

EBIT %

1,4 %
2022: 1,0

Salgsinntektene økte med 6,2 prosent til 3,4 milliarder kroner sammenlignet med 2022, og er drevet av pris og produktmiks.

Volumet i Diplom-Is er på nivå med 2022, og selskapet vinner andeler i den totale iskremkategorien som vokser i dagligvare gjennom 2023¹. Fjordland har noe lavere volum sammenlignet med 2022, men styrker sine andeler i dagligvare innen ferdigretter og smør/margarin². Salgsutviklingen for yoghurt er svakere sammenlignet med 2022.

Effekten av pris- og lønnsvekst i 2023 er noe motvirket av arbeidet med kostnadsreduksjoner. I tillegg påvirkes marginen i Diplom-Is av omstillingskostnader knyttet til besluttet overgang til grossistdistribusjon mot slutten av 2025.

SALGSINNTEKTER MNOK

1 267 mill. NOK
2022: 1 201

EBITDA %

2,3 %
2022: 3,8

EBIT %

-3,6 %
2022: -3,9

SALGSINNTEKTER

2 137 mill. NOK
2022: 2 006

EBITDA %

6,7 %
2022: 6,6

EBIT %

6,3 %
2022: 6,1

DRIFTSINNTEKTER

52 mill. NOK
2022: 44

EBITDA %

18,7 %
2022: 21,3

EBIT %

-91,5 %
2022: -105,8

1) Kilde Nilsen: NielsenIQ Discover, Grocery, Kiosk, Gasoline, Diplom-Is, Value Sales '000, Value % Shares, Value % Chg. W 2023 52 (Copyright © NielsenIQ)
2) Kilde: NielsenIQ ScanTrack, Total Norge DVH, Fjordland ferdigretter, Smør/Margarin, MAT TY, MAT YA, Share of Sales - Product, Last refresh: Jan 13, 2024. (Copyright © NielsenIQ.)

Finansielle forhold, risikoer og muligheter

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

Styreleder har ordet

Året som gikk

Tallenes tale

Finansielle forhold, risikoer og muligheter

Slik skaper vi verdi

TINEs strategiske retning

Utsikter

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

TINE Gruppa påvirkes av utviklingen i finansielle markeder. Høy inflasjon, økte renter og en svak krone gjennom 2023 påvirker finanskostnader, samtidig som en aktiv styring av finansiell risiko begrenser svingninger i resultatet. TINE har en stabil finansiell posisjon, med sterke finansielle nøkkeltall.

EIENDELER

20 049 mill. NOK

2022: 19 643

Finanskostnader, skatt og resultat i TINE Gruppa

Netto finanskostnader ble 76 millioner kroner i 2023, en økning på 16 millioner kroner fra 2022. Økte netto rentekostnader og tap på valuta motvirkes av en inntekt på totalt 129 millioner kroner fra investeringer i tilknyttede selskap.

Skattekostnaden i 2023 ble 136 millioner kroner, og tilsvarer en effektiv skattesats på 10,1 prosent (5,7 prosent i 2022). Den effektive skattesatsen er lavere enn standard skattesats, hovedsakelig på grunn av høy fradragsberettiget etterbetaling til eierne.

Årsresultatet endte på 1 214 millioner kroner, som er en økning på 84 millioner kroner sammenlignet med 2022.

Årsresultat TINE Gruppa

	2023	2022
Driftsresultat	1 425	1 257
Sum finansinntekter og finanskostnader	-76	-60
Resultat før skattekostnad	1 350	1 197
Skattekostnad	136	68
Årsresultat	1 214	1 130
Minoritetenes andel	22	29
Majoritetenes andel	1 192	1 101

Balanse og likviditet

Anleggsmidler ble redusert med 647 millioner kroner i 2023, grunnet av- og nedskrivninger av varige driftsmidler. Omløpsmidler økte med 1 054 millioner kroner, hovedsakelig drevet av en økning i bankinnskudd, kontanter og pengemarkedspapirer på 1 006 millioner kroner.

TINE Gruppa er i en stabil finansiell posisjon og har en stabil egenkapitalandel på 50,5 prosent. Dette gir en tilstrekkelig fleksibilitet mot nedre grense i egenkapitalandel på henholdsvis 45 prosent internt og 40 prosent i finansielle avtaler.

Netto rentebærende gjeld per 31.12.2023 for TINE Gruppa var 2 249 millioner kroner, som er en reduksjon på 1 016 millioner kroner siden utgangen av 2022. Rentedekningsgraden målt ved NIBD/EBITDA har hatt en positiv utvikling i 2023 grunnet redusert netto rentebærende gjeld og økt EBITDA fra 2022. Forholdstallet på 0,76 er godt innenfor målsetningen på maksimum 2,0 og betydelig lavere enn for de fleste sammenlignbare bedrifter.

ÅRSRESULTAT

1 214 mill. NOK

En økning på 84 millioner kroner sammenlignet med 2022

Kontantstrøm

Bankinnskudd, kontanter og pengemarkedspapirer øker fra 647 millioner til 1 654 millioner kroner i 2023. Endringen kommer av følgende kontantstrømmer:

- Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter utgjorde 2 689 millioner kroner
- Netto kontantstrøm til investeringsaktiviteter var 847 millioner kroner
- Netto kontantstrøm til finansieringsaktiviteter utgjorde 840 millioner kroner

Forskjellen mellom driftsresultat og kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter for 2023 er, utover avskrivninger, hovedsaklig drevet av reduksjon i arbeidskapital på totalt 200 millioner kroner.

Etterbetalingen til melkeprodusentene for regnskapsåret 2022 var 940 millioner kroner og ble utbetalt i 2023, en reduksjon på 470 millioner kroner fra utbetalingen i 2022. Kontantstrøm til finansieringsaktiviteter utover etterbetaling, utgjorde 99 millioner kroner, hvilket er 519 millioner kroner lavere enn i 2022.

Likviditeten i TINE Gruppa vurderes som god. Det vises til note 12 og 24 for vurdering av finansiell risiko og finansieringsstruktur.

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

Styreleder har ordet

Året som gikk

Tallenes tale

Finansielle forhold, risikoer og muligheter

Slik skaper vi verdi

TINEs strategiske retning

Utsikter

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

ETTERBETALING FRA TINE SA

77,3 (Øre/Liter)

2022: 68,5

Disponering

TINE Gruppas styre har vedtatt en etterbetalingspolitikk hvor målsettingen er at mellom 50 og 85 prosent av konsernets årsresultat skal avsettes til etterbetaling til eierne. Den årlige disponeringen påvirkes av fremtidig investeringsnivå, finansielle nøkkeltall og skatteposisjon. Kravet om minimum 45 prosent egenkapital skal ha prioritet foran etterbetalingspolitikken.

Disponering av resultat

	mill. NOK	
	2023	2022
Etterbetaling til eierne	1 014	940
Overført fra/til etterbetalingsfond	-30	-117
Avsatt til annen egenkapital	273	245
Sum disponert	1 257	1 068

Melkepris

	kr./liter				
	2023	2022	2021	2020	2019
Melkepris fra Norsk Melkeråvare	5,73	5,40	5,28	5,19	5,16
Etterbetaling fra TINE SA	0,77	0,69	0,98	0,76	0,43
Sum melkepris	6,50	6,08	6,26	5,95	5,59

For 2023 er 1 014 millioner kroner avsatt til etterbetaling til eierne og disponeres fra TINE SA. Disponeringen er forsvarlig grunnet selskapets stabile finansielle posisjon og sterke nøkkeltall.

Etterbetalingen for 2023, inkludert disponeringen fra etterbetalingsfond, utgjorde 77,3 øre per liter avregnet rå ku- og geitemelk, og totalt 85 prosent av resultatet justert for minoritetsinteresser.

I 2023 var gjennomsnittsliveransen av melk til TINE SA cirka 201 000 liter. I 2022 var den 202 000 liter. En gjennomsnittsprodusent får dermed en etterbetaling på cirka 156 000 kroner for 2023 mot 138 000 i 2022.

Bærekraft og finansielle forhold

Bærekraft er viktig innenfor alle områder i TINE og vil også i enda større grad fremover påvirke dialog og prising rundt finansiering.

I 2021 innførte TINE SA tre KPI'er på bærekraft i kredittfasiliteten med Danske Bank og DNB. I 2022 ble det etablert et grønt rammeverk for å kunne finansiere bærekraftige investeringer ved å utstede grønne obligasjoner. Den første grønne obligasjon, på 500 millioner kroner, ble utstedt i 2023. For mer informasjon om allokering av midler henvises det til rapport på tine.no.

Finansiell risiko i TINE Gruppa

TINE er eksponert for finansiell risiko i et slikt omfang at det er viktig med en aktiv styring av risiko for å redusere usikkerhet og svingninger i resultat. Styrevedtatte finansielle retningslinjer sikrer håndtering av finansiell risiko. Retningslinjene vedtas årlig.

Finansiell risiko er definert som rente-, valuta-, finansiering-, likviditet- og kredittrisiko, samt råvarerisiko. TINEs risikoholdning er å sikre deler av fremtidige kontantstrømmer og balanseposter for å redusere fremtidig usikkerhet og bidra til stabilitet.

TINE benytter seg av finansielle instrumenter for å sikre eksponering mot rente, valuta og energikostnader. TINE SA inngår rente- og valutakontrakter, hovedsakelig i form av terminer og rente- og valutaswapper, for å begrense konsernets rente- og valutarisiko. Finansiell risiko i konsernet beskrives detaljert i note 12.

Risiko råvarepriser

TINE Gruppa er eksponert for endringer i energipriser i produksjon og transport. Energi- og drivstoffprisene har falt gjennom 2023 etter en ekstraordinær økning i 2022. Dette har bidratt til å stabilisere utviklingen i driftskostnader.

TINE er indirekte eksponert for markedspriser på råvarer som benyttes til å produsere emballasje, spesielt plast og fiber. Markedsprisene på emballasje har stabilisert seg i 2023, og TINE forventer at denne utviklingen fortsetter inn i 2024.

TINE er videre eksponert for priser på andre innsatsfaktorer til produksjon, som frukt, bær, kaffe, sukker og appelsin- og eplekonsentrat. Prisene på flere av disse råvarene økte betydelig i 2023, drevet av svakere avlinger og høy etterspørsel. Økte priser på råvarer og innsatsfaktorer bidro til økte varekostnader i 2023.

Kredittrisiko kunder

TINE Gruppa jobber aktivt med en kontinuerlig overvåking av kredittsituasjonen på alle sine kunder. Deres betalingsevne anses som god, noe som er synliggjort gjennom lave tap på fordringer over flere år. Gjennom 2023 har det vært en økning i mislighold særlig innenfor servering, noe vi også ser i markedet for øvrig, men tap på fordringer er fortsatt relativt lav. Kredittrisiko i konsernet beskrives ytterligere i note 12.

Klimarisiko

TINE har som mål å være Norges mest bærekraftige matprodusent, og har ambisiøse mål på optimal ressursutnyttelse, som beskrevet under «Bærekraft i TINE». Samtidig er TINE utsatt for klimarisiko gjennom hele verdikjeden. Vesentlig klimarisiko er beskrevet i note 12.

Forutsetning for fortsatt drift og hendelser etter balansedato

Årsregnskapet for 2023 er satt opp under forutsetning for fortsatt drift. Det bekreftes herved at forutsetningen for fortsatt drift er til stede. Det er ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets slutt som er av betydning for bedømmelsen av regnskapet.

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

Styreleder har ordet

Året som gikk

Tallenes tale

Finansielle forhold, risikoer og muligheter

Slik skaper vi verdi

TINEs strategiske retning

Utsikter

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

Melkeveien

TINE sikrer høy kvalitet og bærekraftig utvikling gjennom hele verdikjeden, fra kua på gården og hjem til deg.

VÅRT RESULTAT

Styreleder har ordet

Året som gikk

Tallenes tale

Finansielle forhold, risikoer og muligheter

Slik skaper vi verdi

TINEs strategiske retning

Utsikter

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

Slik skaper vi verdi

I TINE skaper vi verdier Norge trenger. På anlegg over hele landet produserer vi noen av landets sterkeste merkevarer, nye innovasjoner og tradisjonsrike folkefavoritter. Samtidig bidrar vi til arbeidsplasser og bosetting fra nord til sør, og trygg norsk matforsyning i en urolig verden.

Det starter ute hos bonden

TINE er et samvirkeselskap eid av over 8 000 melkebønder over hele landet. TINE bidrar til sunn og kortreist mat, trygg og helt nødvendig matforsyning, åpne kulturlandskap, god dyrevelferd og arbeidsplasser over hele landet.

Sammen med den norske melkebonden skaper vi verdier Norge trenger. Faktisk skaper

TINEs melkeprodusenter 2,5 årsverk utenfor sin egen gård – og TINE skaper store ringvirkninger i lokalsamfunn i hele landet.

I Norge har vi blant verdens friskeste kuer. Nye undersøkelser fra Veterinærinstituttet viser at norske melkebønder er blant de som bruker minst antibiotika i verden. For folkehelsen er dette gode nyheter: Høyt

forbruk av antibiotika øker forekomsten av resistente bakterier, som er et globalt folkehelseproblem.

Samtidig er det et mål for TINE å videreutvikle fremtidens klimavennlige gårder. Gjennom landbrukets klimaavtale har TINE forpliktet seg til å bidra til å redusere klimagassutslippene fra landbruket med fire til seks millioner tonn CO₂ innen 2030. Å bevare og øke karbonlagrene i matjord vil også være viktig for å innfri avtalen og andre mål i jordbrukspolitikken.

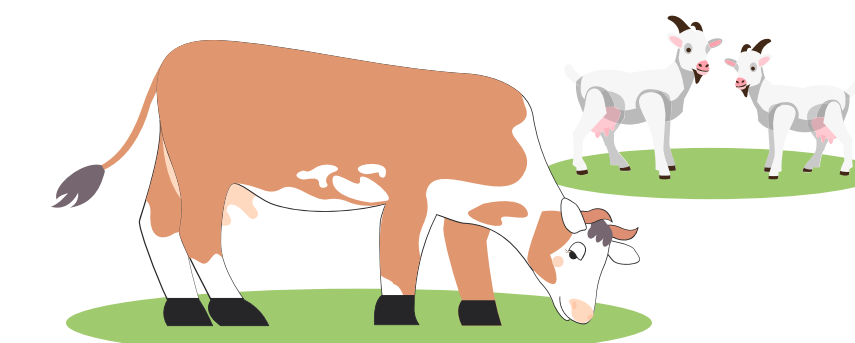
Krevende økonomi og vekstsesong

Året som gikk har skapt utfordringer gjennom både vekstsesongen og inneføringssesongen, med lavere mengder og dårligere kvalitet på grovfôret enn normalt. Slik uforutsigbarhet vitner om at den norske bonden står i en situasjon med krevende økonomi og likviditet. Uforutsigbarhet i klimaet med tørke, flom og ekstremvær, har ikke gjort situasjonen enklere i 2023.

Nordmenn drikker mindre melk enn før¹. Samtidig ser vi et øyeblikksbilde der markedsituasjonen for kumelk har endret seg, og det er behov for mer melk. I 2023 har melkeinntekten vært lavere enn forventet og etterspørselen i markedet noe større. Lagrene, spesielt for ost og pulver, er lave, og det er knapphet på melk inn i 2024. Mer om dette står beskrevet på side 22 under Utsikter.

Melkeprodusenter fra Olderdalen i Stryn kommune.

Les mer om bærekraft på melkegården og TINEs samfunnsregnskap i bærekraftskapittelet.

1) Kilde: melk.no/statistikk

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

Styreleder har ordet

Året som gikk

Tallenes tale

Finansielle forhold, risikoer og muligheter

Slik skaper vi verdi

TINEs strategiske retning

Utsikter

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

Produsentlagene er grunnstammen i TINEs eierorganisasjon

De 160 produsentlagene er sammensatt av TINEs eiere og utgjør TINEs lokale organisasjonsenheter. Deres hovedformål er å engasjere og involvere alle eierne, og være bindeleddet mellom eierne og TINEs øvrige organer. Produsentlagene velger totalt 125 årsmøteutsendinger som sammen med styret og rådet utgjør årsmøtet, som er TINEs øverste myndighet.

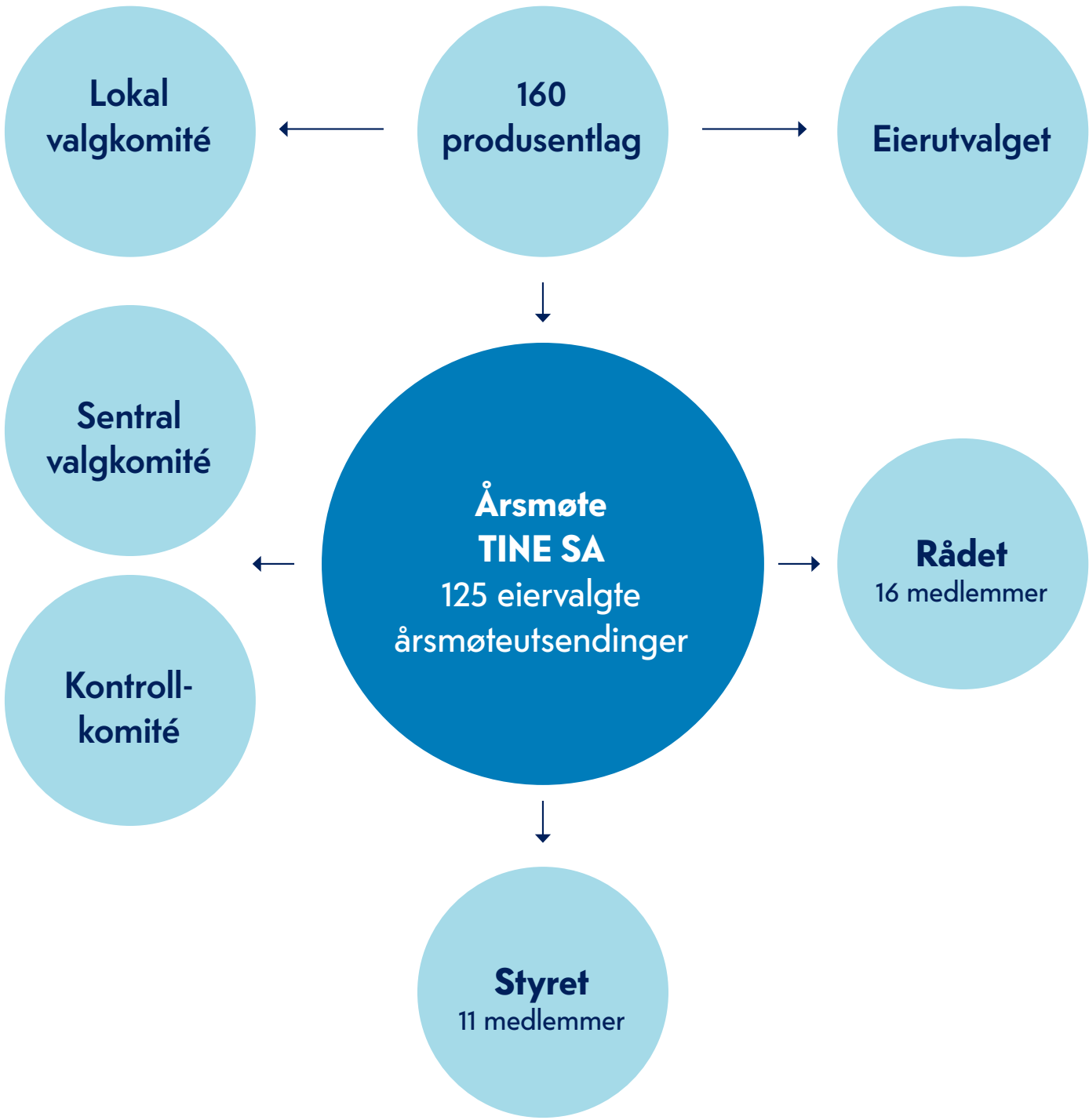
I TINE er det kort vei mellom styreleder og produsentlagene. Etter hvert styremøte inviteres alle eiertillitsvalgte til møter der informasjon fra styremøtene og andre viktige saker deles. Dette bidrar til tettere dialog mellom styret og produsentlagene.

Revisjons-, bærekrafts- og kompensasjonsutvalg

Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) gir ut den norske anbefalingen om eierstyring og selskapsledelse for å avklare ansvar og myndighet i større bedrifter. TINE har tidligere vedtatt å følge anbefalingen så langt det passer selskapsformen og eierskapet. I tråd med anbefalingen fra NUES har styret et revisjons- og bærekraftsutvalg, og et kompensasjonsutvalg. Revisjons- og bærekraftsutvalget er et forberedende og rådgivende utvalg for det samlede styret i arbeidet med å føre kontroll med selskapets rapportering og kontrollsystemer. Kompensasjonsutvalget er et forberedende og rådgivende utvalg for styret i ansettelse og ansettelsesvilkår for TINE SAs konsernsjef, og hovedprinsipper for kompensasjon.

TINEs eierorganisasjon

Kontrollkomité

Kontrollkomiteen er underlagt årsmøtet og skal føre tilsyn med virksomheten til TINE, i samsvar med gjeldende instruks vedtatt av årsmøtet. Det er årsmøtet i TINE som velger medlemmer til kontrollkomiteen. Kontrollkomiteen skal avlegge skriftlig rapport til årsmøtet med redegjørelse for sin virksomhet og sine vurderinger.

Forsikring

TINE SA innehar styreansvarsforsikring. Forsikringen dekker ansvar for formuestap for krav fremsatt mot sikrede i forsikringsperioden som følge av en ansvarsbetingende handling eller unnlatelse hos sikrede i egenskap av daglig leder, styremedlem, medlem av ledelsen eller tilsvarende styreorgan i konsernet. Forsikringen dekker ikke skade på personer eller eiendeler. Forsikringsavtalens hovedforfall er 1. juli og løper i 12 måneder. Det bekreftes at selskapet har styreansvarsforsikring med bransjetyppisk beløpsgrense tilpasset TINEs størrelse og omsetning.

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

Styreleder har ordet

Året som gikk

Tallenes tale

Finansielle forhold, risikoer og muligheter

Slik skaper vi verdi

TINEs strategiske retning

Utsikter

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

Mellom jord og bord

TINEs forsyningskjede fortsetter å redusere kostnader og viser til gode resultater både i egen drift og i samarbeid med den kommersielle enheten gjennom besparelser over målsettingene – både i den operative og strukturelle delen av virksomheten.

Blant tiltakene som har gitt mest effekt er avviklingen av anlegget på Voss og kvalitetsheving av ost produsert ved anlegget i Irland. I tillegg har alle anlegg tatt ut betydelige synergier ved tverrfunksjonell samhandling i året som gikk. Ved TINE Meieriet i Irland er produksjonen godt i gang i henhold til volummål.

Tydelige målsettinger

TINEs forsyningskjede skal sikre trygg mat og et godt arbeidsmiljø med kontinuerlig fokus på forenkling, standardisering og digitalisering. Det handler om å omsette kommersielle behov til tydelige, gjennomførbare planer. Samtidig må vi ruste selskapet for fremtiden.

For å sikre næringsgrunnlaget for melkebønder over hele landet, må TINE til enhver tid sørge for optimal produksjonsstruktur tilpasset markedet. Som en konsekvens av den sterke konkurransen i meierimarkedet, økt import, synkende melkeforbruk og betydelig overkapasitet på flere av TINEs anlegg, har konsernstyret vedtatt å legge ned meieranleggene på Sem og i Kristiansand fram mot utgangen av 2025. Samtidig gjøres det produksjonsendringer ved anleggene på Frya, Sola, Jæren og Lom og Skjåk.

Ambisjonen er en mer effektiv utnyttelse av kapasiteten på anleggene, og en bærekraftig og fleksibel verdikjede med kunde og forbruker i fokus. Fremover ser TINE på ysterstrukturen og mer effektiv utnyttelse av varetransport, nemlig lastbærerløsningen.

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

Styreleder har ordet

Året som gikk

Tallenes tale

Finansielle forhold, risikoer og muligheter

Slik skaper vi verdi

TINEs strategiske retning

Utsikter

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

I det norske markedet

Ved inngangen av 2023, lanserte TINE SA en ny kommersiell strategi. Den setter retning for hvordan selskapet skal lykkes med å skape vekst fremover – med forbruker i sentrum.

Nytt av den kommersielle strategien, er at vi ser hele måltidsdøgnet på tvers av kanaler. Målet er å ta større andel av mat- og drikkemarkedet, stabilisere utviklingen i enkelte kategorier og å realisere identifiserte vekstområder.

Trender som skaper vekst

I tråd med intensjonsavtalen for et sunnere kosthold, ønsker TINE å gjøre det enkelt for forbruker å velge produkter med mindre fett. Dette ser vi har hatt en effekt gjennom den økte verdiandelen på Norvegia Lett. Samtidig ser vi en trend der kunder og forbrukere i økende grad velger helmelk.

Les mer om hvordan TINE over tid har jobbet systematisk med å redusere fett og sukker, og miljøsmart emballasje i bærekraftskapittelet.

Forbrukeren blir stadig mer opptatt av enkle løsninger. Dette gjenspeiles i den sterke veksten vi ser på revet ost, med pris som sterkeste driver for valg¹. Lanseringen av TINE Ekte Revet Ost Økonomiforpakning setter fokus på forskjellene mellom ekte og

såkalt ”erstatningsost”, og møter forbrukers ønske om ekte revet ost til en fornuftig pris. Nylanseringen har bidratt til sterk andelsutvikling for TINE gjennom høsten 2023.

7,5 %

Lettost stod for 7,5 prosent av det totale faste hvitost-salget til TINE SA i 2023, sammenlignet med 6,5 prosent i 2022².

Stadig flere velger bort produkter med tilsetningsstoffer, spesielt stabilisatoren karragenan. TINE har siden høsten 2022 jobbet systematisk for å fjerne karragenan fra sine produkter. Vi ser også en proteintrend som leverer sterk vekst for både YT og TINE Cottage Cheese. Totalt vokste YT med 56 prosent i volum og 58 prosent i verdi i 2023³. Samtidig har TINE Cottage Cheese hatt en volumvekst på 13,9 prosent, og en verdivekst på 26,3 prosent².

Smak er også en viktig driver for valg. Smaksatt melk, som sjokolademelk og iskaffe, har de siste ti årene hatt en volumøkning på hele 74 prosent⁴. Nylanseringen Litago Dobbel Sjokolade bidrar positivt til denne utviklingen. Sammen med et nytt kommunikasjonskonsept og nytt design på Litago-porteføljen, skal nyheten bidra til ytterligere vekst i kategorien. De

siste tre månedene av 2023 hadde Litago Dobbel Sjokolade et snitt på 17,9 prosent av Litagos totale salgsvolum².

Bærekraft i dyrtid

Vi vet at forbrukere er opptatt av bærekraft, men de er også opptatt av pris⁵. Majoriteten av forbrukerne forventer at aktørene legger til rette for bærekraftige valg⁶.

Lanseringen av TINE Yoghurt på kartong bidrar til vekst for storformater innen yoghurt, og vokser mer enn storformater generelt². Kartongemballasjen sparer dessuten miljøet for 85 prosent plast sammenlignet med stort yoghurtbeger.

Innsikten viser at gjenkjøpsgraden har en jevnt positiv utvikling⁷. TINE Yoghurt på kartong kombinerer bærekraftig emballasje med økonomipakning og treffer godt på forbrukernes behov.

1) Kilde: Opinion 2020.
2) Kilde: NielsenIQ ScanTrack, Marked: Grocery Total, Produkt: Tine AS Totalbase (kundespesefikk klassefisering) Periode: 2023, Facts: Sales (KG/L), Sales (KG/L) Chg YA, Sales (KG/L) % Chg YA, Share of Sales (KG/L), (KG/L) Shr BPS Chg YA, Sales Value, Sales Value Chg YA, Sales Value % Chg YA, Share of Sales Value, Value Shr BPS Chg YA
3) Kilde: NielsenIQ ScanTrack, Total Norge DVH, Tine YT, Kjølevarer og oljer/Yoghurt. Melk, 2023, Value Sales '000, Jan 13, 2024.
4) Kilde: melk.no
5) Kilde: Aller Media & Kantar, 2023.
6) Opinion Bærekraftsrapport 2023 og Spisefakta 2022.
7) Kilde: Dunnhumby, 2023 A.

KOMMERSIELL STRATEGI:

Sammen skal vi skape matglede for fremtidens Norge: i alle måltidsituasjoner, gjennom hele livet.

Måltidssituasjoner i fokus:

- Frokost
- Lunsj
- Snacking
- Middag

På tvers av kanaler:

	I butikken
	I kantinen
	På restauranten

VÅRT RESULTAT

Styreleder har ordet

Året som gikk

Tallenes tale

Finansielle forhold, risikoer og muligheter

Slik skaper vi verdi

TINEs strategiske retning

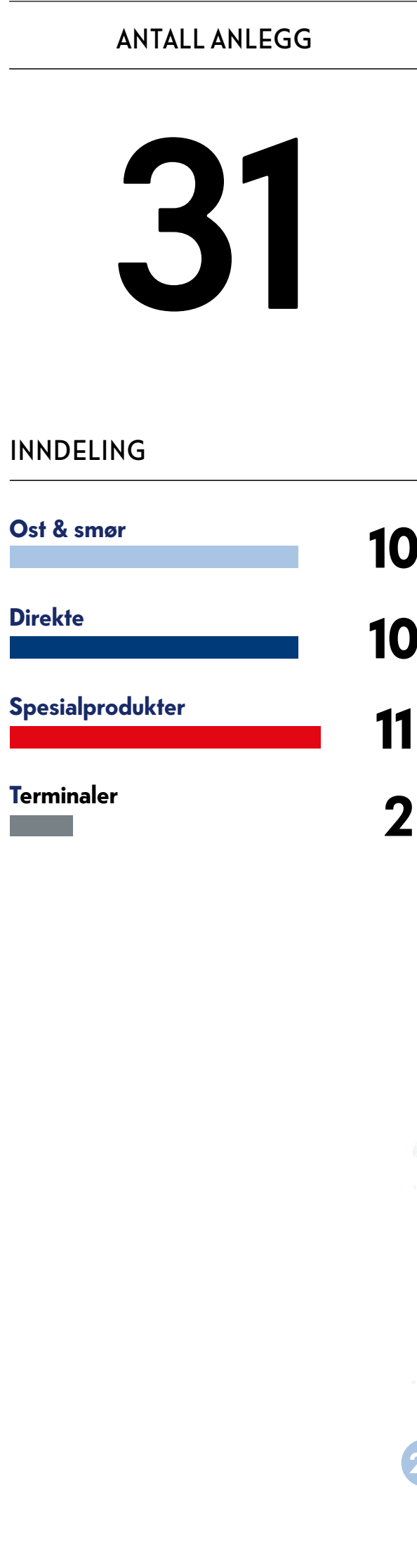
Utsikter

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

TINE SA Anleggskart

Pr. 01.01.2024

1. TINE Tana
Søtmelk, Kesam®, fløte, rømmekolle, proteinyoghurt, smør, kulturmelk, lager og distribusjon

2. TINE Alta
Søtmelk, fløte, lager og distribusjon

3. TINE Størsteinnes
Norvegia®, Norvegia® Nøkkel, brunost, Snøfrisk® Hvit geitost

4. TINE Terminal Tromsø
Lager, omlasting og distribusjon

5. TINE Harstad
Søtmelk, rømme, fløte, juice, lager og distribusjon

6. TINE Terminal Bodø
Lager, omlasting og distribusjon

7. TINE Sandnessjøen
Tørrmelk, smør, fløte, omlastning og distribusjon

8. TINE Sømna
Norvegia® Original, Norsk Gräddost og Østavind®

9. TINE Verdal
Norvegia®: Original og Økologisk, Jarlsberg®, Norsk Gräddost, Norsk Cheddar, smør, Bremykt®, tørkede myseprodukter

10. TINE Tresfjord
Ridder® og Norsk Port Salut

11. TINE Selbu
Normanna®, Selbu Blå®, Norzola®, KYBOS®, ternet marinert Jarlsberg®

12. TINE Tunga
Søt og syrnnet melk, fløte, Biola®, Górmorgen® Yoghurt, økologisk kefir og melk, lager og distribusjon

13. TINE Heimdal
Revet, skivet og stykket ost, pakking, lagring og eksport

14. TINE Elnesvågen
Jarlsberg®, Norsk Sveitser, Norsk Alpeost, Norvegia®

15. TINE Ålesund
Søt og syrnnet melk, fløte, YT®, iskaffe, Piano® desserter, kremer og sauser, Sjokomelk

16. TINE Ørsta
Norsk Edamer, Kvitlin, TINE® Kremgo®, Snøfrisk®, kremostbase og leieproduksjon

17. TINE Byrkjelo
Norvegia® produksjon og porsjonspakk, brunost, leieproduksjon

18. TINE Vik
Gamalost, Mylsa, bringebærjuice

19. TINE Bergen
Søtmelk, fløte, juice, lager og distribusjon

20. TINE Dovre
Norsk Brie og Norsk Camembert, Dovre Hvitmuggost m/ku- og geitemelk

21. TINE Frya
Søt og syrnnet melk, rømme, cottage cheese, Yoplait® og TINE® Yoghurt, gresk type yoghurt, fløte, lager og distribusjon

22. TINE Brumunddal
Laktosefrie produkter, langtidsholdbare konsummelkprodukter, smaksatt melk, juice, desserter, YT® Protein, GRYR®, E+®, ingrediens- og melkepulverprodukter, melkekonsentrater

23. TINE Lom & Skjåk
Brunost, dravle, søst og gommeprodukter

24. TINE Sem
Søtmelk, fløte, lager og distribusjon

25. TINE Trysil
Pultost – Løiten, Hedemark og Lillehammer

26. TINE Tretten
Smelteost, grøter, desserter, honning

27. TINE Oslo
Søt og syrnnet melk, økologisk melk, økologisk kefir, fløte, yoghurt, rømme, juice, iste, lager og distribusjon

28. TINE Sola
Søt og syrnnet melk, økologisk melk, fløte, lager og distribusjon

29. TINE Klepp
Revet, skivet og stykket ost, pakking, lagring, import og eksport

30. TINE Jæren
Norvegia®: Original, Lettost, Smaksrik. Jarlsberg®: Original og Lettost. Prim. Norsk Mozzarella: Standard, Lettere og pizzatopping. Smør, Brelett®, smørølje, GRYR® Smøreblid, tørkede myseprodukter

31. TINE Kristiansand
Søt og syrnnet melk, fløte, lager og distribusjon

32. TINE Setesdal
Rømmegrøt, Ryfylkegome. Smør: økologisk, laktosefritt, kuvert, Kviteseidsmør, Setesdalssmør

33. TINE Haukeli
Norsk Chevre, frozen curd

34. TINE SA Hovedkontor Oslo

VÅRT RESULTAT

Styreleder har ordet

Året som gikk

Tallenes tale

Finansielle forhold, risikoer og muligheter

Slik skaper vi verdi

TINEs strategiske retning

Utsikter

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

TINEs strategiske retning

TINE 2025-strategien har satt retning og gjort oss i stand til å navigere TINE i krevende tider. TINE Gruppa skal levere lønnsom vekst for å sikre avkastning til eiere og trygge fremtiden gjennom tilstrekkelig investeringsevne.

Norge er vårt største og viktigste marked

Kjente norske merkevarer fra TINE, Diplom-Is og Fjordland er en viktig del av nordmenns mat- og drikkekonsum. Vi tilbyr et bredt utvalg produkter for et sunt og balansert kosthold, og tilstreber å utvikle porteføljen vår sammen med kundene for en bærekraftig utvikling.

Ett av TINEs viktigste bærekraftsmål er å redusere mengden mettett fett og tilsatt sukker, og bidra med melkens gode næringsstoffer på tvers av ulike produktkategorier. Innen utgangen av 2030 er målsettingen at all TINEs emballasje er laget av fornybart eller resirkulert materiale. Samtidig skal matsvinnet i egen verdikjede reduseres med 50 prosent sammenlignet med 2015.

Internasjonale ambisjoner på norsk melk

I 2023 har Wernersson Ost i Sverige introdusert flere norske meieriprodukter for det svenske markedet. Vi er enda i startfasen, og derfor ydmyke overfor oppgaven med å etablere oss i et nytt marked. Vårt langsiktige mål er å skape gode alternativer for omsetning av norsk meieri utenfor Norges grenser.

Videre skal vi lykkes med Jarlsberg internasjonalt. Gjennom selskapene Norseland Ltd., Norseland Inc., og partnere, er vi godt posisjonert for videre vekst i Europa, Amerika og Australia. I tillegg utforsker vi nye premium-markeder for norske melkeprodukter i utlandet – hvor særlig utvalgte asiatiske markeder er under utvikling med innsikt og lokal tilstedeværelse.

Bærekraftig verdiskaping

I TINE tar vi vårt samfunnsansvar og forventningene fra våre omgivelser på alvor. Bærekraft betyr også at vi gjør de riktige valgene i TINE Gruppa på kort og lang sikt, og at vi gjør det vi kan for å redusere negativ påvirkning for fremtidige generasjoner. TINE skal ha den mest effektive og bærekraftige verdikjeden for meieri i Norge.

Vi løfter blikket

Nå bygger vi videre på retningen som er satt i nåværende strategiperiode, og går i gang med å revidere TINEs konsernstrategi i første halvdel av 2024. I tråd med utviklingen i verdensbildet, blir bærekraft et enda viktigere strategisk område – spesielt hvordan vi systematisk videreutvikler TINE Gruppa i tråd med forventningene fra oss selv og våre interessenter.

8 034

Eiere

TINE eies av 8 034 melkebønder som i snitt har 31,2 melkekuer i fjøset. Den gjennomsnittlige geitebonden har 138,3 melkegeiter.

1 309,2

Melkeinnsamling

På landsbasis henter TINE 1 309,2 mill. liter ku- og geitemelk i året.

6 434

Produksjon og innovasjon

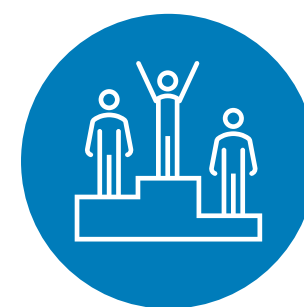
TINE behandler melk fra 6 434 gårder¹.

1) I tillegg henter TINE melk fra 122 sommersamdrifter og 417 setre.

Strategiens fokusområder:

Salgsvekst

Konkurranseskraft

Stabil
melkeanvendelse

Foto: Øystein Haara

VÅRT RESULTAT

Styreleder har ordet

Året som gikk

Tallenes tale

Finansielle forhold, risikoer og muligheter

Slik skaper vi verdi

TINEs strategiske retning

Utsikter

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

Utsikter

Hovedmålet for TINE er fortsatt trygg produksjon og distribusjon av meieriprodukter. Det er ventet at inflasjonen i 2024 reduseres gradvis fra et høyt nivå, og at pengepolitikken blir mindre kontraktiv, men fortsatt vil være innstrammende. Høy inflasjon og et høyt rentenivå fortsetter å påvirke både eier, kunde, forbruker og TINE. Fortsatt høy geopolitisk uro øker risikoen for ubalanse i tilbud og etterspørsel av varer og tjenester.

Tilførsel av melkeråvare

Tilførsel av melkeråvare styres fortsatt gjennom statlig fastsatte produksjonskvoter. I 2023 ble kvotefyllingen lavere enn forventet og det oppsto knapphet på melk i starten på 2024. Redusert kvotefylling vil kreve økt oppmerksomhet for å sikre tilstrekkelig tilførsel av melkeråvare framover. Tiltak vurderes basert på oppdaterte tilførsels- og behovsprognoser.

Konkurransforholdet i meierimarkedet

Særtilskudd gjennom prisutjevningsordningen til TINEs nasjonale konkurrenter påvirker fortsatt konkurransen i meierimarkedet. Regjeringen har besluttet å avvikle distribusjonstilskuddet til drikkemelk fra 01.07.2024. TINE har som eneste norske aktør i kategorien ikke mottatt tilskuddet. Avvikling av tilskuddet vil derfor, isolert sett, styrke TINEs konkurransekraft innen dette segmentet. Øvrige ordninger videreføres i hovedsak og TINEs konkurrenter vil fremdeles motta om lag 150 millioner kroner årlig i særtilskudd.

Efter mange år med sammenhengende importvekst så vi en utflating av importen i 2022. Oppbremsingen har fortsatt i 2023 og flere kategorier har vist en nedgang i importen. Videre utvikling vil avhenge av

forholdet mellom prisutvikling nasjonalt og internasjonalt, valutautvikling, samt etterspørsel etter meierivarer i Norge.

Pris- og lønnsvekst

Det forventes relativt høy pris- og lønnsvekst også i 2024.

Endret forbruksmønster

Inflasjon og prisøkninger gir strammere økonomi og endrer forbrukernes preferanser. Dette medfører en vridning mot lavpris, kampanjer og egne merkevarer (EMV). I tillegg medfører en avtagende aktivitet i serveringsmarkedet til mer aktivitet i dagligvaremarkedet.

Internasjonale forhold fremover

Utviklingen i internasjonale melkepriser fremover, som følge av ubalanse i tilbud og etterspørsel, er fremdeles en risiko knyttet til den internasjonale ostesatsingen. Den irske melkeprisen ligger ved utgangen av 2023 på under 40 eurocent.

Bærekraft påvirker finansielle forhold

Klima, miljø, folkehelse, ernæring og sosiale forhold påvirker i stadig større grad samfunnet. Dette vil få betydning for landbrukets rammebetingelser, påvirke forbruker når de skal velge sine varer og tjenester, og dermed også få innvirkning

på TINEs finansielle forhold. TINE jobber målrettet med å møte disse endringene, og dermed sikre evnen til å levere langsiktig god inntjening til eierne. Investeringsnivået fremover vil trolig bli påvirket av arbeidet med å nå TINEs bærekraftsmål.

Finansielle forhold

TINE Gruppen vurderes til å være i stabil finansiell posisjon for å dekke fremtidig kapitalbehov. Styret presiserer at det normalt er betydelig usikkerhet knyttet til vurderinger av fremtidige forhold.

Oslo 13. februar 2024

Helge Arne Espeland
Helge Arne Espeland

Anne Berit Løset
Anne Berit Løset

Elin Aarvik
Elin Aarvik

Rolf Øyvind Thune
Rolf Øyvind Thune
Nestleder

Solveig Bratteng Rønning
Solveig Bratteng Rønning

Asgeir Pollestad
Asgeir Pollestad

Ottar Råd
Ottar Råd

Marit Haugen
Marit Haugen
Leder

Bjørnar Gjerde
Bjørnar Gjerde

Tor Arne Johansen
Tor Arne Johansen

Jeffrey Thomas
Jeffrey Thomas

Ann-Beth Freuchen
Ann-Beth Freuchen
Konsernsjef

ÅRSREGNSKAPET 2023

Nøkkeltall

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

- Resultat
- Noter
- Revisjonsberetning

BÆREKRAFT I TINE

TINE KONSERN					
	2023	2022	2021	2020 ¹⁾	2019
Fra resultat:					
Driftsinntekter	26 926	25 293	24 479	24 708	23 812
Vareforbruk og varebeholdningsendringer	15 114	14 028	13 538	13 714	13 434
Lønnskostnader	4 724	4 513	4 401	4 321	4 313
Av- og nedskrivninger	1 553	1 476	1 405	1 382	1 223
Andre driftskostnader	4 110	4 019	3 410	3 299	3 654
Sum driftskostnader	25 500	24 036	22 755	22 716	22 623
Driftsresultat	1 425	1 257	1 725	1 992	1 189
Finansinntekter og -kostnader	-76	-60	-43	-57	-86
Resultat før skattekostnad	1 350	1 197	1 682	1 935	1 103
Skattekostnad	136	68	125	163	123
Årsresultat	1 214	1 130	1 557	1 772	980
Fra balanse:					
Immaterielle eiendeler	595	773	829	727	628
Varige driftsmidler	8 811	9 274	9 378	9 874	9 929
Finansielle anleggsmidler	3 069	3 074	3 034	3 144	2 919
Varer	3 374	3 388	3 005	2 580	2 594
Kortsiktige fordringer	2 547	2 486	2 100	2 078	1 933
Bankinnskudd, kontanter, pengemarkedspapirer	1 654	647	1 496	1 710	654
Sum eiendeler	20 049	19 643	19 843	20 113	18 657

	Tall i MNOK				
	2023	2022	2021	2020 ¹⁾	2019
Egenkapital	10 127	9 946	9 736	9 596	8 920
Langsiktig rentebærende gjeld	2 650	3 233	3 548	4 548	4 456
Avsetning for forpliktelser	989	1 046	1 126	1 171	1 092
Leverandørgjeld	2 335	2 114	1 969	1 871	1 819
Kortsiktig rentebærende gjeld	1 253	679	484	197	201
Annen kortsiktig gjeld	2 696	2 625	2 979	2 730	2 169
Sum gjeld og egenkapital	20 049	19 643	19 843	20 114	18 657
Fra netto kontantstrøm:					
Fra operasjonelle aktiviteter	2 688	1 950	2 541	2 916	2 194
Til investeringsaktiviteter	847	-983	-958	-1 249	-2 426
Til/fra finansieringsaktiviteter	840	-1 829	-1 798	-600	-501
Netto endring i bankinnskudd, kontanter og pengemarkedspapirer	1 001	-863	-215	1 067	-733
Noteopplysninger:					
Gjennomsnittlig antall ansatte regnet i årsverk	4 982	5 155	4 946	4834 ²⁾	5 347
Disponert til etterbetaling fra TINE SA	1 014	940	1 410	1 083	608

¹⁾ 2020 er inkludert en positiv engangseffekt fra gevinst ved salg av anlegg på Minde, Bergen. Utgjør MNOK 217 for TINE Konsern.
²⁾ Antall årsverk er oppdatert ifht Årsrapporten 2020.

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

- Resultat
- Noter
- Revisjonsberetning

BÆREKRAFT I TINE

Resultat

				Beløp i 1000 kroner	
TINE KONSERN				TINE SA	
2023	2022	Note		2023	2022
			DRIFTSINNTEKTER		
24 719 578	23 331 051	1,2	Salgsinntekt ferdigvarer	18 414 687	17 361 514
1 779 607	1 535 402	1	Salgsinntekt råvarer	1 779 607	1 535 402
426 476	426 546	3	Andre driftsinntekter	675 291	658 566
26 925 661	25 292 999		Sum driftsinntekter	20 869 585	19 555 482
			DRIFTSKOSTNADER		
15 113 802	14 027 606	6	Vareforbruk og varebeholdningsendringer	11 562 124	10 650 835
4 723 832	4 513 406	7,8,26	Lønnskostnader	3 491 719	3 398 092
1 394 301	1 369 990	14,15	Avskrivninger av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	1 066 055	1 072 903
158 680	106 020	14,15	Nedskrivninger av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	51 873	90 893
4 109 573	4 018 845	9,10	Andre driftskostnader	3 272 076	3 184 734
25 500 188	24 035 867		Sum driftskostnader	19 443 847	18 397 457
			Driftsresultat	1 425 738	1 158 025
1 425 473	1 257 132		FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER		
-	-	16	Inntekter fra investeringer i datterselskap	40 089	34 790
129 121	11 976	16	Inntekt på investeringer i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap	137 843	4 226
-147 415	-86 078	12	Netto renteinntekter og -kostnader	-107 552	-72 854
-54 090	28 893	12	Netto realisert og urealisert gevinst og tap på valuta	-125 460	-23 023
-3 359	-14 520	11	Netto andre finansinntekter og -kostnader	-3 391	-3 923
-75 743	-59 729		Sum finansinntekter og finanskostnader	-58 471	-60 784
			Resultat før skattekostnad	1 367 267	1 097 241
1 349 730	1 197 403		Skattekostnad	110 373	29 692
135 889	67 874	13			
1 213 841	1 129 529		Årsresultat	1 256 894	1 067 549
			Minoritetenes andel		
22 136	28 613	21	Majoritetens andel		
1 191 705	1 100 916	21			
			Overføringer:		
		21	Etterbetaling utbetales melkeprodusentene	-1 013 679	-939 762
		21	Etterbetaling overført til/fra etterbetalingsfond	30 000	117 000
		21	Avsatt til annen egenkapital	-273 214	-244 788
			Sum overføringer	-1 256 894	-1 067 549
			Netto avgift konsernbidrag til datterselskap	-	18

Balanse

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

- Resultat
- Noter
- Revisjonsberetning

BÆREKRAFT I TINE

Beløp i 1000 kroner

TINE KONSERN			TINE SA	
31.12.2023	31.12.2022	Note	31.12.2023	31.12.2022
32 748	42 090	13	-	-
101 741	122 323	14	-	-
460 440	608 803	14	278 013	327 186
594 929	773 216		278 013	327 186
4 411 968	4 582 278	15	3 432 755	3 596 301
4 398 550	4 691 530	15	3 519 160	3 725 091
8 810 518	9 273 808		6 951 915	7 321 392
-	-	16	2 221 502	2 213 083
98 600	107 874	16	12 612	12 662
676	1 275		601	1 201
2 812 858	2 784 221	8	2 647 331	2 613 465
156 402	180 975	12	124 717	165 984
3 068 536	3 074 345		5 006 763	5 006 395
12 473 983	13 121 369		12 236 691	12 654 973
3 374 121	3 387 962	17	2 385 558	2 377 730
2 321 137	2 286 958	18	1 723 687	1 657 765
-	-	19	799 825	944 745
226 330	199 069	19,27	174 963	168 018
2 547 467	2 486 027		2 698 475	2 770 528
1 653 533	647 142	20	1 545 850	556 725
7 575 121	6 521 131		6 629 883	5 704 983
20 049 104	19 642 500		18 866 574	18 359 956

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

- Resultat
- Noter
- Revisjonsberetning

BÆREKRAFT I TINE

Balanse forts.

Beløp i 1000 kroner

TINE KONSERN			TINE SA		
31.12.2023	31.12.2022	Note	31.12.2023	31.12.2022	
4 754	4 895	21	4 754	4 895	
4 754	4 895		4 754	4 895	
30 000	60 000	21	30 000	60 000	
9 808 520	9 565 460	12,21	9 477 790	9 226 044	
9 838 520	9 625 460		9 507 790	9 286 044	
283 570	315 369	21	-	-	
10 126 844	9 945 724		9 512 544	9 290 939	
298 139	289 277	8	239 494	235 369	
16 372	13 558		11 386	1 889	
674 086	743 079	13	638 642	665 145	
988 597	1 045 914		889 522	902 403	
1 355 000	1 755 000		1 355 000	1 755 000	
1 055 749	1 230 401		1 038 577	1 206 545	
239 310	247 472		60 031	59 422	
2 650 059	3 232 873	24	2 453 608	3 020 967	
3 638 656	4 278 787		3 343 130	3 923 370	

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

- Resultat
- Noter
- Revisjonsberetning

BÆREKRAFT I TINE

Balanse forts.			Beløp i 1000 kroner	
TINE KONSNERN			TINE SA	
31.12.2023	31.12.2022	Note	31.12.2023	31.12.2022
823 035	731 276		823 035	731 276
-	-	19	786 286	699 673
1 511 522	1 382 706	19	991 354	897 341
2 334 557	2 113 982		2 600 675	2 328 290
1 252 574	678 916	22	1 035 939	450 000
1 013 679	939 762	21	1 013 679	939 762
137 485	106 445	13	107 522	81 782
185 789	211 248		189 696	179 037
-	-	19	23 175	10 731
1 359 520	1 367 636	23	1 040 214	1 156 045
3 949 047	3 304 007		3 410 225	2 817 357
6 283 604	5 417 989		6 010 900	5 145 647
20 049 104	19 642 500		18 866 574	18 359 956

Oslo, 13. februar 2024

Helge Arne Espeland

Anne Berit Løset

Elin Aarvik

Rolf Øyvind Thune
Nestleder

Solveig Bratteng Rønning

Asgeir Pollestad

Ottar Råd

Marit Haugen
Leder

Bjørnar Gjerde

Tor Arne Johansen

Jeffrey Thomas

Ann-Beth Freuchen
Konsernsjef

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

- Resultat
- Noter
- Revisjonsberetning

BÆREKRAFT I TINE

Kontantstrømoppstilling

			Beløp i 1000 kroner	
TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022		2023	2022
		Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
1 349 730	1 197 404	Resultat før skattekostnad	1 367 267	1 097 241
-129 078	-136 538	Periodens betalte skatt	-105 108	-106 603
-28 292	-36 374	Gevinst (-) og tap ved salg av varige driftsmidler	-26 273	-34 625
1 552 981	1 476 010	Avskrivninger og nedskrivninger	1 117 928	1 163 796
-4 500	240	Gevinst (-) og tap ved salg av finansielle anleggsmidler	651	240
-169 709	15 747	Urealisert verdiendring finansielle poster	-106 861	68 860
-	-	Mottatt utbytte fra datterselskap	-40 089	-34 790
-19 775	-10 388	Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn- og utbetalinger i pensjonsordninger	-29 741	-163
8 722	-7 750	Forskjell mellom resultatført og mottatt utbytte fra felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap	-	-
32 580	-66 093	Effekt av valutakursendringer og urealisert agio	-	-
13 840	-383 276	Endring i varelager	-7 828	-227 248
-52 364	-385 589	Endring i kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	-72 867	-301 302
220 576	144 504	Endring i leverandørgjeld	185 773	19 796
-85 807	141 995	Endring i annen kortsiktig gjeld	-122 219	175 790
-	-	Endring på konsernmellomværende av operasjonelle aktiviteter	244 293	-38 987
2 688 487	1 949 892	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	2 404 926	1 782 005
		Kontantstrømmer til investeringsaktiviteter		
37 909	66 539	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	35 634	54 997
-854 753	-1 034 862	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-708 638	-857 761
-9 016	29 800	Endring i langsiktige fordringer og forpliktelser	14 584	40 410
-	-	Utbetalinger ved kjøp av finansielle anleggsmidler	-8 419	-41 874
-21 483	-44 876	Utbetalinger ved kjøp av virksomhet	-	-
-	-	Inn- og utbetalinger til konserninterne langsiktige fordringer	40 089	34 778
-847 343	-983 399	Netto kontantstrøm til investeringsaktiviteter	-626 750	-769 450

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

Resultat
Noter
Revisjonsberetning

BÆREKRAFT I TINE

Kontantstrømoppstilling forts.

Beløp i 1000 kroner

TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022		2023	2022
		Kontantstrømmer til / fra finansieringsaktiviteter		
-450 226	-534 898	Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-434 770	- 544 609
585 939	110 000	Innbetalinger ved opptak av ny kortsiktig gjeld	585 939	110 000
-23 927	-79 499	Utbetalt til minoriteter	-	-
-12 281	85 256	Netto endring i kassekreditt	-	-
-141	-145	Inn- og utbetalinger av andelskapital	-141	-145
-	-	Endring på mellomværende av konsernbidrag	-316	4 386
-939 762	-1 410 107	Utbetalt etterbetaling til melkeprodusentene	-939 762	-1 410 107
-840 398	-1 829 393	Netto kontantstrøm til / fra finansieringsaktiviteter	-789 050	-1 840 475
1 000 746	-862 900	Netto endring i bankinnskudd, kontanter og pengemarkedspapirer	989 126	-827 920
647 142	1 496 492	Bankinnskudd, kontanter og pengemarkedspapirer 01.01	556 725	1 384 645
5 645	13 550	Valutaeffekt på kontanter og kontantekvivalenter	-	-
1 653 533	647 142	Bankinnskudd, kontanter og pengemarkedspapirer 31.12	1 545 850	556 725

Regnskapsprinsipper

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge for øvrige foretak.

Presentasjonsvaluta

Alle beløp er i TNOK dersom ikke annet er angitt. Den funksjonelle valuta til morselskapet TINE SA og konsernets presentasjonsvaluta er NOK.

Endring av regnskapsprinsipp og sammenligningstall

Sammenligningstall er utarbeidet basert på de samme prinsipper som tall for inneværende regnskapsperiode.

Nye regnskapsstandarder

Det har ikke vært vedtatt nye regnskapsstandarder for 2023 som har konsekvens for TINE.

Delsummer og totaler i noen av tabellene er ikke nødvendigvis lik summen av beløpene som vises på grunn av avrunding.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet presenterer samlet økonomisk stilling, resultat av årets virksomhet og kontantstrømmer for morselskapet, TINE SA, og datterselskapene. Datterselskap omfatter de selskap hvor TINE SA direkte eller indirekte har bestemmende innflytelse, som følge av juridisk eller faktisk kontroll. Bestemmende innflytelse oppnås normalt når konsernet eier mer enn 50 prosent av aksjene i selskapet, og konsernet er i stand til å utøve faktisk kontroll over selskapet. Det utøves gjennom styrerepresentasjon. Det anvendes enhetlige regnskapsprinsipp for alle selskap som inngår i

konsernet. Datterselskaper blir konsolidert fra det tidspunkt kontroll er oppnådd i konsernet til det tidspunkt hvor kontroll opphører. Mellomværende og transaksjoner med konsoliderte selskaper, samt urealisert internfortjeneste er eliminert i konsernregnskapet.

Eierandeler i datterselskap innarbeides i konsernregnskapet etter oppkjøpsmetoden. Forskjellen mellom kostpris for eierandelene og bokført verdi av netto eiendeler på oppkjøpstidspunktet analyseres og henføres til de enkelte balanseposter i henhold til virkelig verdi. Kostpris som overstiger virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler, aktiveres som goodwill og avskrives i resultatregnskapet i takt med de underliggende forhold og forventet økonomisk levetid. Se eget avsnitt om goodwill.

Minoritetsinteresser balanseføres til minoritetens andel av netto eierandeler og forpliktelser, og minoritetens andel inngår i konsernets egenkapital. Det oppstår ikke gevinst eller tap i konsernregnskapet.

Felleskontrollert virksomhet er selskap hvor TINE har felles kontroll sammen med en eller flere eiere, og hvor andelen er av langsiktig strategisk karakter. Felles kontroll foreligger normalt der konsernet har en eierandel på 50 prosent. Det er likevel felles kontroll gjennom krav om enstemmighet mellom deltakerne som er avgjørende.

Tilknyttede selskap er selskap der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll, og hvor andelen er av langsiktig strategisk karakter. Betydelig innflytelse foreligger normalt der konsernet har en eierandel på mellom 20 prosent og 50 prosent.

Felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap innarbeides etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. Kostpris som overstiger ervervet andel av bokført egenkapital balanseføres som merverdi og avskrives i takt med de underliggende forhold og forventet økonomisk levetid. Konsernets resultat består av andel av årets resultat etter skatt i de tilknyttede og felleskontrollerte virksomhetene med fradrag for eventuelle avskrivninger på merverdier, eliminering av forholdsmessig internegevinst/-tap, tilhørende utsatt skatt, samt gevinst og tap ved realisasjon av andeler. I resultatregnskapet er andel av resultatet presentert som del av finansresultatet. I balansen klassifiseres eierandeler i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap som finansielle anleggsmidler. Andel av underskudd resultatføres ikke hvis dette medfører at balanseført verdi av investeringen blir negativ, med mindre konsernet har påtatt seg en forpliktelse eller avgitt garantier for det selskapet.

Ved innarbeidelse av investeringer i datterselskap, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap hvor årsregnskapene er utarbeidet i utenlandsk valuta, omregnes balanseposter til norske kroner på grunnlag av balansedagens kurs. Resultatposter omregnes til norske kroner på grunnlag av periodens gjennomsnittskurs. Omregningsdifferansen som oppstår ved at selskapets inngående egenkapital og årets resultat er omregnet til annen kurs enn utgående egenkapital inngår i konsernets egenkapital.

Vurderinger og prinsipper for klassifisering

Driftsinntekter

Driftsinntekter vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, returer, rabatter og andre offentlige avgifter. Inntekt fra salg av varer resultatføres når produktene er levert til kunden og det ikke er uoppfylte forpliktelser som kan påvirke kundens aksept av leveringen. Levering er ikke foretatt før produktene er sendt til avtalt sted og risiko for tap og ukurans er overført til kunden. Optjeningsprinsippet brukes som grunnlag for å estimere og bokføre avsetninger for kvantumsrabatter og varereturer på salgstidspunktet. Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Driftskostnader

Kostnader resultatføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk, klassifiseres som anleggsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år, samt andre eiendeler som knytter seg til varekretsløpet, klassifiseres som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Langsiktig gjeld og kortsiktig gjeld er vurdert til pålydende beløp.

Immaterielle eiendeler

Goodwill

Goodwill er forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av konsernets andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet. Goodwill oppføres med både majoritetens og minoritetens andel, det vil si oppføres med 100 prosent. Goodwill beregnes da som forskjellen

mellom summen av anskaffelseskost og virkelig verdi av minoritetsinteressene (jf. NRS 17.6.1.10) og virkelig verdi av overtatte identifiserte nettoeiendeler målt på oppkjøpstidspunktet.

Goodwill ved oppkjøp av datterselskap er klassifisert som immateriell eiendel. Goodwill ved kjøp av andel i felleskontrollert virksomhet eller tilknyttet selskap inngår i balanseført verdi av investeringen. Goodwill testes for verdifall og balanseføres til anskaffelseskostnad med fradrag for akkumulerte av- og nedskrivninger. Avskrivningstid for goodwill er fem år med mindre lengre levetid er særskilt begrunnet.

Det beregnes utsatt skatt av merverdier. Goodwill nettoføres etter skatt. Merverdi skal føres brutto med avsetning for utsatt skatt på merverdi.

Datterselskapets balanse- og resultatposter inkluderes etter enhetssynet fullt ut i konsernregnskapet uavhengig av om datterselskapet er heleid eller deleid. Endret eierandel i datterselskap er derfor, uansett form, en egenkapitaltransaksjon for konsernet. Det oppstår ikke tap eller gevinst i konsernregnskapet.

Ved en økning av majoritetens eierandel i et datterselskap, bokføres denne økte eierandel i datterselskapet som en egenkapitaltransaksjon. Forskjellen mellom kostpris for den nye andelen og den kjøpte minoritetsandelens regnskapsførte verdi bokføres mot majoritetens egenkapital (annen egenkapital).

Dersom majoritetens eierandel i datterselskap reduseres, vil vederlag som overstiger majoritetens andel av netto eiendeler i datterselskapet tilfalle majoritetens egenkapital direkte. Goodwill endres ikke ved redusert eierandel. Dette innebærer at minoriteten får en forholdsmessig andel av goodwill og tilordnes dermed avskrivninger i det etterfølgende.

Andre immaterielle eiendeler

Utgifter til andre immaterielle eiendeler i form av patenter, varemerker, kunder, software og andre rettigheter, balanseføres i den grad det kan identifiseres en fremtidig økonomisk fordel knyttet til utvikling av en identifiserbar immateriell eiendel og utgiftene kan måles pålitelig. I motsatt fall kostnadsføres denne type utgifter fortløpende. Immaterielle eiendeler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Immaterielle eiendeler nedskrives til virkelig verdi dersom gjenvinnbart beløp er lavere enn sum av balanseført verdi og eventuelle gjenstående tilvirkningsutgifter.

Forsknings- og produktutviklingskostnader

Utgifter til egen forskning og utvikling kostnadsføres løpende.

Anleggsmidler

Varige driftsmidler

Investeringer i varige driftsmidler i form av tomter, bygninger/ fast eiendom, maskiner/inventar og transportmidler, måles til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Renter som knytter seg til anleggsperioden for betydelige varige driftsmidler under oppføring balanseføres som en del av kostprisen. Anskaffelseskost for varige driftsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives lineært over den økonomiske levetiden. Kostnader forbundet med normalt vedlikehold og reparasjoner blir kostnadsført løpende. Kostnader ved større utskiftninger og fornyelser som øker driftsmidlenes levetid vesentlig, aktiveres og avskrives i takt med driftsmidlets levetid. Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmidlet er lavere enn balanseført verdi og verdifallet forventes å ikke være forbigående, foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdien av de fremtidige kontantstrømmene som eiendelen forventes å generere. Aktiverte reservedeler inngår som anleggsmidler.

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

Resultat

Noter

Revisjonsberetning

BÆREKRAFT I TINE

Regnskapsprinsipper forts.

Leieavtaler

Leieavtaler klassifiseres som finansiell eller operasjonell leie etter en konkret vurdering av den enkelte avtale. Leieavtaler knyttet til eiendeler som leies på betingelser hvor TINE SA i all hovedsak innehar økonomisk risiko og kontroll til eierskapet, blir klassifisert som finansielle leieavtaler. Varige driftsmidler under finansielle leieavtaler balanseføres og tilhørende leieforpliktelser blir inkludert i balanseposten annen langsiktig gjeld til nåverdien av leiebetalingene. Driftsmiddelet avskrives planmessig, og forpliktelsen reduseres med betalt leie etter fradrag for beregnet rentekostnad.

Leieavtaler der en vesentlig del av risiko og avkastning knyttet til eierskap fortsatt ligger hos utleier, klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Leiebeløp knyttet til operasjonelle leieavtaler kostnadsføres lineært over leieperioden.

Aksjer og andeler i datterselskap, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap

Investeringer i datterselskap, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Investeringene vurderes til anskaffelseskost fratrukket eventuelle nedskrivninger. Nedskrivning til virkelig verdi gjennomføres dersom verdifallet ikke er forbigående. Nedskrivningen reverseres i den grad grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede. Mottatt utbytte og konsernbidrag fra datterselskapene som representerer avkastning i eiertiden inntektsføres som annen finansinntekt. Konsernbidrag fra datterselskap bokføres det samme året som datterselskapet avsetter beløpet. Utbytteinntekter fra datterselskap og andre investeringer inntektsføres når utbyttet er vedtatt.

Andre aksjer og andeler klassifisert som anleggsmidler

Investeringer i anleggsaksjer og andeler hvor selskapet ikke har betydelig innflytelse, balanseføres til anskaffelseskost. Investeringene nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Mottatt utbytte fra selskapene som representerer avkastning i eiertiden, inntektsføres som annen finansinntekt når utbyttet er vedtatt.

Langsiktige fordringer

Langsiktige fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger. Renteinntekter bokføres når de er opptjent.

Omløpsmidler

Varebeholdning

Varer vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi i henhold til laveste verdis prinsipp.

Anskaffelseskost for egentilvirkede varer, varer under tilvirkning og handelsvarer er full tilvirkningskostnad/standardkost som består av direkte materialkostnader, direkte variable produksjonskostnader, direkte faste produksjonskostnader og indirekte faste produksjonskostnader. Varekostnader påløper i takt med solgte varer etter siste gjeldende tilvirkningskostnad/standardkost.

Råvarer blir vurdert til laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og virkelig verdi. Varekostnader påløper i takt med solgte varer etter siste gjeldende gjennomsnittlige anskaffelseskost.

Reservedeler

Innkjøpte reservedeler klassifisert som varelager omfatter vedlikeholdsutstyr som inngår i vareproduksjonen, herunder reservedeler til maskiner og utstyr, samt reservedeler til gårdstanker. Reservervedeler kostnadsføres ved uttak.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for forventede tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Bankinnskudd, kontanter og pengemarkedspapirer

Regnskapslinjen bankinnskudd, kontanter og pengemarkedspapirer inkluderer kontanter, bankinnskudd og

andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Andre finansielle instrumenter

Andre finansielle instrumenter gjelder i hovedsak rentefond og vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi på balansedagen.

Egenkapital

Andelskapital

Andelskapitalen i TINE SA er summen av de andeler medlemmene i TINE SA har. Hvert medlem eier en andel hvorav andelens pålydende er kr 500. Medlemskap i TINE SA er åpent for melkeprodusenter som disponerer melkekvote.

Avsatt etterbetaling

Avsatt etterbetaling reguleres av Lov om Samvirkeforetak § 27. Etterbetaling besluttet av årsmøtet og avsettes. Rammen er årets resultat etter skatt for TINE Gruppa. Utdelingen fordeles på grunnlag av leveransen av melk i kalenderåret. Det kan ikke betales ut mer enn det som vil være i samsvar med forsiktig og god forretningsskikk.

I regnskapet behandles etterbetalingen som en resultatdisponering (egenkapitaltransaksjon) hvor foreslått etterbetaling avsettes som gjeld i tilhørende regnskapsår. Skatteeffekt av etterbetaling inngår i selskapets skattekostnad i resultatet.

Etterbetalingsfond

Overskudd kan etter innstilling fra styret og innenfor en totalramme som styret har forslått, disponeres til etterbetalingsfond og etterbetaling for levert melk i året. Det er årsmøtet som vedtar eventuelle utdelinger fra etterbetalingsfondet. Utdelinger skjer til de som er medlemmer på beslutningstidspunktet og skal skje på grunnlag av leveransen av melk for det foregående kalenderåret.

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

Resultat

Noter

Revisjonsberetning

BÆREKRAFT I TINE

Regnskapsprinsipper forts.

Gjeld

Langsiktig gjeld

Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt gjeldsbeløp. Opptakskostnader kostnadsføres ved opptakstidspunktet.

Usikre forpliktelser

Usikre forpliktelser blir regnskapsført dersom det er sannsynlighetsovervekt for at de kommer til oppgjør. Beste estimat benyttes ved beregning av oppgjørsverdi.

Avsetning til omstilling og restrukturering

Når det fattes vedtak om omstilling eller restrukturering, avsettes forventede utgifter knyttet til gjennomføringen av tiltaket. Avsetningen er basert på beste estimat og revurderes ved hver periodeavslutning. Utgifter som påløper under gjennomføring av restruktureringen, føres løpende mot avsetningen korrigert for eventuelle avvik mot opprinnelig avsetning.

Pensjon

TINE Grappa har pensjonsordninger, både ytelsesplaner og innskuddsplaner som gir de ansatte rett til avtalte fremtidige pensjonsytelser. Fondsbaserte ytelsesplaner blir finansiert gjennom innbetalinger og avkastning i pensjonskassen MP pensjon. Ytelsesplaner og ytelsesbaserte flerforetaksordninger (AFP) som finansieres direkte over drift har ikke øremerket særskilte eiendeler for finansiering og sikring av pensjonsforpliktelsene (udekket ordning over drift).

Ytelsesplaner

En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av flere faktorer, som alder, antall år i selskapet og lønn. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Beregningen gjennomføres ved bruk av demografiske forutsetninger om dødelighet, frivillig avgang og uføretariff. I tillegg gjennomføres beregningen ved bruk av økonomiske forutsetninger om diskonteringsrente, forventet lønnsregulering, pensjonsregulering, g-regulering og forventet avkastning på pensjonsmidler.

Den balanseførte forpliktelsen knyttet til fondsbaserte ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedagen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene. Dersom verdien av pensjonsmidlene overstiger nåverdien av de påløpte pensjonsforpliktelsene, foreligger det overfinansiering. For å kunne balanseføre overfinansieringen helt eller delvis som en fordel må det sannsynliggjøres en fremtidig økonomisk fordel av de overskytende pensjonsmidlene. Dersom man ikke kan sannsynliggjøre fremtidig bruk av overfinansiering, må den balanseførte fordelen reduseres tilsvarende. Overfinansieringen er begrenset til det laveste av nåverdien av forventet netto pensjonspremie de neste 10 år og estimerte midler tilgjengelig fra premiefond til dekning av fremtidig pensjonspremier.

Netto pensjonsforpliktelser på underfinansierte ytelsesplaner og ytelsesplaner som finansieres over drift balanseføres som langsiktige finansielle forpliktelser, mens netto pensjonsmidler på overfinansierte ytelsesplaner balanseføres som finansielle anleggsmidler.

Akkumulert virkning av estimatendringer og endringer i finansielle og actuarielle forutsetninger (actuarielle gevinster og tap) under 10 prosent av det som er størst av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene ved begynnelsen av året innregnes ikke. Når den akkumulerte virkningen er over 10 prosent-grensen ved årets begynnelse, resultatføres det overskytende over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningsstid.

Endringer i forpliktelser som skyldes endringer i pensjonsplanen, kostnadsføres umiddelbart dersom planendringer er ubetingede på tidspunkt for endring. Eventuelle planendringer som er betinget av fremtidig ansettelse, amortiseres lineært over perioden frem til ytelsen er ubetinget.

Periodens kostnad ved pensjonsopptjening føres som lønnskostnader. Denne kostnaden inkluderer økningen i pensjonsforpliktelsen som følge av opptjening i inneværende år, endringer, avkortning og oppgjør. Netto rentekostnad beregnes ved å benytte diskonteringsrenten på netto pensjonsforpliktelse og virkelig verdi av pensjonsmidler. Periodens netto pensjonskostnad klassifiseres som lønnskostnader.

Ytelsesbaserte flerforetaksordninger

Avtalefestet pensjon (AFP) er en ytelsesbasert flerforetaksordning. Det foreligger ikke tilstrekkelig informasjon til å behandle AFP ordningen som en ytelsesbasert ordning med tilhørende innregning av forpliktelse i balansen. Ordningen behandles derfor som en innskuddsordning med resultatføring av pensjonspremie når den påløper.

Innskuddsplan

Pensjonsplanen i en innskuddsbasert pensjonsordning er en pensjonsordninger hvor TINE betaler et årlig pensjonsinnskudd for hvert enkelt medlem. Pensjonsinnskuddet blir betalt til en forvalter og TINE har ingen forpliktelser knyttet til ordningen etter at innskuddet er betalt. Dermed kan man heller ikke bestemme på forhånd hvor stor den fremtidige pensjonsytelsen vil bli. For innskuddsplaner så balanseføres ikke forpliktelser eller eiendeler. Årets innskudd til innskuddsbaserte pensjonsordninger kostnadsføres som lønnskostnader når de påløper.

Uførepensjon

Uføreordningen er en risikoordning hvor medlemmene har full uføredekning uavhengig av tjenestetid.

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

Resultat

Noter

Revisjonsberetning

BÆREKRAFT I TINE

Regnskapsprinsipper forts.

Skatt

Skattekostnaden består av betalbar skatt på skattepliktig inntekt, formue og endringer i utsatt skatt. Skattekostnaden sammenstilles med regnskapsmessig resultat før skatt. Skatt knyttet til egenkapitaltransaksjoner, herunder skatteeffekt av etterbetaling, føres mot egenkapitalen. Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret, samt eventuelt skattemessig fremførbart underskudd. Ved beregningen benyttes nominell skattesats. Positive og negative forskjeller som reverserer i samme periode utlignes. Utsatt skatt og utsatt skattefordel presenteres netto i balansen. I konsernet presenteres utsatt skatt netto for skatteposisjoner knyttet til selskap som inngår i samme skattekonsern. Utsatt skattefordel oppstår dersom en har midlertidige forskjeller som gir opphav til skattemessige fradrag i fremtiden. Utsatt skattefordel balanseføres kun i den grad det er sannsynlig at det vil være fremtidig skattepliktig overskudd som er stort nok til å nyttiggjøre seg skattefordelen enten ved at enheten har vist overskudd nylig eller ved at det er identifisert eiendeler med merverdier.

Valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til valutakurs på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta, som ikke inngår i sikringsforhold, vurderes til dagskurs og eventuelle urealiserte og realiserte gevinster og tap resultatføres under finansposter.

Finansielle derivater og sikring

I tråd med vedtatte finansielle retningslinjer benytter TINE finansielle derivater for å redusere effekten av svingninger i valutakurser, markedsrenter og strømpriser. Derivatene er utpekt som sikringsinstrumenter og bokføres i henhold til prinsippene for kontantstrømsikring eller sikring av nettoinvestering i utenlandsk virksomhet.

Nettoinvestering i utenlandsk virksomhet

TINE har valgt å sikre investeringer i utenlandske datterselskap. Sikringsobjektet, det vil si nettoinvesteringen,

blir omregnet til balansedagens kurs og utgjør en omregningsdifferanse som bokføres i konsernets egenkapital. Investeringer i valutasikringsinstrumenter nøytraliserer nettovirkningen av valutakursendringer på konsernets egenkapital. I morselskapet bokføres sikringsinstrumentene til virkelig verdi og verdiendringer klassifiseres som en finanskostnad. I konsernet bokføres realiserte og urealiserte verdiendringer direkte mot egenkapitalen inntil den utenlandske virksomheten blir solgt eller sikringsforholdet avvikles.

Kontantstrømsikring

TINE benytter terminkontrakter for å sikre risikoen for svingninger i strømpriser. Terminkontraktene behandles i henhold til prinsippene for kontantstrømsikring og bokføres til virkelig verdi i balansen. Urealiserte gevinster og tap føres mot egenkapitalen. Gevinst eller tap som oppstår ved forfall bokføres som en del av strømkostnaden.

For å redusere risiko knyttet til fremtidige rentebetalinger, som følge av svingninger i markedsrenter, benytter TINE rentebytteavtaler. Rentebytteavtalene behandles i henhold til prinsippene for kontantstrømsikring og bokføres til virkelig verdi i balansen. Urealiserte gevinster og tap føres mot egenkapitalen. Løpende betaling av fast rente og mottak av flytende rente presenteres netto som finanskostnad/-inntekt. Terminerte rentebytteavtaler bokføres i egenkapitalen med verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet og periodiseres som en finanskostnad over avtalens opprinnelige løpetid.

TINE sikrer en andel av selskapets innkjøp og salg i utenlandsk valuta gjennom bruk terminkontrakter. Disse transaksjonene er behandlet som regnskapsmessig sikring i årsregnskapet. Urealiserte gevinster og tap føres mot egenkapitalen i stedet for mot resultatet. Terminkontraktene bokføres i henhold til prinsippene for kontantstrømsikring og bokføres til virkelige verdi i balansen. Gevinst eller tap som oppstår ved forfall bokføres som en del av den sikrede risikoen, det vil si enten salgsinntekt eller varekostnad.

Bruk av estimater og informasjon om betydelige estimater

De beskrevne regnskapsprinsippene innebærer at ledelsen i TINE har anvendt estimater og forutsetninger som påvirker poster i resultat og balanse. Estimatenes baseres på erfaring og en vurdering av underliggende faktorer. Fremtidige hendelser og endringer i rammebetingelser kan medføre at estimater og forutsetninger må endres. Endringer i regnskapsmessige estimater resultatføres i den periode estimatene endres, med mindre utsatt resultatføring følger av god regnskapsskikk. Vurderinger, estimater og forutsetninger som har vesentlig effekt for regnskapet oppsummeres nedenfor.

Avskrivninger

Avskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler er basert på antatt levetid for disse. Endrede markedsførhold og fremtidige investeringsbeslutninger vil påvirke eksisterende produksjonskapasitet og forventet brukstid. Dette kan gi grunnlag for endrede avskrivningsprofiler og vil påvirke fremtidige resultater.

Nedskrivninger

TINE har betydelige investeringer i varige driftsmidler, immaterielle eiendeler inklusiv goodwill, datterselskap, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap. Disse anleggsmidlene testes for nedskrivninger når det foreligger indikatorer på mulige verdifall. Slike indikatorer kan være endringer i markedspriser, avtalestrukturer, negative hendelser eller andre driftsførhold. Ved beregning av gjenvinnbart beløp må det gjøres en rekke estimater vedrørende fremtidige kontantstrømmer der pris, salgsvolum og levetid er de viktigste faktorene.

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

Resultat

Noter

Revisjonsberetning

BÆREKRAFT I TINE

Pensjoner

Beregning av virkelig verdi av pensjonsforpliktelser er basert på flere økonomiske og demografiske forutsetninger og estimer. Enhver endring i de anvendte forutsetninger påvirker den beregnede forpliktelsen. Det henvises til note 8 for en nærmere beskrivelse av hvilke forutsetninger som er lagt til grunn og sammensetningen av pensjonsmidlene.

Virkelig verdi finansielle instrumenter

Prinsipper for å estimere virkelig verdi er basert på markedspriser og ulike verdsettelsesmetoder. Virkelig verdi av valutaterminkontrakter er fastsatt ved å benytte kursen på balansedagen. Virkelig verdi av valutaswapper er beregnet til nåverdien av fremtidige kontantstrømmer. Virkelig verdi av rentederivater beregnes som nåverdi av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbar markedsrentekurve. For alle overnevnte derivater er virkelig verdi bekreftet av den finansinstitusjon som selskapet har inngått avtalene med. Virkelig verdi av terminkontrakter på energi er fastsatt ved å benytte systempris for den aktuelle sikringsperioden på balansedagen.

Avsetninger

For enkelte resultatposter i regnskapet avsettes det for forventede fremtidige kostnader basert på estimer og informasjon som er tilgjengelig på tidspunkt for regnskapsavleggelse. Disse avsetningene kan avvike fra faktisk fremtidig kostnad. Avsetninger knytter seg eksempelvis til tap på kunder, rabatter, ukurans på varer, avsetning til restrukturering, omstilling og betingede tap som er sannsynlige og kvantifiserbare, herunder omtvistede forhold og rettssaker.

Segmenter

Salgsinntekter, driftsresultat og anvendt kapital er oppgitt per virksomhetsområde. Salgsinntekter er oppgitt per geografisk marked. Virksomhetsområde er definert ut fra TINEs naturlige satsingsområder.

Driftssegmenter rapporteres på samme måte som ved internrapportering til selskapets øverste beslutningstaker. Selskapets øverste beslutningstaker, som er ansvarlig for allokering av ressurser til og vurdering av inntjening i driftssegmentene, er definert som konsernledelsen.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og pengemarkedspapirer.

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

Resultat
Noter
Revisjonsberetning

BÆREKRAFT I TINE

Noter

Resultatregnskap

Note 1 Segmentinformasjon	38
Note 2 Salgsinntekt ferdigvarer fordelt på geografisk område	38
Note 3 Andre driftsinntekter	39
Note 4 Offentlige tilskudd	39
Note 5 Større enkelttransaksjoner	39
Note 6 Vareforbruk og varebeholdningsendringer	39
Note 7 Lønnskostnader og ledende personell	40
Note 8 Pensjoner og pensjonsforpliktelser	42
Note 9 Honorar til revisor	44
Note 10 Andre driftskostnader	44
Note 11 Netto andre finansinntekter og -kostnader	44
Note 12 Resultateffekter rente og valuta, sikringsinstrumenter og risiko	45
Note 13 Skatter	48

Balanse

Note 14 Immaterielle eiendeler og goodwill	50
Note 15 Varige driftsmidler	51
Note 16 Datterselskap, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap	52
Note 17 Varer	54
Note 18 Kundefordringer	54
Note 19 Mellomværende med selskap i samme konsern	54
Note 20 Bankinnskudd, kontanter og pengemarkedspapirer	54
Note 21 Egenkapital	55
Note 22 Kortsiktig rentebærende gjeld	57
Note 23 Balanseført avsetninger for forpliktelser	57
Note 24 Annen langsiktig gjeld	57

Øvrige opplysninger

Note 25 Kostnadsførte leieforpliktelser	59
Note 26 Transaksjoner med nærstående parter	59
Note 27 Garantier	59
Note 28 Pantsettelse	59
Note 29 Mellomværende med Landbruksdirektoratet – markedsregulering og prisutjevningsordningen	60

Note 1 Segmentinformasjon

Beløp i 1000 kroner

	2023					2022				
	TINE SA*	TINE Internasjonal	Norske datterselskaper	Øvrige aktiviteter og elimineringer	TINE Gruppa	TINE SA*	TINE Internasjonal	Norske datterselskaper	Øvrige aktiviteter og elimineringer	TINE Gruppa
Salgsinntekter	17 634 359	4 713 268	3 408 056	-1 036 104	24 719 578	16 745 914	4 355 581	3 209 442	-979 886	23 331 051
Salgsinntekt råvarer	1 779 607	-	-	-	1 779 607	1 535 402	-	-	-	1 535 402
Andre inntekter	657 502	4 986	124 623	-360 636	426 475	638 422	2 522	114 405	-328 802	426 546
Driftsinntekter	20 071 468	4 718 255	3 532 679	-1 396 740	26 925 661	18 919 738	4 358 103	3 323 847	-1 308 688	25 292 999
Varekostnader	-10 712 034	-3 483 688	-1 954 184	1 036 104	-15 113 802	-9 904 199	-3 308 742	-1 797 274	982 609	-14 027 606
Personalkostnader	-3 486 017	-591 040	-646 775	-	-4 723 832	-3 388 451	-520 302	-604 653	-	-4 513 406
Andre driftskostnader	-3 214 996	-511 281	-743 516	360 220	-4 109 572	-3 123 997	-491 984	-731 374	328 509	-4 018 845
Driftsresultat før av- og nedskrivninger (EBITDA)	2 658 421	132 246	188 204	-416	2 978 454	2 503 091	37 075	190 547	2 429	2 733 141
EBITDA%	13,2 %	2,8 %	5,3 %	0,0 %	11,1 %	13,2 %	0,9 %	5,7 %	-0,2 %	10,8 %
Av- og nedskrivninger	-1 117 928	-297 055	-137 998	-	-1 552 981	-1 163 796	-155 509	-156 705	-	-1 476 010
Driftsresultat (EBIT)	1 540 492	-164 809	50 206	-416	1 425 473	1 339 295	-118 434	33 842	2 429	1 257 132
EBIT%	7,7 %	-3,5 %	1,4 %	0,0 %	5,3 %	7,1 %	-2,7 %	1,0 %	-0,2 %	5,0 %

Beskrivelse av segmentene: Segmentet TINE SA* består av TINE SA eksklusiv avdelingene for osteeksport i TINE SA. TINE Internasjonalt består av underkonsernene Wernersson Ost AB (Sverige), Norseland Inc. (USA), Norseland Ltd. (UK) og TINE Holding Ireland Ltd, og avdelingene for osteeksport i TINE SA. Norske datterselskaper består av underkonsernene Diplom-Is AS og Fjordland AS, samt MIMIRO AS og TINE SA sine øvrige datterselskap (se note 16). TINE Holding AB er inkludert i Øvrige aktiviteter og elimineringer.

Salgsinntekt råvarer: Salgsinntekt råvarer består av salg av rå melk til andre aktører fra Norsk Melkeråvare.

Note 2 Salgsinntekt ferdigvarer fordelt på geografisk område

Beløp i 1000 kroner

TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022	Geografisk område	2023	2022
19 695 631	18 795 501	Norge	17 249 027	16 128 055
2 084 656	1 761 002	Øvrig Europa	548 882	749 300
2 764 985	2 667 857	Amerika	442 471	377 468
10 971	6 190	Asia	10 971	6 190
163 337	100 501	Oceania	163 337	100 501
24 719 578	23 331 051	Sum salgsinntekt ferdigvarer	18 414 687	17 361 514

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

- Resultat
- Noter
- Revisjonsberetning

BÆREKRAFT I TINE

Note 3 Andre driftsinntekter			Beløp i 1000 kroner	
TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022	Inntektsgrupper	2023	2022
109 360	118 484	Transportinntekter	144 445	151 639
75 608	69 597	Analyse- og konsulentinntekter	76 553	70 732
26 036	32 988	Leieinntekter	11 117	11 273
27 420	54 860	Salg av anlegg	25 402	53 095
100 586	81 133	Markedsreguleringsaktiviteter ¹⁾	100 586	81 133
43 407	18 833	Andre statlige og kommunale tilskudd ²⁾	33 973	13 644
-	-	Øvrige konserninterne inntekter ³⁾	254 602	248 636
44 059	50 651	Øvrige inntekter	28 613	28 414
426 476	426 546	Sum andre driftsinntekter	675 291	658 566

1) Henviser til note 29 angående Markedsreguleringsaktiviter.
2) Henviser til note 4 Offentlige tilskudd.
3) Øvrig konserninterne inntekter består av Felleskostnader, Royalty og interne tjenester.

Note 4 Offentlige tilskudd			Beløp i 1000 kroner	
TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022	Inntektsart	2023	2022
2 832	3 091	Skattefunnmidler	181	549
43 407	18 833	Andre statlige og kommunale tilskudd	33 973	13 644
46 239	21 924	Sum offentlige tilskudd	34 154	14 193

Tine SA har i 2023 tre aktive skattefunnprosjekt. Andre statlige og kommunale tilskudd består av støtte fra Landbruksdirektoratet MNOK 25 og Norges forskningsråd MNOK 5,7, samt MNOK 3,2 fra andre statlige og kommunale organisasjoner.

Note 5 Større enkelttransaksjoner			Beløp i 1000 kroner	
TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022	Resultatposter	2023	2022
125 090	-	Inntekt på investering i tilknyttet selskap	136 400	-
-74 345	-	Nedskrivning immaterielle eiendeler	-	-
		Balanse		
21 483	44 876	Oppkjøp Lotito Foods Holding LLC	-	-

Utbytte fra Skala Gruppen AS
TINE SA har mottatt utbytte på MNOK 136,4 fra Skala Gruppen AS i forbindelse med salg av et datterselskap. Skala Gruppen AS er et tilknyttet selskap som behandles etter kostmetoden i TINE SA, og egenkapitalmetoden i TINE Gruppen. TINE Gruppen sin andel av resultatet i Skala Gruppen AS, inkludert gevinst ved salg av datterselskap, er i 2023 MNOK 125.

Nedskrivning av immaterielle eiendeler i Norseland Inc Group (US)
Norseland Inc Group (US) har nedskrevet balanseførte patentrettigheter for ostewraps med MNOK 75 da verdiene som er knyttet til patentrettighetene ikke lenger kan forsvares grunnet svak salgsutvikling.

Oppkjøp av Lotito Foods Holding LLC 2023 og 2022
I 2022 økte Norseland Inc eierandelen i Lotito Foods Holding LLC med 7 % fra 80 % til 87% for for 5 049 812 USD (45 MNOK). I januar 2023 ble andelen økt fra 87 % til 90 % ved kjøp av 3 % eierandel til 2 159 135 USD (21 MNOK) Det trinnvise kjøpet representerer endringer i majoritetseiers og minoritetseiers eierandel. Norseland INC hadde opsjon på kjøp av de siste 10 % i 2023, som ikke er utøvd.

Note 6 Vareforbruk og varebeholdningsendringer			Beløp i 1000 kroner	
TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022	Kostnadsart	2023	2022
15 109 549	14 248 777	Forbruk av råvarer og innkjøpte handelsvarer	11 539 034	10 801 854
79 476	-221 171	Beholdningsendring av varer i arbeid og ferdigvarer	23 090	-151 019
15 113 802	14 027 606	Sum vareforbruk og varebeholdningsendringer	11 562 124	10 650 835

Note 7 Lønnskostnader og ledende personell

TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022	Kostnadsart	2023	2022
3 831 335	3 678 464	Lønn, feriepenger og kostnader til vikarhjelp	2 848 674	2 785 675
495 455	466 927	Arbeidsgiveravgift	383 086	366 082
159 396	141 054	Pensjonskostnader inkludert arbeidsgiveravgift, jfr. note 8	111 204	103 786
237 646	226 961	Andre ytelser	148 755	142 549
4 723 832	4 513 406	Sum lønnskostnader	3 491 719	3 398 092
4 982	5 155	Gjennomsnittlig antall ansatte regnet i årsverk	3 724	3 794

Godtgjørelse til ledende personer

Innledning

Konsernstyret, rådet, kontrollkomite, konsernsjef og øvrig konsernledelse er definert som ledende personer i TINE Gruppen.

Beslutningsmyndighet

Årsmøtet fastsetter godtgjørelsen for styret, rådet, kontrollkomitee og andre tillitsvalgte basert på innstilling fra sentral valgkomite. Årsmøtet fastsetter godtgjørelse til valgkomiteen basert på innstilling fra ordfører.

Styret fastsetter godtgjørelse for konsernsjef. Konsernsjef fastsetter godtgjørelse til konsernledelsen.

Godtgjørelse til styret

Styremedlemmer mottar årlig styrehonorar. Det er fastsatt egen godtgjørelse for leder og nestleder i styret. Godtgjørelsen til styret skal reflektere styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet. Godtgjørelse til styret er ikke resultatavhengig. Styremedlemmer, eller selskaper som de er tilknyttet, skal ikke påta seg særskilte oppgaver for TINE i tillegg til styrevervet. Eventuelle oppgaver i tillegg til styrevervet og honorar skal godkjennes av styret.

GODTGJØRELSE TIL LEDENDE PERSONER

Styret	Rolle	Styrehonorar	Andre godtgjørelser
Marit Haugen	Styreleder	612	594
Rolf Øyvind Thune	Nestleder	306	147
Bjørnar Gjerde	Styremedlem	214	124
Helge Arne Espeland	Styremedlem	214	119
Solveig Bratteng Rønning	Styremedlem	214	127
Asgeir Pollestad	Styremedlem	214	125
Anne Berit Løset	Styremedlem	214	86
Elin Johanne Aarvik	Ansattevalgt styremedlem	214	-
Tor Arne Johansen	Ansattevalgt styremedlem	214	-
Ottar Råd	Ansattevalgt styremedlem	214	-
Jeffrey Elliot Thomas	Ansattevalgt styremedlem	214	-

Varamedlem	Rolle	Honorar	Andre godtgjørelser
Hans Olav Minsås	Varamedlem	148	53
Elise Unander Mjølhus	Varamedlem	69	9
Hans Mathias Ulberg	Varamedlem	75	61
Randi Einarsen	Ansattevalgt varamedlem	22	-
Dag Rune Herting	Ansattevalgt varamedlem	22	-
Kurt I. Haukeland	Ansattevalgt varamedlem	22	-
Lars Olav Iversen	Ansattevalgt varamedlem	-	-

Årsmøte og rådsmøte	Rolle	Honorar	Andre godtgjørelser
Eivind Mehl ¹⁾	Ordfører	148	130
Nina Vangen Ranøien ²⁾	Ordfører	130	86

Kontrollkomite	Rolle	Honorar	Andre godtgjørelser
Petter Arne Ekroll	Leder	77	12
Bjørn Lende	Nestleder	53	-
Solveig Ballo ³⁾		36	-
Sigrun Bakken Lerhol ⁴⁾		16	11

1) Sluttet 18.08.2023.
2) Varaordfører frem til 18.08.2023. Overtok rollen som ordfører fra 18.08.2023, ingen varaordfører fra dette tidspunktet.
3) Begynte 29.03.2023.
4) Sluttet 29.03.2023.

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

- Resultat
- Noter
- Revisjonsberetning

BÆREKRAFT I TINE

Note 7 forts.

Konsernsjef 01.01.2023 - 01.10.2023	2023	2022
Lønn	3 148	4 049
Styrehonorar datterselskap	-	86
Pensjon (opptjent, ikke utbetalt)	999	1 605
Naturalytelser/Andre godtgjørelser	133	168
Konsernsjef 01.10.2023 - 31.12.2023	2023	
Lønn	1 375	
Pensjon (opptjent, ikke utbetalt)	445	
Naturalytelser/Andre godtgjørelser	41	

Konsernsjef

Ann-Beth Freuchen overtok som konsernsjef etter Gunnar Hovland 1. oktober 2023.

Godtgjørelsen til konsernsjef skal være konkurransedyktig, uten å være lønnsledende og følger samme retningslinjer som øvrige ansatte. Godtgjørelse til konsernsjef er ikke resultatavhengig. Konsernsjef har ingen variable lønnselementer eller er berettiget til andre overskuddsdelinger. Grunnlønn skal fastsettes basert på stillingsinnhold, ansvarsnivå og kompetanse. Konsernsjefen inngår i de til enhver tid gjeldende firmabilordning, ordning for dekning av avisabonnement, mobil og bredbånd. Konsernsjefen er medlem av, og inngår i, de til enhver tid gjeldende kollektive pensjon- og forsikringsordninger i konsernet. I tillegg inngår konsernsjefen i konsernets driftspensjonsordning for ansatte med lønn over 12 G. Pensjonsytelsen i denne ordningen utgjør 66 % av lønn utover 12 G og trer i kraft fra 67 år.

Den gjensidige oppsigelsestiden er 6 måneder, og ved oppsigelse fra TINE SA sin side har konsernsjef rett til å motta etterlønn i 18 måneder. De siste 12 månedene med etterlønn avkortes for all annen inntekt opparbeidet i denne perioden.

Det er ikke ytet lån eller stilt sikkerhet til fordel for konsernsjef.

Beløp i 1000 kroner

Øvrig konsernledelse	2023	2022
Lønn	17 034	15 298
Variabel lønn	1 299	1 713
Styrehonorar datterselskap	-	53
Pensjon (opptjent, ikke utbetalt)	5 753	6 992
Naturalytelser/Andre godtgjørelser	1 102	1 627

Konsernledelsen består av 8 medlemmer ved utgangen av 2023 og 6 medlemmer ved utgangen av 2022.

Øvrig konsernledelse

Godtgjørelse til ledende ansatte skal være konkurransedyktig uten å være lønnsledende og følger de samme retningslinjer som for øvrige ansatte. Grunnlønn skal fastsettes basert på stillingsinnhold, ansvarsnivå og kompetanse. Enkelte i konsernledelsen har et variabelt lønnselement i tillegg til fastlønn som lønnsinnberettes på utbetalingestidspunktet. Konsernledelsen er ikke berettiget til andre overskuddsdelinger. Øvrig konsernledelse inngår i de til enhver tid gjeldende firmabilordning, ordning for dekning av avisabonnement, mobil og bredbånd. Øvrig konsernledelse er medlem av og inngår i de til enhver tid gjeldende kollektive pensjon- og forsikringsordninger i konsernet. I tillegg inngår konsernledelsen i konsernets driftspensjonsordning for ansatte med lønn over 12 G. Pensjonsytelsen i denne ordningen utgjør 66 % av lønn utover 12 G og trer i kraft fra 67 år.

Det er ikke ytet lån eller stilt sikkerhet til fordel for øvrig konsernledelse.

Note 8 Pensjoner og pensjonsforpliktelser

TINE SA og norske datterselskap har kollektiv pensjonsordning i MP Pensjon i henhold til lov om foretakspensjon. Ordningen tilfredsstiller reglene for obligatorisk tjenestepensjon (OTP). Den kollektive pensjonsordningen er ytelsesbasert og ordningen innregnes regnskapsmessig som en ytelsesplan. Ytelsene er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår og lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder. Tjenestepensjonen kommer i tillegg til folketrygden og er uavhengig av ytelsen fra folketrygden. Konsernets datterselskap utenfor Norge har etablert pensjonsordninger i samsvar med lokale lover.

MP Pensjon er en selveiende stiftelse som omfatter ansatte i TINE SA og norske datterselskap. Formålet til MP Pensjon er å yte alders- og uførepensjoner til medlemmer og etterlattepensjon til ektefelle, registrert partner, samboer og barn. MP Pensjons midler holdes adskilt fra foretakets midler. MP Pensjon står under tilsyn av Finanstilsynet og har konsesjon til å drive virksomhet som pensjonskasse.

Pensjonsordningen i MP Pensjon gir følgende ytelser ved full opptjeningstid (30 år eller mer):

Pensjon	Beregningsgrunnlag	Pensjonsytelse
Alderspensjon	Inntil 6 G	16 % av sluttlønn.
	Fra 6 G til 12 G	44 % av sluttlønn.
Etterlattpensjon ektefelle / samboer	Beregnet alderspensjon	55 % av beregnet alderspensjon.
Etterlattpensjon barn	Sluttlønn	50 % av beregnet alderspensjon for yngste barn og 25 % for øvrige barn under 21 år. Samlet barnepensjon deles likt mellom barna.
Uførepensjon	Dagens lønn	3 % av lønn inntil 12 G. Tillegg på 25 % av G, begrenset til 6 % av lønn. Tillegg på 66 % av lønn mellom 6 G og 12 G. Oppsparte rettigheter fra privat og offentlige tjenestepensjon trekkes fra i beregningen.

I tillegg til den kollektive pensjonsordningen har TINE SA og de norske datterselskapene en driftspensjonsordning for ansatte med lønn over 12 G. Pensjonsytelsen i denne ordningen utgjør 66 % av lønn utover 12 G og trer i kraft fra 67 år.

TINE SA og de fleste norske datterselskap er innen avtaleområdet LO-NHO. Ansatte i selskapene har, basert på dette, anledning til å søke om AFP fra 62 år. Gjeldende AFP-ordning er en ytelsesbasert flerforetaksordning. Selskapene innen avtaleområdet LO-NHO har en reell økonomisk forpliktelse som følge av avtalen om AFP. Det foreligger ikke tilstrekkelig informasjon til å behandle AFP ordningen som en ytelsesbasert ordning med tilhørende innregning av forpliktelse i balansen. Ordningen regnskapsføres derfor som innskuddsplan og finansieres gjennom årlig premie.

Beløp i 1000 kroner

For TINE Konsern og TINE SA omfatter de ulike ordningene pr 31.12.2023 følgende antall personer:

TINE KONSERN			TINE SA	
Ansatte	Pensjonister	Kostnadsart	Ansatte	Pensjonister
5 253	4 005	Ytelsesbaserte ordninger i MP Pensjon	4 538	3 667
62	30	Udekkede ordninger ¹⁾	53	27
854	-	Innskuddsordninger ²⁾	-	-
5 013	-	AFP	4 625	-

¹⁾ Udekkede ordninger gjelder i hovedsak driftspensjon for ansatte med lønn over 12 G og gavepensjon for ansatte som tidligere har falt utenfor den kollektive pensjonsordning i MP Pensjon.

²⁾ Innskuddsordnigner er etablert i utenlandske datterselskap og enkelte Norske datterselskaper. Norske datterselskap har 139 ansatte med innskuddsordning.

TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022	Pensjonskostnader	2023	2022
383 889	436 833	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	334 428	378 750
494 089	247 502	Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	461 115	230 738
-777 586	-581 615	Nettoavkastning på pensjonsmidler	-715 678	-536 005
-6 731	-943	Resultatført estimatavvik	-3 375	1 981
-	-18 052	Avkorting/oppgjør	-	-860
-59 186	-56 637	Tilskudd fra ansatte	-51 674	-50 178
18 843	14 669	Periodisert arbeidsgiveravgift	17 267	11 515
106 077	99 296	Øvrige pensjonskostnader (herunder AFP-premie og innskuddsordninger)	69 121	67 845
159 396	141 054	Netto pensjonskostnad	111 204	103 786

Avstemming av pensjonsordningens finansielle status 31.12 mot beløp i balansen:

TINE KONSERN			TINE SA	
31.12.2023	31.12.2022	Pensjonsforpliktelser og -midler	31.12.2023	31.12.2022
-14 890 427	-15 482 505	Påløpte pensjonsforpliktelser	-13 923 216	-14 472 348
17 214 750	18 002 210	Pensjonsmidler	15 938 154	16 712 984
2 324 323	2 519 705	Netto pensjonsmidler eksklusiv arbeidsgiveravgift og estimatavvik	2 014 938	2 240 636
488 535	264 516	Ikke resultatført virkning av estimatavvik (pensjonsperiodisering)	632 393	372 829
2 812 858	2 784 221	Netto pensjonsmidler overfinansiert ordning	2 647 331	2 613 465

Note 8 forts.

TINE KONSERN			TINE SA	
31.12.2023	31.12.2022	Pensjonsforpliktelser og -midler	31.12.2023	31.12.2022
-172 374	-182 643	Påløpte pensjonsforpliktelser	-136 442	-150 160
-	-	Pensjonsmidler	-	-
-172 374	-182 643	Netto pensjonsforpliktelser eksklusiv arbeidsgiveravgift og estimatavvik	-136 442	-150 160
-101 461	-80 881	Ikke resultatført virkning av estimatavvik (pensjonsperiodisering)	-83 814	-64 036
-24 305	-25 753	Arbeidsgiveravgift	-19 238	-21 173
-298 139	-289 277	Netto pensjonsforpliktelse underfinansiert ordning	-239 494	-235 369

Følgende forutsetninger er anvendt i Norge for TINE Konsern og TINE SA:

Økonomiske forutsetninger	31.12.2023	31.12.2022
Diskonteringsrente	3,70 %	3,20 %
Forventet lønnsvekst	3,75 %	3,75 %
Forventet regulering av folketrygdens grunnbeløp (G)	3,50 %	3,50 %
Forventet pensjonsregulering	3,50 %	3,50 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	5,40 %	4,90 %
Demografiske forutsetninger		
Anvendt dødelighetstabell	K2013	K2013
Anvendt uføretariff	Styrket KU	Styrket KU
Frivillig avgang (alle aldre)	Gjennomsnitt 3-5 % pr år	Gjennomsnitt 3-5 % pr år

Økonomiske og demografiske forutsetninger lagt til grunn for beregning og regnskapsføring av pensjoner, er basert på forventninger til den faktiske medlemsbestanden, forholdene i pensjonsordningen i MP Pensjon og TINE sine antagelser om fremtidig økonomisk utvikling.

Tjenestepensjonsordningen som TINE Gruppa har i MP pensjon er overfinansiert siden verdien av pensjonsmidlene overstiger nåverdien av de påløpte pensjonsforpliktelsene. For å kunne balanseføre overfinansieringen helt eller delvis som en fordel, må det sannsynliggjøres en fremtidig økonomisk fordel av de overskytende pensjonsmidlene. Dersom man ikke kan sannsynliggjøre fremtidig bruk av overfinansiering, må den balanseførte fordelene reduseres tilsvarende. Overfinansieringen er begrenset til det laveste av nåverdien av forventet netto pensjonspremie de neste 10 år og estimerte midler tilgjengelig fra premiefond til dekning av fremtidig pensjonspremier.

Beløp i 1000 kroner

TINE KONSERN			TINE SA	
31.12.2023	31.12.2022	Pensjonsmidler	31.12.2023	31.12.2022
27 364 286	25 016 474	Pensjonsmidler (til markedsverdi)	25 526 714	23 334 447
-10 149 536	-7 014 264	Ikke belanseførte pensjonsmidler	-9 588 560	-6 621 462
17 214 750	18 002 210	Pensjonsmidler benyttet i beregningen	15 938 154	16 712 984

TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022	Faktisk avkastning på sammensetning av pensjonsmidlene	2023	2022
10,7 %	-2,6 %	Faktisk avkastning på pensjonsmidlene i foretakspensjonsordningen	10,7 %	-2,6 %
31.12.2023	31.12.2022	Pensjonsmidler i foretakspensjonsordningen i MP Pensjon har følgende sammensetning	31.12.2023	31.12.2022
48 %	47 %	Aksjer	48 %	47 %
47 %	47 %	Rentepapirer	47 %	47 %
4 %	5 %	Eiendom	4 %	5 %
2 %	1 %	Øvrige eiendeler	2 %	1 %

Sensitivitetsanalyse ved endring i forutsetninger

Måling av ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader baseres på flere økonomiske og demografiske forutsetninger. Tabellen nedenfor viser estimert følsomhet for de vesentligste økonomiske forutsetningene i TINE Konsern. Sensitiviteten spesifiserer beløpsmessig effekt på pensjonskostnad og brutto pensjonsforpliktelse knyttet til den kollektive pensjonsordningene i MP Pensjon som følge av en rimelig økning eller reduksjon i en av de benyttede forutsetninger.

	Diskonteringsrente		Forventet lønnsregulering		Forventet pensjonsregulering	
	0,5 %	-0,5 %	0,5 %	-0,5 %	0,5 %	-0,5 %
Endring i (MNOK)						
Balanseførte påløpte pensjonsforpliktelser	-1 235	1 419	358	-293	1 166	-1 039
Kostnadsført nåverdi av årets opptjening	-35	41	33	-27	19	-17

Den vesentligste demografiske forutsetningen er dødelighetstabell. Et år lengre levetid i dødelighetstabellen vil medføre en økning i brutto pensjonsforpliktelse 31.12.2023 på MNOK 679.

Analysen som er spesifisert over, er gjennomført av aktuar og basert på forhold 31.12.2023. Beregningene er basert på en antakelse om at alle andre forutsetninger er uendret. Det å holde øvrige forutsetninger uendret, representerer en begrensning på analysen, da det vil kunne være en korrelasjon mellom noen av endringene.

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

Resultat
Noter
Revisjonsberetning

BÆREKRAFT I TINE

Note 9 Honorar til revisor

Beløp i 1000 kroner

TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022	Honorar til valgt revisor - Ernst & Young AS	2023	2022
10 403	13 297	Lovpålagte revisjonstjenester	5 921	4 355
2 003	1 441	Honorar for attestasjonstjenester	1 850	1 277
38	356	Honorar for skatterådgivning	-	-
54	1 153	Honorar for andre tjenester	157	1 108
12 498	16 247	Sum honorar til valgt revisor - Ernst & Young AS	7 928	6 740

Tabellen viser kostnadsført honorar til revisor eksklusiv merverdiavgift. Honorar for attestasjonstjenester gjelder hovedsakelig attestasjonstjenester mot Landbruksdirektoratet, skattefunn og bærekraftsattestasjon.

TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022	Honorar til andre revisorer	2023	2022
3 483	1 106	Lovpålagte revisjonstjenester	5 921	4 355
-	-	Honorar for attestasjonstjenester	1 850	1 277
439	649	Honorar for skatterådgivning	-	-
2 075	1 976	Honorar for andre tjenester	157	1 108
5 997	3 731	Sum honorar til andre revisorer	7 928	6 740

Honorar til andre revisorer omfatter selskapene Norseland Inc., Alpine Dairy LLC og Lotito Foods Holding LLC.

Note 10 Andre driftskostnader

Beløp i 1000 kroner

TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022	Kostnadsart	2023	2022
1 603 366	1 675 597	Indirekte kostnader knyttet til produksjon og drift	1 296 166	1 352 372
1 344 731	1 280 520	Transportkostnader	1 212 231	1 146 447
-456 206	-448 488	Stedsfraktinntekter (innfrakttillegg og distribusjonstillegg) ¹⁾	-456 206	-448 488
1 617 682	1 511 216	Salgs-, markedsførings- og andre driftskostnader	1 219 885	1 134 403
4 109 573	4 018 845	Sum andre driftskostnader	3 272 076	3 184 734

¹⁾ Refusjon fra Prisutjevningsordningen av transportkostnader for rå melk for strekningen fra melkeprodusent til noteringspunktet.

Note 11 Netto andre finansinntekter og -kostnader

Beløp i 1000 kroner

TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022		2023	2022
-608	-240	Nedskrivning av investeringer i andre selskap	-608	-240
-	1 889	Verdiendring av markedsbaserte finansielle omløpsmidler	-	1 889
8 165	3 441	Andre finansinntekter	7 977	2 726
-10 916	-19 610	Andre finanskostnader	-10 760	-8 298
-3 359	-14 520	Netto andre finansinntekter og -kostnader	-3 391	-3 923

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

- Resultat
- Noter
- Revisjonsberetning

BÆREKRAFT I TINE

Note 12 Resultateffekter rente og valuta, sikringsinstrumenter og risiko

Beløp i 1000 kroner

TINE SA har en helhetlig tilnærming til konsernets finansielle risikoer. Overordnet målsetting i TINEs finansielle retningslinjer er å bidra til et stabilt resultat. TINE SA benytter rente- og valutaderivater som ledd i styringen av konsernets valuta- og renteeksponering. Rentederivater inngås for å oppnå ønsket rentestruktur på låneporteføljen. Valutaterminer, valutaopsjoner og valutaswapper inngås for å sikre kontantstrømmer i utenlandsk valuta og egenkapital i utenlandske datterselskaper.

Valutarisiko

TINE SA har valutarisiko i form av resultatrisiko som i hovedsak er knyttet til varesalg og kjøp av innsatsfaktorer, samt investeringer i og utbytte fra datterselskap utenfor Norge. Balanserisiko knytter seg til eierandeler i utenlandske datterselskap i Sverige, Danmark, Storbritannia, Irland og USA med funksjonell valuta ulik NOK.

For å redusere risiko i forbindelse med handelstransaksjoner i utenlandsk valuta, har TINE SA inngått valutaterminer knyttet til valutaene USD og EUR hvor TINE SA har sin hovedeksponering. Valutaderivatene vurderes i henhold til regnskapslovens § 5-9 til virkelig verdi i balansen. Urealiserte endringer i virkelig verdi føres mot egenkapitalen.

I TINE Konsern anvendes valutasikring av nettoinvesteringen i utenlandske datterselskap. TINE SA har valutasikret hoveddelen av nettoinvesteringene i TINE Holding AB, Wernersson Ost AB, Norseland Ltd., TINE Ireland Holding Ltd. og Norseland Inc. Valutalån benyttes som sikringsinstrument. Verdiendringene på sikringsinstrumentene føres mot egenkapital i TINE Konsern.

TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022	Realisert og urealisert gevinst og tap på valuta	2023	2022
-52 856	-63 907	Realisert gevinst/tap valuta	-237 793	6 436
-1 234	92 800	Urealisert gevinst/tap valuta	112 333	-29 459
-54 090	28 893	Netto realisert og urealisert gevinst og tap på valuta	-125 460	-23 023

TINE KONSERN			TINE SA	
31.12.2023	31.12.2022	Markedsverdi av valutaderivater eksklusiv påløpte renter	31.12.2023	31.12.2022
-12 206	35 037	Valutaderivater som vurderes til virkelig verdi i balansen FX-forward, opsjoner (Kontantstrømsikring)	-12 206	35 037
-	-52 812	Valutaderivater som vurderes til virkelig verdi i balansen Basisswap (EK-sikring)	-	-52 812
-12 206	-17 775	Sum markedsverdi av valutaderivater ¹⁾	-12 206	-17 775

¹⁾ Balanseført verdi av valutaderivater er klassifisert som langsiktige eller kortsiktige avhengig av kontraktuelt forfall på transaksjonen.

Det benyttes sikringsbokføring av valutaderivater. Verdiendringer på valutaderivater som gjelder sikring av investering i utenlandske datterselskap bokføres mot egenkapitalen i TINE Konsern. Valutaendringer som gjelder sikring av kontantstrømmer bokføres mot egenkapital i TINE SA.

Markedsverdier på valutaderivater beregnes i treasury systemet (TS) og bokføres basert på disse verdiene. Markedsverdier kontrolleres mot verdiesimat i Bloomberg, samt markedsverdirapporter mottatt fra aktuelle motparter.

TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022	Realisert gevinst/tap på valutaderivater	2023	2022
56 302	-5 383	Realisert gevinst/tap derivater - EURNOK	56 302	-5 383
-	7 895	Realisert gevinst/tap derivater - USDNOK	-	7 895
4 499	-15 968	Realisert gevinst/tap derivater - EURUSD	4 499	-15 968
60 801	-13 456	Netto realisert gevinst/tap på valutaderivater ²⁾	60 801	-13 456

²⁾ Urealiserte valutaeffekter knyttet til kontantstrømsikring sikringsbokføres. Realiserte valutaeffekter knyttet til kontanstrømsikring føres over driftsresultatet. Gevinst og tap knyttet til valutasikring av nettoinvestering i utenlandske datterselskap føres over resultatet i TINE SA, men tilbakeføres i TINE Konsern.

Renterisiko

Renterisikoeksponering i TINE SA er hovedsakelig relatert til låneporteføljen. TINEs finansielle retningslinjer for styring av renterisiko har som formål å gi konsernet en mest mulig kostnadseffektiv finansiering, samtidig med et mål om stabilitet og forutsigbarhet i finanskostnadene.

For å redusere risiko knyttet til fremtidige rentebetalinger som følge av svingninger i markedsrenter, benytter TINE SA seg av rentesikringsinstrumenter. I henhold til de finansielle retningslinjene, kan et rentederivat ha en maks løpetid på 10 år. Porteføljen av rentederivater har en gjennomsnittlig vektet løpetid per 31.12.23 på 4,3 år.

Sikringsgraden varierer, men begrenses til maksimalt 50 % av forventet fremtidig netto rentebærende gjeld. Utover bruk av rentesikringsinstrumenter, bidrar også utstedelse av fastrenteobligasjoner til å redusere renterisikoeksponeringen.

TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022	Renteinntekter og -kostnader	2023	2022
-	-	Renteinntekter fra foretak i samme konsern	24 681	19 828
2 314	5 992	Eksterne renteinntekter	13 494	5 489
-149 729	-92 070	Eksterne rentekostnader	-145 727	-98 171
-147 415	-86 078	Netto renteinntekter og -kostnader	-107 552	-72 854

Note 12 forts.

Beløp i 1000 kroner

TINE KONSERN			TINE SA	
31.12.2023	31.12.2022	Markedsverdi av rentederivater eksklusiv påløpte renter	31.12.2023	31.12.2022
31 197	29 661	Rentederivater hvor verdiendring føres mot egenkapital (kontantstrømsikring)	31 197	29 661
31 197	29 661	Sum markedsverdi av rentederivater eksklusiv påløpte renter ³⁾	31 197	29 661

TINE KONSERN			TINE SA	
31.12.2023	31.12.2022	Realiserte rentederivater	31.12.2023	31.12.2022
-86 224	-102 875	Realiserte balanseverdier rentederivater (kontantstrømsikring)	-86 224	-102 875
-86 224	-102 875	Sum markedsverdi av rentederivater eksklusiv påløpte renter ⁴⁾	-86 224	-102 875

³⁾ Sum balanseført verdi av rentederivater inngår i balanselinjen langsiktige finansielle forpliktelser eller andre langsiktige fordringer.
⁴⁾ Sum balanseført verdi av realiserte rentederivater inngår i regnskapslinjen annen egenkapital.

Rentederivater knytter seg til kontantstrømsikring av fremtidige rentebetalinger og verdiendringer føres mot egenkapitalen. Det ble ikke realisert nye rentederivater i 2023, kun en endring i løpetid på en eksisterende renteswap. Rentederivater inngår i kontantstrømsikringen av fremtidige rentebetalinger. Realisasjonsbeløpet inngår i annen egenkapital og resultatføres i takt med rentebetalingene som derivatene opprinnelig sikret. Beløpet inngår i balanseposten annen egenkapital både for TINE Konsern og TINE SA.

Markedsverdier på rentederivater beregnes i treasury systemet (TS) og bokføres basert på disse verdiene. Markedsverdier kontrolleres mot verdiestimat i Bloomberg, samt markedsverdirapporter mottatt fra aktuelle motparter.

TINE KONSERN			TINE SA			
31.12.23	31.12.22	Verdi- endring ⁵⁾	Verdi kontanstrømsikring e/skatt	31.12.23	31.12.22	Verdi- endring
-9 522	23 136		Markedsverdi kontantstrømsikring valutaderivater	-9 522	23 136	
24 334	27 328		Markedsverdi kontantstrømsikring rentederivater	24 334	27 328	
-86 224	-102 875		Realiserte renteswapper	-86 224	-102 875	
-2 614	-		Sikring av energikostnader	-2 466	-	
-74 026	-52 411	-21 615	Totalt verdi kontantstrømsikring e/skatt	-73 878	-52 411	-21 467

⁵⁾ Føres mot Annen EK, se note 21

TINE KONSERN			Verdi EK-sikring e/skatt
31.12.2023	31.12.2022	Verdiendring ⁵⁾	
-	-41 193		Markedsverdi basisswap EK-sikring
-31 392	-76 579		Markedsverdi gjeld EK-sikring
-204 879	-57 313		Realisert EK-sikring
-236 271	-175 085	-61 186	Totalt verdi EK-sikring e/skatt

⁵⁾ Føres mot Annen EK, se note 21

Det benyttes sikringsbokføring av valuta- og rentederivater, samt sikring av energi. Verdiendringer på valuta- og rentederivater og gjeld som gjelder sikring av investering i utenlandske datterselskap (EK-sikring) bokføres mot egenkapitalen i TINE Konsern. Verdiendring av valuta- og rentederivater som gjelder sikring av kontantstrømmer bokføres mot egenkapital i TINE SA. I tabellen over spesifiseres verdiendringer på EK-sikring og kontantstrømsikring.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at en part vil påføre den annen part et finansielt tap ved å ikke innfri sin forpliktelse. TINE Konsern påtar seg motpartsrisiko ved salg av varer, gjennom driftsgarantiordningen for melkeprodusenter, ved plassering av overskuddslikviditet og ved handel med finansielle derivater. Kredittrisiko på finansielle motparter begrenses via tydelige rammer under finansielle retningslinjer.

TINE Konsern har etablert rutiner for løpende kredittvurdering av kunder og kredittgrenser fastsettes i henhold til selskapets retningslinjer. Disse retningslinjene åpner blant annet for å kreve en oppgjørsform som gir sikkerhet for betaling for vareleveranser. Kunder av TINE er grossister og enkeltkunder innenfor flere kundesegmenter. Deres betalingsevne anses som god og tap på fordringer i TINE Konsern har historisk vært lave. Utviklingen i norsk makroøkonomi har medført forsterket oppfølging av utsatte kundegrupper i TINE Konsern. Det har vært en økning i inkasso og konkurser gjennom 2023 i B2B-markedet, som også er tilfellet blant TINEs kunder hvor det har vært en økning i mislighold og tap på fordringer.

Finansieringsrisiko og likviditetsrisiko

Finansieringsrisiko er risikoen for at TINE ikke kan skaffe finansiering ved behov, mens likviditetsrisiko er risikoen for at det ikke er tilstrekkelig likviditet til å dekke løpende forpliktelser. Finansiering- og likviditetsrisiko ivaretas i TINEs finansielle retningslinjer. Vedrørende finansieringsrisiko setter styrevedtatte rammer krav til durasjon, spredning av forfall på gjeld, utestående volum av sertifikatlån, maks løpetid gjeld, minimum EK-andel, NIBD/EBITDA og Gjeld/FCF.

TINE Konsern styrer sin likviditetsrisiko ved å ha tilstrekkelige likviditetsreserver og trekkmuligheter på avtalte kredittrammer med bank og ved løpende overvåking av framtidige kontantstrømmer knyttet til finansielle eiendeler og gjeld i balansen. Likviditeten i TINE Konsern vurderes som god. TINE Konsern har per 31.12.2023 ledige rammer innenfor lånefasiliteter som vil kunne dekke inn kortsiktig refinansieringsbehov, og tilgjengelige rammer tilsier at likviditetsrisikoen kan anses som svært lav.

Det vises til note 24 hvor det er gitt en nærmere beskrivelse av trekkfasilitetene og finansieringsstruktur.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risiko for økonomisk tap eller tap av omdømme som følge av svikt i interne prosesser, menneskelige feil eller systemfeil, eller andre tap som skyldes eksterne forhold som ikke er en konsekvens av den finansielle markedsrisikoen i TINE. Operasjonell risiko reduseres ved at det eksisterer tydelige rutiner og prosesser og en klar fullmaktstruktur.

Sikring av energikostnader

Deler av fremtidige energikostnader sikres ved å inngå finansielle kontrakter på porteføljenivå. Verdiendring av disse sikringene bokføres mot egenkapital i TINE SA på lik linje med andre kontanstrømsikringer.

Råvarerisiko

Innkjøp

Råvarerisiko er risikoen for manglende tilgang og/eller økte kostnader for TINE til å produsere produkter i tråd med sine kunders bestillinger. TINE håndterer denne risikoen gjennom å sikre råvarepriser fremover enten direkte gjennom innkjøpsavtaler på råvarer eller indirekte gjennom innkjøpsavtaler på emballasje eller leieproduksjon. TINE sikrer seg også gjennom å opprettholde sikkerhetslager på råvarer som egner seg for det.

Råvarerisikoen ansees normalt forutsigbar. Samtidig vil store endringer i markedene kunne påvirke tilgangen, særlig ved uforutsett knapphet på råvarer. Videre vil store prisøkninger på råvarer påvirke TINEs økonomi på kort sikt ved at det tar tid før prisøkningen kan tas ut til kunde.

Meierimarkedet internasjonalt

Jarlsberg produseres i Irland og USA for markedene utenfor Norge. Den irske melkeprisen falt kraftig gjennom 2023, og har ved utgangen av 2023 stabilisert seg på et lavere nivå fra ekstremt høye priser i 2022. Utviklingen i melkeprisen fremover er fremdeles en betydelig risikofaktor.

Klimarisiko

Teknologisk utvikling tregere enn forventet

TINE er avhengig av den videre teknologiske utviklingen for å kunne nå sine bærekraftsmål. Ytterligere utvidelse av ladestasjoner og utvikling av tunge transportkjøretøyer drevet på strøm er nødvendig.

Emballasje og matsvinn

Bruk av plast i matemballasje skyldes først og fremst konservering og for å holde lengre holdbarhet for å minimere matsvinn. Innen 2030 skal all emballasje være laget av fornybart og/eller resirkulert materiale og skal være resirkulerbart. Dersom utviklingen av emballasjematerialet ikke oppfyller TINEs strenge krav til matkonservering, vil det bli krevende å nå målene for emballasje og reduksjon av matsvinn. I tillegg er det stor etterspørsel etter resirkulert plastmaterialet og for lite tilbud i markedet.

Fornybar energi

Innen 2030 skal TINE kun bruke fornybar energi i produksjon og anlegg. Den forventede høyere etterspørselen etter fornybar energi kan medføre begrenset tilgang og medføre høyere priser enn alternative energikilder.

Risiko for at klimaendringer påvirker melkeproduksjonen alvorlig

Hvis ekstremvær som følge av klimaendringer påvirker fôr og jordbruksareal negativt, kan det gi både lavere produksjon av melk og melk av dårligere kvalitet. Dette kan ha en negativ effekt på priser og lønnsomhet.

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

- Resultat
- Noter
- Revisjonsberetning

BÆREKRAFT I TINE

Note 13 Skatter

TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022	Avstemming fra nominell til faktisk skattesats	2023	2022
1 349 730	1 197 404	Resultat før skatt	1 367 266	1 097 241
296 941	263 429	Forventet inntektsskatt etter nominell skattesats i Norge	300 799	241 393
Skattevirkningen av følgende poster				
10 111	348	Ikke fradragsberettigede kostnader	2 687	3 191
-42 071	-2 331	Ikke skattepliktige inntekter	-49 043	-8 447
-4 620	-2 806	Skattesatsforskjeller i utlandet	-	-
-188 771	-206 748	Utbetaling til melkeprodusentene	-188 771	-206 748
645	5 498	Avskrivning av goodwill	-	-
16 903	11 188	Effekt av endring i utsatt skattefordel	-	-
-	-2 089	Resultat fra felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper	-	-
91	-	Nedskrivning av finansielle anleggsmidler	-	-
-3 418	1 112	Effekt av endret skattesats	-	-
21 308	11 700	Formuesskatt	21 308	11 700
22 901	-3 508	Skatt tidligere år	23 424	-3 508
5 869	-7 919	Andre poster	-31	-7 889
135 889	67 874	Sum skattekostnad	110 373	29 692
10,1 %	5,7 %	Effektiv skattesats	8,1 %	2,7 %

TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022	Utsatt skatt virkning av poster ført mot egenkapitalen	2023	2022
-10 800	-23 909	Sikring av fremtidige kontantstrømmer	-10 751	-23 909
-17 258	-11 685	Sikring av nettoinvestering i utenlandske datterselskap	-	-
-28 058	-35 594	Utsatt skatt virkning av poster ført mot egenkapitalen	-10 751	-23 909

TINE KONSERN / NORGE			TINE KONSERN / UTLAND	
2023	2022	Fordeling av skattekostnaden på Norge og utlandet	2023	2022
158 498	59 054	Skattekostnad	-22 609	8 820

TINE KONSERN			TINE SA	
31.12.2023	31.12.2022	Betalbar skatt i balansen	31.12.2023	31.12.2022
116 177	94 745	Inntektsskatt	86 214	70 087
-	-	Skattevirkning av avgitt konsernbidrag	-	-5
21 308	11 700	Formuesskatt	21 308	11 700
137 485	106 445	Betalbar skatt i balansen	107 522	81 782

Note 13 forts.

Beløp i 1000 kroner

TINE KONSERN			31.12.2022	
31.12.2023			31.12.2022	
Fordel	Forpliktelser	Spesifikasjon av skattevirkningen av midlertidige forskjeller og underskudd til fremføring	Fordel	Forpliktelser
-	82 321	Varige driftsmidler	-	157 444
-	8 249	Merverdier ved oppkjøp	-	59 559
9 872	-	Langsiktige forpliktelser / fordringer	-69	-
-	27 640	Finansielle derivater	-	43 339
-	612 256	Pensjonsmidler	-	622 769
-	43 223	Varebeholdning	-	35 863
4 071	-	Kortsiktige fordringer	66 168	-
43 170	-	Kortsiktige forpliktelser	48 707	-
59 025	-	Pensjonsforpliktelser	74 021	-
-	28 742	Gevinst- og tapskonto	-	33 609
95 168	-	Underskudd til fremføring	67 026	-
211 306	802 431	Sum før utligning	255 853	952 583
-102 565	-102 565	Utlignet skattefordel / skatteforpliktelse	-179 002	-179 002
108 741	699 866	Utsatt skattefordel / skatteforpliktelse	76 851	773 581
-75 993	-25 779	Ikke balanseført utsatt skattefordel / skatteforpliktelse	-34 761	-30 502
32 748	674 086	Utsatt skattefordel / skatteforpliktelse i balansen	42 090	743 079

I konsernet presenteres utsatt skatt netto for skatteposisjoner knyttet til selskap som inngår i samme skattekonsern.

Utsatt skattefordel er oppført med utgangspunkt i fremtidig inntekt og som forventes å kunne utnyttes. Hoveddelen av skattefordelen er knyttet til virksomhet utført av deleide datterselskap i Norge og heleide datterselskap i utlandet. Fremførbart underskudd har ingen tidsbegrensning.

TINE SA			31.12.2022	
31.12.2023			31.12.2022	
Fordel	Forpliktelser	Spesifikasjon av skattevirkningen av midlertidige forskjeller og underskudd til fremføring	Fordel	Forpliktelser
-	87 289	Varige driftsmidler	-	125 911
-	27 640	Finansielle derivater	-	43 339
-	582 404	Pensjonsmidler	-	574 954
-	37 874	Varebeholdning	-	32 655
3 883	-	Kortsiktige fordringer	62 591	-
42 869	-	Kortsiktige forpliktelser	-	-
52 689	-	Pensjonsforpliktelser	51 781	-
-	27 295	Gevinst- og tapskonto	-	31 800
99 441	762 503	Sum før utligning	114 372	808 659
-99 441	-99 441	Utlignet skattefordel / skatteforpliktelse	-114 372	-114 372
0	663 062	Utsatt skattefordel / skatteforpliktelse	-	694 287
-	-24 420	Ikke balanseført utsatt skattefordel / skatteforpliktelse	-	-29 142
0	638 642	Utsatt skattefordel / skatteforpliktelse i balansen	-	665 145

Ikke balanseført utsatt skatt i TINE SA gjelder realiserte renteswapper som regnskapsmessig periodiseres over opprinnelig løpetid.

TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022	Spesifikasjon av skattekostnad	2023	2022
-78 335	-29 550	Endring i utsatt skatt	-26 503	-14 769
116 177	94 750	Betalbar inntektsskatt	86 214	70 087
21 308	11 700	Betalbar formuesskatt	21 308	11 700
76 739	-9 026	Øvrige effekter	29 354	-37 326
135 889	67 874	Sum skattekostnad	110 373	29 692

Note 14 Immaterielle eiendeler og goodwill

TINE KONSERN	Patenter	Varemerke	Kunder	Software og andre rettigheter	Goodwill	Sum 2023	Sum 2022
Anskaffelseskost 01.01	114 484	55 783	18 500	895 275	376 060	1 460 102	1 295 827
Tilgang (+) i året	109	950	-	82 544	-	83 603	119 954
Avgang (-) i året	-71 614	-	-	-12 294	-	-83 908	-2 272
Valutaeffekter	-	-	-	2 662	5 038	7 700	46 593
Anskaffelseskost 31.12	42 979	56 733	18 500	968 187	381 098	1 467 497	1 460 102
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12	-23 805	-37 221	-13 458	-551 473	-279 357	-905 315	-728 976
Bokført verdi 31.12	19 173	19 512	5 042	416 714	101 741	562 182	731 126
Årets avskrivninger	-5 493	-4 026	-1 850	-149 385	-27 305	-188 059	-150 745
Årets nedskrivninger	-75 023	-	-	-3 773	-	-78 796	-50 946
Økonomisk levetid	20 år-Evig	10-20 år	10 år	3 -10 år	5-10 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær		

Goodwill knytter seg til:	Økonomisk levetid	31.12.2023	31.12.2022
Diplom-Is Konsern	5 år	351	1 679
Fjordland Konsern	5 år	-	253
Mimiro AS	10 år	34 750	42 900
Norseland Inc. Konsern	10 år	66 640	77 491
Sum goodwill		101 741	122 323

Merverdier knyttet til oppkjøp av andre immaterielle eiendeler knytter seg til:	
Diplom-Is Konsern	7 047
Fjordland Konsern	1 152
Norseland Inc. Konsern	109 479
Norseland Ltd Konsern	8 483
Sum merverdier knyttet til oppkjøp av andre immaterielle eiendeler	126 161

Det er foretatt vurdering av nedskrivningsbehov for goodwill og andre immaterielle eiendeler. Ved indikasjoner på verdifall er beregning av gjenvinnbart beløp basert på neddiskontering av fremtidige kontantstrømmer gjennomført. Kontantstrømmene er basert på plan og øvrig tilgjengelig informasjon på vurderingstidspunktet. Det er i henhold til disse vurderingene gjort en nedskrivning av balanseførte patentrettigheter i Norseland Inc Group (US) med MNOK 75.

Beløp i 1000 kroner

TINE SA	Software	Sum 2023	Sum 2022
Anskaffelseskost 01.01	530 094	530 094	426 067
Tilgang (+) i året	57 055	57 055	104 028
Avgang (-) i året	-8 395	-8 395	-
Anskaffelseskost 31.12	578 754	578 754	530 095
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12	-300 741	-300 741	-202 909
Bokført verdi 31.12	278 013	278 013	327 186
Årets avskrivninger	-106 093	-106 093	-71 524
Årets nedskrivninger	-	-	-50 946
Økonomisk levetid	3-10 år		
Avskrivningsplan	Lineær		

TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022	Kostnadsført forskning og produktutvikling	2023	2022
34 446	28 561	Forskning	34 446	28 561
79 637	79 983	Produktutvikling	68 180	66 643
114 083	108 544	Sum kostnadsført forskning og produktutvikling	102 626	95 204

Vesentlige pågående forsknings- og utviklingsarbeid knytter seg til våre satsningsområder innen meierisektoren, spesielt innenfor helse og sunnhet.

TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022	Immaterielle eiendeler under arbeid	2023	2022
44 504	57 521	Software	10 117	31 200
44 504	57 521	Sum immaterielle eiendeler under arbeid	10 117	31 200

Immaterielle eiendeler under arbeid i TINE Konsern gjelder spesiallaget programvare (software) i TINE SA og Mimiro AS.

Note 15 Varige driftsmidler

Beløp i 1000 kroner

TINE KONSERN	Tomter	Bygninger/fast eiendom	Maskiner/inventar	Transportmidler	Sum 2023	Sum 2022
Anskaffelseskost 01.01	436 471	8 489 302	13 579 221	1 271 610	23 776 604	22 777 516
Tilgang (+) i året	8 789	161 222	498 710	102 430	771 151	1 122 299
Avgang (-) i året	-	-21 731	-417 707	-110 873	-550 311	-243 101
Valutaeffekter	1 933	29 517	37 046	521	69 016	118 538
Anskaffelseskost 31.12	447 192	8 658 310	13 697 270	1 263 688	24 066 460	23 775 252
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12	-61 576	-4 631 958	-9 743 236	-819 172	-15 255 942	-14 501 444
Bokført verdi 31.12	385 616	4 026 352	3 954 034	444 516	8 810 518	9 273 808
Årets avskrivninger	-17 499	-361 987	-699 822	-126 934	-1 206 242	-1 219 245
Årets nedskrivninger	-	-	-79 644	-240	-79 884	-55 074
Økonomisk avskrivningsperiode	10 år-evig	20-30 år	3-15 år	5-10 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær		
Regnskapmessig gevinst (+) / tap (-) solgte driftsmidler	-	11 975	-5 156	402	7 221	52 137

TINE SA	Tomter	Bygninger/fast eiendom	Maskiner/inventar	Transportmidler	Sum 2023	Sum 2022
Anskaffelseskost 01.01	348 202	7 236 438	11 401 582	1 066 568	20 052 790	19 534 191
Tilgang (+) i året	8 789	122 716	427 476	92 602	651 583	753 733
Avgang (-) i året	-	-21 731	-353 086	-109 834	-484 651	-235 134
Anskaffelseskost 31.12	356 991	7 337 423	11 475 972	1 049 336	20 219 722	20 052 790
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12	-60 312	-4 201 347	-8 348 962	-657 186	-13 267 807	-12 731 398
Bokført verdi 31.12	296 679	3 136 076	3 127 010	392 150	6 951 915	7 321 392
Årets avskrivninger	-7 698	-283 227	-564 460	-104 577	-959 962	-1 001 379
Årets nedskrivninger	-	-	-51 633	-240	-51 873	-39 947
Økonomisk avskrivningsperiode	10 år-evig	20-30 år	3-15 år	5-10 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær		
Regnskapmessig gevinst (+) / tap (-) solgte driftsmidler	-	11 891	-6 621	-	5 270	50 929

Bygninger og annen fast eiendom består av egne produksjonslokaler, lager og administrasjonsbygg for anvendelse i egen meierivirksomhet og for produksjon av iskrem. Utleie til eksterne leietakere foregår i ubetydelig omfang. Varige driftsmidler hvor det forelå indikasjoner på verdifall, er vurdert for nedskrivningsbehov. Nedskrivninger til gjenvinnbart beløp av varige driftsmidler er gjennomført som følge av vedtak om framtidige nedleggelser av anlegg, omleggelser av driften og prosjekter som er blitt mindre lønnsomme enn forutsatt. Aktiverte reservedeler inngår som anleggsmidler.

Årets nedskrivninger på MNOK 79,9 er knyttet til strukturprosjektene direkte sør og brunost i TINE SA på MNOK 51,9 samt avvikling av produksjonsanlegg i Norseland Inc Group på MNOK 28.

Tabellen under viser bokført verdi av bygg, tekniske installasjoner og maskiner under oppføring. Anlegg under oppføring bokføres som varige driftsmidler, men avskrives ikke før anlegget tas i bruk.

TINE KONSERN			TINE SA	
2023	2022	Anlegg under oppføring	2023	2022
23 914	34 529	Bygg	23 146	31 142
18 940	22 028	Tekniske installasjoner	12 565	18 965
212 843	243 307	Maskiner	205 381	223 938
255 697	299 864	Sum anlegg under oppføring	241 092	274 045

Note 16 Datterselskap, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap

Beløp i 1000 kroner

TINE KONSERN	Forretningskontor	Anskaffelses- tidspunkt	Morselskap TINE SA Eierandel stemmeandel	Underkonsern datterselskap Eierandel/stemmeandel	Andel egenkapital i selskapet 31.12.2023	Bokført verdi i TINE SA 31.12.2023	Bokført verdi i TINE SA 31.12.2022
Bunes Fryselager AS ¹⁾	Porsgrunn	1975	19%	40%	8 923	95	95
Diplom-Is AS	Nittedal	1991	100%		342 077	491 758	491 758
Norsk Iskrem AS	Nittedal	1989		100%			
Laguna Produkter AS	Holmestrand	2016		100%			
Isdalen AS	Oslo	2016		100%			
Kulinaris AS	Trollåsen	2017		51%			
Plug-in Service AS	Hagan	2019		100%			
Fjordland AS	Oslo	1985	51%		150 050	18 333	18 333
Matvarehuset AS	Bergen	2014		100%			
Safari Næringsmidler AS	Bergen	2016		65%			
Hallheimslien 12 AS	Bergen	2018		100%			
Kukraft AS	Oslo	2018	100%		190	314	314
Mimiro Holding AS	Ås	2018	57%		112 403	118 974	118 974
Mimiro AS	Ås	2018		100%			
Norseland Holdings Ltd.	Ilchester, UK	2004	100%		186 718	119 999	119 999
Norseland Ltd.	Ilchester, UK	2008		100%			
Phonefood Ltd.	Ilchester, UK	2008		100%			
Ridgebrick Ltd.	Ilchester, UK	2013		100%			
Norseland Inc.	Stamford, USA	1978	100%		415 244	193 517	193 517
Alpine Dairy LLC	Winesburg, USA	2012		100%			
Lotito Foods Holding LLC	Edison, USA	2019		90%			
Næringsmiddelproduksjon AS	Oslo	2001	100%		1 000	1 103	1 103
GVN 16 AS	Oslo	2022	100%		8 493	50 083	41 664
TINE Holding AB	Ulricehamn, Sverige	2007	100%		991 681	751 395	751 395
Wernersson Glass AB	Ulricehamn, Sverige	2003/04/06		100%			
Wernersson Ost AB	Ulricehamn, Sverige	2007		100%			
Wernersson Ost Danmark A/S	Roskilde, Danmark	2007/08/11		100%			
TINE Holding Ireland Ltd.	Dublin, Irland	2016	100%		465 338	475 930	475 930
TINE Ireland Ltd.	Dublin, Irland	2016		100%			
Sum					2 682 117	2 221 502	2 213 083

1) Samlet eierandel i Bunes Fryselager AS for TINE Konsern utgjør 59 % (TINE SA 19 % og Diplom-Is AS 40 %).

Note 16 forts. Beløp i 1000 kroner

FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET (FKV) OG TILKNYTTETE SELSKAP (TS)					TINE KONSERN				TINE SA	
	Forretnings- kontor	Anskaffelses- tidspunkt	Eierandel/ stemmeandel	Antall aksjer/andeler	Resultatandel 2023	Andel egenkapital 31.12.2023	Resultatandel 2022	Andel egenkapital 31.12.2022	Verdi i balansen 31.12.2023	Verdi i balansen 31.12.2022
Fjordkjøkken AS	Varhaug	1996	23,46%	6 100	4 812	48 841	3 482	44 029	9 700	9 700
Skala Gruppen AS	Oslo	1948	44,00%	11 000	125 315	45 613	7 587	56 923	866	866
Andre FKV og TS					-1 006	4 146	907	6 922	2 046	2 096
Sum FKV og TS					129 121	98 600	11 976	107 874	12 612	12 662

TINE SA har mottatt utbytte på MNOK 136,4 fra Skala Gruppen AS i forbindelse med salg av et datterselskap. TINE Gruppa sin andel av resultatet i Skala Gruppen AS, inkludert gevinst ved salg av datterselskap, er i 2023 MNOK 125.

INNETEKTER FRA INVESTERINGER I DATTERSELSKAP

Finansinntektsart	TINE SA	
	2023	2022
Næringsmiddelproduksjon AS	306	12
Konsernbidrag	306	12
Fjordland AS	39 783	34 492
Bunes Fryseler AS	-	285
Utbytte	39 783	34 777
Sum inntekter fra investeringer i datterselskap	40 089	34 790

SELSKAPSENDRINGER

Endringer i eierandel:

Norseland Inc. økte sin eierandel i Lotito Foods Holding med 3 % i januar 2023, fra 87 % til 90 %.

Solgte virksomheter

Bondevennen AS er solgt pr. 31.12.23.

Avviklet virksomhet

Den Magiske Fabrikken Jæren AS er avviklet pr. 31.12.23.

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

- Resultat
- Noter
- Revisjonsberetning

BÆREKRAFT I TINE

Note 17 VarerBeløp i 1000 kroner

TINE KONSERN			TINE SA	
31.12.2023	31.12.2022	Spesifikasjon	31.12.2023	31.12.2022
643 915	621 382	Råvarer	440 914	400 794
245 458	336 373	Varer under tilvirkning	98 766	121 856
2 020 892	1 798 523	Egentilvirkede ferdigvarer	1 655 855	1 672 468
268 508	445 707	Handelsvarer	16 173	13 328
195 348	185 977	Reservedelslager	173 850	169 284
3 374 121	3 387 962	Sum varer	2 385 558	2 377 730

Varelager er bokført til anskaffelseskost. Ukurante varer er nedskrevet til virkelig verdi (salgspris fratrukket nødvendige utgifter til ferdigstillelse, salg og distribusjon).

TINE KONSERN			TINE SA	
31.12.2023	31.12.2022	Verdivurdering	31.12.2023	31.12.2022
3 235 388	3 212 810	Vurdert til anskaffelseskost	2 246 825	2 206 637
138 733	175 152	Vurdert til virkelig verdi	138 733	171 093
3 374 121	3 387 962	Sum varer	2 385 558	2 377 730
31.12.2023	31.12.2022	Spesifikasjon	31.12.2023	31.12.2022
3 250 384	3 240 625	Lager til pålydende	2 265 900	2 233 263
21 979	61 170	Avsetning ukurans varelager	17 900	58 300
101 758	86 167	Avsetning ukurans reservedelslager	101 758	86 167
3 374 121	3 387 962	Sum varelager	2 385 558	2 377 730

Konsernets varelager er totalt nedskrevet med MNOK 124 pr 31.12.2023. Tilsvarende tall for 2022 var MNOK 147. Nedskrivningen gjelder i hovedsak ukurans.

Note 18 KundefordringerBeløp i 1000 kroner

TINE KONSERN			TINE SA	
31.12.2023	31.12.2022	Spesifikasjon	31.12.2023	31.12.2022
2 341 174	2 303 151	Kundefordringer til pålydende	1 742 691	1 672 365
20 037	16 193	Avsetning til tap på kundefordringer	19 004	14 600
2 321 137	2 286 958	Sum kundefordringer	1 723 687	1 657 765

Note 19 Mellomværende med selskap i samme konsernBeløp i 1000 kroner

		TINE SA	
Mellomværende med datterselskaper i samme konsern		31.12.2023	31.12.2022
Kortsiktige fordringer til selskap i samme konsern		799 825	944 745
Leverandørgjeld til selskap i samme konsern		786 286	699 673
Annen kortsiktig gjeld til selskap i samme konsern		23 175	10 731

TINE KONSERN			TINE SA	
31.12.2023	31.12.2022	Mellomværende med felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap	31.12.2023	31.12.2022
1 662	1 933	Kortsiktige fordringer til felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap	1 662	1 933
53 652	37 544	Leverandørgjeld til felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap	53 094	37 544

Pantstillelser, garantier og annen sikkerhetsstillelser til fordel for foretak i samme konsern opplyses om i note 27 og 28.

Note 20 Bankinnskudd, kontanter og pengemarkedspapirerBeløp i 1000 kroner

TINE KONSERN			TINE SA	
31.12.2023	31.12.2022	Bankinnskudd, kontanter og pengemarkedspapirer	31.12.2023	31.12.2022
310 560	95 869	Bankinnskudd og kontanter	202 877	5 452
787 862	551 273	Bankinnskudd konsernkontoordning	787 862	551 273
555 111	-	Rentefond	555 111	-
1 653 533	647 142	Sum bankinnskudd, kontanter og pengemarkedspapirer	1 545 850	556 725
2 985	2 692	herav: Bundne bankinnskudd	-	-

Bundne bankinnskudd består hovedsaklig av skattetrekkskonti for datterselskaper av TINE SA.

Ubenyttet del av kassekreditt og andre trekkrettigheter er opplyst i note 22 og 24.

Note 21 Egenkapital

Beløp i 1000 kroner

TINE KONSERN					31.12.2023	31.12.2022				
Andels-kapital	Etter-betalingsfond	Annen egenkapital	Minoritetenes andel	Sum egenkapital		Andels-kapital	Etterbetalings-fond	Annen egenkapital	Minoritetenes andel	Sum egenkapital
4 895	60 000	9 565 460	315 369	9 945 724	Egenkapital 01.01	5 040	177 000	9 205 111	348 497	9 735 648
					Årets endring i egenkapital					
-	-	1 191 705	22 136	1 213 841	Årsresultat majoritetens og minoritetenes andel	-	-	1 100 916	28 613	1 129 529
-	-	-1 013 679	-	-1 013 679	Etterbetaling til melkeprodusentene	-	-	-939 762	-	-939 762
-	-30 000	30 000	-	-	Overført til etterbetalingsfond	-	-117 000	117 000	-	-
-141	-	-	-	-141	Netto inn- og utbetaling av andelskapital	-145	-	-	-	-145
-	-	-21 615	-	-21 615	Sikring av fremtidige kontantstrømmer	-	-	91 804	-	91 804
-	-	-61 187	-	-61 187	Sikring av nettoinvestering i utenlandske datterselskap	-	-	-41 428	-	-41 428
-	-	-11 123	-12 803	-23 926	Endring i minoritet	-	-	-18 363	-27 229	-45 592
-	-	-	-41 132	-41 132	Minoritetenes andel av utbetalt utbytte	-	-	-	-34 513	-34 513
-	-	132 485	-	132 485	Omregningsdifferanse	-	-	60 774	-	60 774
-	-	-3 526	-	-3 526	Andre poster	-	-	-10 592	-	-10 592
4 754	30 000	9 808 520	283 570	10 126 844	Egenkapital 31.12	4 895	60 000	9 565 460	315 369	9 945 724

Netto inn- og utbetaling av andelskapital

Andelskapitalen i TINE SA er summen av de andeler medlemmene i TINE SA har. Hvert medlem eier en andel hvorav andelens pålydende er kr 500. Medlemskap i TINE SA er åpent for melkeprodusenter som disponerer melkekvote.

Minoriteter representerer eksterne eierandeler i datterselskap

Minoritetenes andel av egenkapitalen fordeler seg som følger

	TINE KONSERN	
	31.12.2023	31.12.2022
Fjordland Konsern	179 886	162 347
Diplom-Is Konsern	7 518	6 911
Norseland Inc. Konsern	43 665	69 592
Mimiro AS	46 293	71 030
Bunes Fryselager AS	6 208	5 489
Sum minoritetenes andel av egenkapitalen	283 570	315 369

Note 21 forts.

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

- Resultat
- Noter
- Revisjonsberetning

BÆREKRAFT I TINE

Note 21 forts.

Beløp i 1000 kroner

TINE SA				31.12.2023	31.12.2022			
Andelskapital	Etter-betalingsfond	Annen egenkapital	Sum egenkapital		Andelskapital	Etter-betalingsfond	Annen egenkapital	Sum egenkapital
4 895	60 000	9 226 044	9 290 939	Egenkapital 01.01	5 040	177 000	8 889 452	9 071 492
				Årets endring i egenkapital				
-	-	1 256 894	1 256 894	Årsresultat	-	-	1 067 549	1 067 549
-	-	-1 013 679	-1 013 679	Etterbetaling til melkeprodusentene	-	-	-939 762	-939 762
-	-30 000	30 000	-	Overført til etterbetalingsfond	-	-117 000	117 000	-
-141	-	-	-141	Netto inn- og utbetaling av andelskapital	-145	-	-	-145
-	-	-21 467	-21 467	Sikring av fremtidige kontantstrømmer	-	-	91 804	91 804
4 754	30 000	9 477 790	9 512 544	Egenkapital 31.12	4 895	60 000	9 226 044	9 290 939

Etterbetaling til melkeprodusentene

Rammen for etterbetalingen er årets resultat etter skatt og besluttet av årsmøtet. TINEs styre har vedtatt en etterbetalingspolitikk hvor målsettingen er at mellom 50 og 85 prosent av konsernets årsresultat etter skatt avsettes til etterbetaling til eierne. Den årlige disponeringen påvirkes av fremtidig investeringsnivå, finansielle nøkkeltall og skatteposisjon, og disponeres fra TINE SA. Kravet om minimum 45 prosent egenkapital skal ha prioritet foran etterbetalingspolitikken.

Utdelingen fordeles på grunnlag av leveransen av melk i kalenderåret. Det kan ikke utbetales mer enn det som er i samsvar med forsiktig og god forretningsskikk.

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

- Resultat
- Noter
- Revisjonsberetning

BÆREKRAFT I TINE

Note 22 Kortsiktig rentebærende gjeldBeløp i 1000 kroner

TINE KONSERN			TINE SA	
31.12.2023	31.12.2022	Kortsiktig rentebærende gjeld	31.12.2023	31.12.2022
900 000	450 000	Obligasjonslån, kortsiktig	900 000	450 000
135 939	-	Kortsiktige avdrag bilaterale lån	135 939	-
216 635	228 916	Kreditt, utenfor konsernkontoordning	-	-
1 252 574	678 916	Sum kortsiktig rentebærende gjeld	1 035 939	450 000
828 209	807 572	Ubenyttet del av kassekreditt	700 000	700 000

TINE SA har en konsernkontoavtale med Danske Bank A/S med en samlet kassekreditt for hele konsernet på MNOK 700. Unntaket er Norseland Inc. med datterselskaper. Norseland Inc. har en separat bankavtale og kassekreditt med DNB ASA på MUSD 20. Videre har Norseland Inc. sitt datterselskap Lotito Foods Holding LLC en kassekreditt på MUSD 12,5 fra en amerikansk bank, i tillegg til term loans på totalt MUSD 2,4 hvorav MUSD 1,4 er kortsiktig pr 31.12.23.

Note 23 Balanseført avsetninger for forpliktelserBeløp i 1000 kroner

Følgende avsetninger for forpliktelser er balanseført som gjeld.

TINE KONSERN			TINE SA	
31.12.2023	31.12.2022		31.12.2023	31.12.2022
155 245	129 764	Avsetninger for forpliktelser	106 413	146 748

Avsetninger gjelder kostnader relatert til omstillingstiltak, sluttvederlag og avsetninger etter god regnskapsskikk i TINE SA.

Note 24 Annen langsiktig gjeldBeløp i MNOK

Tabellen under viser annen langsiktig gjeld:

TINE KONSERN			TINE SA	
31.12.2023	31.12.2022	Type lån	31.12.2023	31.12.2022
1 355	1 755	Obligasjonslån	1 355	1 755
336	400	Gjeld til kredittinstitusjoner NOK	336	400
328	442	Gjeld til kredittinstitusjoner EUR	328	442
392	389	Flervaluta trekkrettighet	374	365
1 056	1 230	Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	1 039	1 207
-	53	Finansielle derivat - valutaswap	-	53
239	195	Diverse langsiktig gjeld	60	7
239	247	Øvrig langsiktig gjeld	60	59
2 650	3 233	Sum annen langsiktig gjeld	2 454	3 021

	TINE SA				
	Bokført verdi		Virkelig verdi*		Valuta
Obligasjonslån (Kortsiktig og langsiktig)	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	
Tine SA 21/26 FRN (NO0011151904)	500	500	499	490	NOK
Tine SA 19/29 2,80% (NO0010856768)	150	150	139	135	NOK
Tine SA 19/24 FRN (NO0010856727)	400	400	401	399	NOK
Tine SA 18/28 3,09% (NO0010816838)	205	205	196	191	NOK
Tine SA 17/24 2,50% (NO0010782667)	500	500	500	490	NOK
Tine SA 23/28 FRN (NO0012863788)	500	-	502		NOK
Tine SA 18/23 FRN (NO0010816309)	-	450	-	450	NOK

*Virkelig verdi er basert på kurser i Bloomberg per 31.12.

Note 24 forts.

Tabellen viser forfall og avdrag pr år for langsiktig gjeld:

TINE KONSERN			Beløp i MNOK		
Type lån	Forfall og avdrag: 2024	2025	2026	2027	2028 og senere
Obligasjonslån (langsiktig)	-	-	500	-	855
Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	-	136	528	136	495
Sum forfall og avdrag	-	136	1 028	136	1 350

TINE SA			Beløp i MNOK		
Type lån	Forfall og avdrag: 2024	2025	2026	2027	2028 og senere
Obligasjonslån (langsiktig)	-	-	500	-	855
Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	-	136	508	136	319
Sum forfall og avdrag	-	136	1 008	136	1 174

Tabellen under viser netto rentebærende gjeld:

TINE KONSERN			TINE SA	
31.12.2023	31.12.2022	Type lån	31.12.2023	31.12.2022
2 650	3 233	Sum annen langsiktig gjeld	2 454	3 021
1 253	679	Kortsiktig rentebærende gjeld ¹⁾	1 036	450
3 903	3 912	Rentebærende gjeld	3 490	3 471
-1 654	-647	Bankinnskudd, kontanter og pengemarkedspapirer ²⁾	-1 546	-557
2 249	3 265	Netto rentebærende gjeld	1 944	2 914
2 978	2 733	12 mnd EBITDA	2 544	2 322
0,76	1,19	NIBD/EBITDA	0,76	1,26

1) Henviser til note 22.
2) Henviser til note 20.

Beløp i 1000 kroner

Obligasjonslån

TINE SA har seks obligasjonslån notert på ABM (Alternative Bond Market). For samtlige obligasjonslån er det inngått låneavtale med Norsk Tillitsmann ASA. Lånene har negativ pantsettelsesklausul og er sidestilt med andre rentebærende lån.

Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner

TINE SA sin gjeld til kredittinstitusjoner består av ett lån fra KfW IPEX-Bank med opprinnelig hovedstol på MEUR 42 og ett fra Nordic Investment Bank med opprinnelig hovedstol på MNOK 400. Lånet fra KfW startet amortisering i 2021 og har en balanse per 31.12.23 på MEUR 35,6.

TINE SA har en avtale med Danske Bank og DNB om en langsiktig flervaluta trekkrettighet på MNOK 1 200. Trekkfasiliteten på 3+1+1 år ble inngått i juli 2021 og forfaller juli 2026. Trekkfasiliteten benyttes primært som ‘back-stop’ for kortsiktig finansiering, mens en mindre del er benyttet til sikring av nettoinvestering i utenlandske datterselskap. Se ytterligere omtale i note 12. Avtalen har et bærekraftselement ved KPI’er for svinn, dyrevelferd og utslipp. Marginen på lånet endres avhengig av oppnåelse av målene på disse tre KPI’ene satt for avtaleperioden.

Lånebetingelser

Gjennomsnittlig rente for obligasjonslån og langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner har for 2023 vært 4,9 prosent. Tallet inkluderer ikke aktive renteswapper. Tilsvarende gjennomsnittlig rente for 2022 var 2,2 %.

Avtalene begrenser muligheten for opptak av nye lån med pantesikkerhet uten godkjenning av långiverne. Viktige lånevilkår utover dette er krav til at egenkapitalandelen i TINE Konsern minimum skal være 40 %, begrensnig på adgang til bruk av finansiell leasing og at salg av eiendeler som utgjør en betydelig del av virksomheten, skal godkjennes av långiverne. TINE SA tilfredsstiller alle lånevilkår.

Forfallsstruktur

Forfallsstruktur på gjeld er balansert og følger finansielle retningslinjer hvor forfall neste 12 måneder maksimalt kan utgjøre 25% av totalt utestående gjeld, eksl. sertifikatgjeld.

Note 25 Kostnadsførte leieforpliktelser

Beløp i 1000 kroner

TINE SA og datterselskap i TINE Gruppa har leieforhold og leiekontrakter som gjelder leie av kontorlokaler, lager, fryselager, produksjonsmaskiner, transportmidler og data- og kontormaskiner.

Tabellen under viser årlige leiebeløp og leieavtalenes varighet:

TINE KONSERN				TINE SA	
2023	2022	Leieforhold	Leieavtalenes varighet	2023	2022
105 847	102 853	Kontorlokaler	3-10 år	63 249	62 166
6 475	20 599	Lager og fryselager	1-10 år	-	-
27 549	21 185	Produksjonsmaskiner	3-7 år	4 064	3 993
9 479	9 293	Transportmidler	2-5 år	880	1 034
1 907	2 901	Data- og kontormaskiner	3 år	849	744
151 257	156 831	Sum kostnadsførte leieforpliktelser		69 042	67 937

Note 26 Transaksjoner med nærstående parter

Beløp i 1000 kroner

	TINE SA	
	2023	2022
Transaksjoner med datterselskap		
Salg av varer og tjenester	1 921 270	1 793 525
Kjøp av varer og tjenester	831 614	529 822
Transaksjoner med felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap		
Salg av varer og tjenester	26 450	26 590
Kjøp av varer og tjenester	695 722	692 334

Vi definerer nærstående parter som våre eiere, ledende ansatte, alle datterselskap, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap av TINE SA.

Vedrørende transaksjoner med MP Pensjon henvises det til opplysninger om innbetalt pensjonspremie i note 8 om pensjoner og pensjonsforpliktelser. Ytelse til ledende ansatte er omtalt i note 8.

Mellomværende med konsernselskap er spesifisert på egne linjer i balansen, samt omtalt i note 19 og mellomværende med felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap er omtalt i note 19. Når det gjelder eierandeler TINE SA har i datterselskap, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap, henvises til note 16.

Varer til datterselskap, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap er solgt til samme priser og vilkår som benyttes overfor ekstern tredjepart. Tjenester til de samme nærstående parter er solgt til kostpris med tillegg av beregnet fortjeneste til markedsmessige vilkår avhengig av type tjeneste.

Note 27 Garantier

Bankgarantier
TINE Konsern har til rådighet en garantiramme på MNOK 250 hos Handelsbanken Norge. Garantiansvaret dekker i all hovedsak skattetrekksgarantier og transportløyvegarantier for TINE SA og datterselskap. Pr 31.12.2023 utgjorde dette engasjementet MNOK 219.

Garantier stilt av TINE
TINE SA er solidarisk ansvarlig overfor Handelsbanken Norge for garantier stilt på vegne av datterselskap. For øvrig dekker TINE SA maksimalt 50 % av de gjeldende driftskreditter melkeprodusentene har i Driftskredittordningen for landbruket. Det vises også til note 12, avsnitt om kredittrisiko.

Note 28 Pantsettelsler

Beløp i 1000 kroner

	TINE KONSERN	
	31.12.2023	31.12.2022
Balanseført verdi av gjeld som er sikret ved pant	141 905	151 429
Balanseført verdi for eiendeler som er stillet som sikkerhet for denne gjelden		
Varebeholdning	219 054	238 180
Kundefordringer	196 643	225 666
Sum pantsatte eiendeler	415 697	463 846

Det er gitt pantesikkerhet for en begrenset del av den kortsiktige gjelden på konsernnivå, samt varebeholdning og kundefordringer. Pantsettelsler gjelder kun Norseland Inc. konsernet. TINE har i låneavtalen med bankene forpliktet seg til å ikke ta opp nye lån med pantesikkerhet i konsernets eiendeler uten långivers samtykke. Disse pansettelsene er innenfor unntakene i låneavtalen.

Note 29 Mellomværende med Landbruksdirektoratet – markedsregulering og prisutjevningsordningen

Beløp i 1000 kroner

Markedsordningen for melk består blant annet av:

- 1. Markedsreguleringen som TINE SA ivaretar på vegne av alle landets melkeprodusenter
- 2. Prisutjevningsordningen som utjevner ulike melkeanvendelser og melkeprodusentenes geografiske lokalisering

Mellomværendet i denne noten omfatter disse ordningene:

Markedsreguleringen

Omsetningsrådet er ansvarlig for regelverket som legger premissene for gjennomføringen av markedsreguleringen. Markedsreguleringen finansieres av omsetningsavgift og overproduksjonsavgift. Omsetningsavgiften betales av alle landets melkeprodusenter ved trekk i oppgjøret for melken. Overproduksjonsavgiften betales av melkeprodusenter som har produsert utover sin tildelte kvote. Også denne betales ved trekk i oppgjøret for melken. Det er omsetningsrådet som styrer anvendelsen av midlene. Landbruksdirektoratet er Omsetningsrådets sekretariat og behandler søknader og forslag fra markedsregulator og fremmer innstillinger om vedtak overfor rådet.

Hensikten med markedsreguleringen er å gjennomføre ulike tiltak slik at:

- Melkeprodusentene sikres avsetning for sin produksjon opp mot avtalt målpris
- Norsk melkeråvare kan ivareta en tilfredsstillende forsyning av rå melk på samme vilkår til alle aktørene i markedsordningen for melk

Tildelte midler til reguleringstiltak i regi av TINE SA var i 2023 på MNOK 105,1. Forbrukte midler til reguleringstiltak i regi av TINE SA var i 2023 på MNOK 98,5. Tilsvarende tall for 2022 var henholdsvis MNOK 88,0 og MNOK 82,4.

Oppgavene over markedsregulering og søknader om kostnadsdekning blir ikke ferdigbehandlet i Omsetningsrådet før i april måned det påfølgende året. Dette innebærer at det kan oppstå endringer etter årsskiftet. Endelig avregning mellom Landbruksdirektoratet og TINE SA foretas derfor i det etterfølgende regnskapsår.

MIDLER TIL DISPOSISJON TIL MARKEDSREGULERING	2023	2022
Mellomværende pr. 01.01	5 576	5 218
Korreksjon vedrørende forrige år	-2 037	1 283
Avregnet Landbruksdirektoratet skyldig forrige år	-3 538	-6 501
Midler til reguleringstiltak i regi av TINE SA	105 133	87 992
Mottatt til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	38 312	36 965
Sum midler til disposisjon til markedsregulering	143 445	124 957

FORBRUKTE MARKEDSREGULERINGSMIDLER	2023	2022
Prisnedskrivning innland, eksklusiv skolemelk	17 167	12 698
Skolemelkordningen	4 733	6 175
Andre tiltak, eksklusiv administrasjon	66 567	54 855
Administrasjon av markedsreguleringsordningen i TINE SA	10 082	8 689
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	38 312	36 965
Sum forbrukte markedsreguleringsmidler	136 861	119 381
Mellomværende med Landbruksdirektoratet vedrørende markedsregulering pr. 31.12	6 584	5 576

Satsene for innkrevd omsetningsavgift fra melkeprodusentene i 2023 var 7 øre pr. liter. For 2022 var avgiften 8 øre pr. liter i januar og 3 øre pr. liter resten av året. Overproduksjonsavgiften har vært kr 4,90 pr. liter for begge årene. I tillegg kreves det inn forskningsavgift på rå melk levert TINE SA og andre aktører. Norsk melkeråvare krever inn avgiftene på vegne av Landbruksdirektoratet.

Prisutjevningsordningen

Prisutjevningsordningen for melk har som formål å regulere prisdifferensieringen av melk som råvare til ulike anvendelser i henhold til jordbruksavtalens bestemmelser ved å sikre et høyere samlet markedsuttak og samtidig gi melkeprodusentene mulighet for lik melkepris uavhengig av melkeanvendelse og lokalisering av produksjonen. Det er videre en viktig premiss for ordningen å sikre like konkurransevilkår for aktørene som omfattes av ordningen. Ordningen er hjemlet i forskrift om prisutjevningsordningen for melk, fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 29. juni 2007.

Utjevningsavgift/-tilskudd	2023	2022
Melke- og biproduktanvendelsen	-676 610	-495 681
Etteroppgjør melke- og biproduktanvendelsen tidligere år	6	-2 577
Netto utjevningsavgift/-tilskudd	-676 604	-498 259
Innfrakttillegg	450 327	442 176
Distribusjonstillegg	5 879	6 312
Sum innfrakttillegg og distribusjonstillegg	456 206	448 488
Netto avgifter og tilskudd vedrørende prisutjevningsordningen	-220 398	-49 771

Melke- og biproduktanvendelsen er belastet varekost. Innfrakttillegg og distribusjonstillegg regnskapsføres som kostnadsreduksjon under andre driftskostnader, se [note 10](#).

	31.12.2023	31.12.2022
Mellomværende med Landbruksdirektoratet vedrørende prisutjevningsordningen	-56 251	-51 246

Erklæring fra styret og konsernsjef

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

Resultat

Noter

Revisjonsberetning

BÆREKRAFT I TINE

Styret og konsernsjefen har i dag behandlet og fastsatt årsregnskapet for TINE SA og TINE Gruppa for perioden 1. januar til 31. desember 2023. Vi bekrefter etter beste overbevisning at:

- Årsregnskapet 2023 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder.
- Opplysningene i årsregnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.
- Årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet og konsernet.
- Årsberetningen gir en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer selskapet og konsernet står overfor.

Oslo, 13. februar 2024

Helge Arne Espeland

Anne Berit Løset

Elin Aarvik

Rolf Øyvind Thune
Nestleder

Solveig Bratteng Rønning

Asgeir Pollestad

Ottar Råd

Marit Haugen
Leder

Bjørnar Gjerde

Tor Arne Johansen

Jeffrey Thomas

Ann-Beth Freuchen
Konsernsjef

Revisjonsberetning

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

Resultat

Noter

Revisjonsberetning

BÆREKRAFT I TINE

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS
Stortorvet 7, 0155 Oslo
Postboks 1156 Sentrum, 0107 Oslo

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00
www.ey.no
Medlemmer av Den norske Revisorforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til årsmøtet i TINE SA

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for TINE SA som består av selskapsregnskapet og konsernregnskapet. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og *International Code of Ethics for Professional Accountants* (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i selskapets årsrapport bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår konklusjon om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere om årsberetningen inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon eller ikke inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav, er vi pålagt å rapportere det.

Vi har ingenting å rapportere i så henseende, og vi mener at årsberetningen er konsistent med årsregnskapet og inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet, konsernet eller virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatenes og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å fastsette strategien for, samt å følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen, og vi har et udeelt ansvar for konklusjonen på revisjonen av konsernregnskapet.

Uavhengig revisors beretning - TINE SA 2023

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av og tidspunktet for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen.

Oslo, 13. februar 2024
ERNST & YOUNG AS

Revisjonsberetningen er signert elektronisk

Finn Ole Edstrøm
statsautorisert revisor

Uavhengig revisors beretning - TINE SA 2023

A member firm of Ernst & Young Global Limited

BÆREKRAFT I TINE

TINE skal ta et aktivt ansvar for sine omgivelser. Vårt mål er en økonomisk og bærekraftig verdiskaping der vi bidrar positivt til våre miljømessige og sosiale omgivelser.

YOGHURT PÅ KARTONG

TINEs nylansering, TINE Yoghurt på kartong, sparer miljøet for totalt 85 prosent plast sammenlignet med yoghurt på stort plastbeger.

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

- Våre vesentlige tema
- Klima og miljø
- Sosiale forhold
- Vårt klimaregnskap
- Revisors attestasjon

Våre vesentlige tema

TINE har som mål å være Norges mest bærekraftige matprodusent. Samfunnet rundt oss, og våre interessenter, krever at vi tar ansvar og bidrar til en bærekraftig utvikling i det norske matsystemet.

BÆREKRAFT PÅ MELKEGÅRDEN	Klimagassutslipp fra landbruket
	Dyrevelferd og dyrehelse
	Lokal tilstedeværelse og verdiskaping
OPTIMAL RESSURSUTNYTTELSE	Klimagassutslipp fra produksjon og transport
	Minimalt matsvinn
	Miljøsmart emballasje
FOLKEHELSE OG ERNÆRING	Ernæring
	Trygg mat
VÅRE MENNESKER	Trygg arbeidsplass
	Medarbeiderens hverdag
	Forretningsetikk og antikorrupsjon
	Åpenhetsloven og bærekraftig innkjøp

Foto: Lukas Bischoff

Norges mest bærekraftige matprodusent
Over tid har TINE jobbet godt med blant annet bærekraftige energikilder, dyrevelferd, ernæring, bærekraftig innkjøp av råvarer og emballasje, svinn, grønn finansiering og klimagassutslipp. Fremover skal vi adressere disse strategisk viktige områdene enda tydeligere for hele TINE Gruppa.

Myndigheter, eiere, kunder, forbrukere og ansatte stiller krav til at vi etterlever, og gjør det vi kan, for å redusere negativ påvirkning for fremtidige generasjoner. Samtidig skal vi,

gjennom god samhandling både med eiere, kunder og ansatte, sette trykk på muligheter der vi kan gjøre en enda større forskjell.

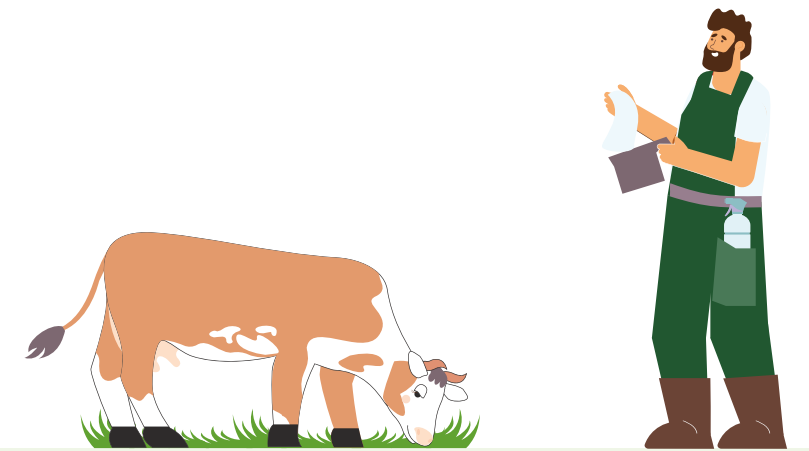
Bærekraftig utvikling
Det handler om å gjøre de riktige valgene for TINE Gruppa – både på kort og lang sikt. Bærekraft skal være en fullintegrert del av strategien og driften, og vi må sikre at mål og effekter på tvers av konsernet og verdikjeder er tydelige. Dette er et premiss for vår virksomhet fremover, og for at vi skal sikre et langsiktig TINE.

Våre vesentlige bærekraftstema; *bærekraft på melkegården, optimal ressursutnyttelse, folkehelse og ernæring, og våre mennesker*, vektlegger hvor TINEs påvirkning, risiko og muligheter er størst innen bærekraft. Disse temaene er evaluert gjennom en dobbel vesentlighetsanalyse i tråd med EUs bærekraftsdirektiv (CSRD) i 2023. Ytterligere tre vesentlige tema ble identifisert i analysen; vann, forurensing og biologisk mangfold.

TINE vil rapportere i henhold til EUs nye bærekraftsdirektiv fra året 2025, og jobber nå systematisk med å sikre at vi setter mål, adresserer og rapporterer

for alle de vesentlige områdene i tråd med retningslinjene fremover.

Slik rapporterer vi
TINE rapporterer i henhold til GRI-standard. For mer informasjon om ledelsestilnærming og styring av bærekraft i TINE, samt en indeksoversikt over hvor leseren av rapporten finner informasjon om våre vesentlige tema, se vår GRI Content Index [her](#).

Våre interessenter påvirker hva vi setter søkelys på, og hvordan vi jobber med bærekraft. Eiere, kunder, forbrukere, egne ansatte og myndigheter er blant interessentene som har gitt oss innsikt i våre bærekraftstema.

[Her](#) har vi samlet vurderingene som ligger bak vår vesentlighetssanalyse.

Klima og miljø

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

Våre vesentlige tema

Klima og miljø

Sosiale forhold

Vårt klimaregnskap

Revisors attestasjon

Alle må bidra til kutt i utslipp av klimagass, og kuttene skjer ikke raskt nok. TINE tar ansvar for å redusere utslippene knyttet til vår virksomhet, og bidrar til løsninger for å redusere utslippene fra landbruket.

Bærekraft på melkegården

Med landbruk over hele landet, er TINEs melkeproduksjon en sentral del av Norges matsikkerhet og selvforsyningsgrad. Vårt arbeid med bærekraft på melkegårdene handler om å opprettholde god dyrevelferd og dyrehelse, redusere klimagassutslipp og bevare biologisk mangfold.

Foto: Øystein Haara

VESENTLIGE TEMA	KPI	2023	2022	2021
Klimagassutslipp fra landbruket*	CO ₂ -ekv/liter melk (fra klimakalkulatoren)	1.04 kg CO ₂ -ekv	Data ikke tilgjengelig	Data ikke tilgjengelig
	Totale tonn CO ₂ -ekv utslipp fra melk (beregningsfaktor 1.04 kg CO ₂ -ekv)	1 056 978	1 225 062	1 309 800
Dyrevelferd og dyrehelse*	Dyrevelferdsindikatoren	108,7	107,9	107,1
ØVRIG TALL				
Økt norskandel i fôr*	Prosentvis norskandel	84,5 %	82 %	Data ikke tilgjengelig

*Gjelder for TINE SA, Diplom-Is, Fjordland (74 prosent av produksjon) og Wernersson Ost (68 prosent)

Klimagassutslipp fra landbruket

Landbrukets klimaavtale forplikter aktører i landbruket til å redusere det samlede klimagassutslippet årlig frem mot 2030. Avtalen skaper forutsigbarhet for næringen, og er en felles plattform for det videre klimaarbeidet for TINEs eiere. Av det totale klimagassutslippet i TINE kommer hele 91 prosent fra melkegårdene.

Vår målsetting: TINE skal bidra til at landbruket reduserer de samlede klimagassutslippene med fire til seks millioner tonn CO₂-ekvivalenter innen 2030.

Delmål: Flest mulig av TINEs melkebønder fører kuene sine med metanhemmere.

Langsiktig mål: Alle TINEs melkebønder fører kuene sine med metanhemmere innen 2030.

Lave utslippstall i norsk landbruk
I 2023 fikk vi det første tallet fra landbrukets klimakalkulator

som viser at gjennomsnittlige utslipp fra norsk melk er 1,04 kg CO₂-ekvivalenter per liter melk. Internasjonale forskningsartikler viser et globalt gjennomsnittlig utslipp på mellom 2,6 kg og 3,15 kg CO₂-ekvivalenter per liter melk. Til tross for at norske melkeprodusenter leverer godt, er det den enkelte bondens ansvar å gjøre grep for å redusere utslipp på egen gård, også i Norge.

Landbruket er omstillingsdyktig og har allerede funnet løsninger som reduserer klimagassutslippet fra melkegårdene frem mot 2030. Blant annet anser vi metanhemmere i dyrefôret som et viktig bidrag, der TINE leder prosjektet MetanHUB som startet opp i 2023. Vårt arbeid og forskning på grovfôr trekkes også frem som et viktig satsningsområde.

TINE innførte et bærekraftstillegg på literprisen for kumelk fra 01.01.2023, for å stimulere melkeprodusentenes bærekraftsarbeid. Bærekraftstillegget tildeles dersom bonden har gitt samtykke til klimakalkulatoren og fått kalkulert dyrevelferdsindikator

for sin besetning. Per 31.12.2023 får 80 prosent av TINEs eiere bærekraftstillegget.

467 av TINEs melkeprodusenter har gjennomført klimarådgivning i 2023. Oppsett av klimahandlingsplan med forslag til tiltak som skal bidra til å redusere utslipp, er en del av klimarådgivingen.

Fôr: Det er en delt målsetning i norsk landbruk at norsk melk og kjøtt skal produseres på norsk fôr. TINE jobber aktivt med forbedring av grovfôr og grovfôr dyrkingen, der vi har etablert et eget laboratorium for hurtige analyser av grovfôrprøver for å sikre best mulig kvalitet på det norske grovfôret. I 2023 utgjorde norsk grovfôr 60 prosent av kostholdet til TINEs kyr, mens 40 prosent er kraftfôr. 61,3 prosent av andelen kraftfôr er norsk. Totalt blir norskandelen i fôret på 84,5 prosent.

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

- Våre vesentlige tema
- Klima og miljø
- Sosiale forhold
- Vårt klimaregnskap
- Revisors attestasjon

TINE leder eller deltar i flere forskningsprosjekter for å redusere klimagassutslipp fra landbruket. De viktigste forskningsprosjektene er:

MetanHUB: Kunnskapsbygging og formidling av kunnskap ved bruk av metanhemmere i dyrefôr under norske forhold.

Økt norsk: Målsettingen med prosjektet er økt norskandel i fôr gjennom forbedring av grovfôrdyrkning.

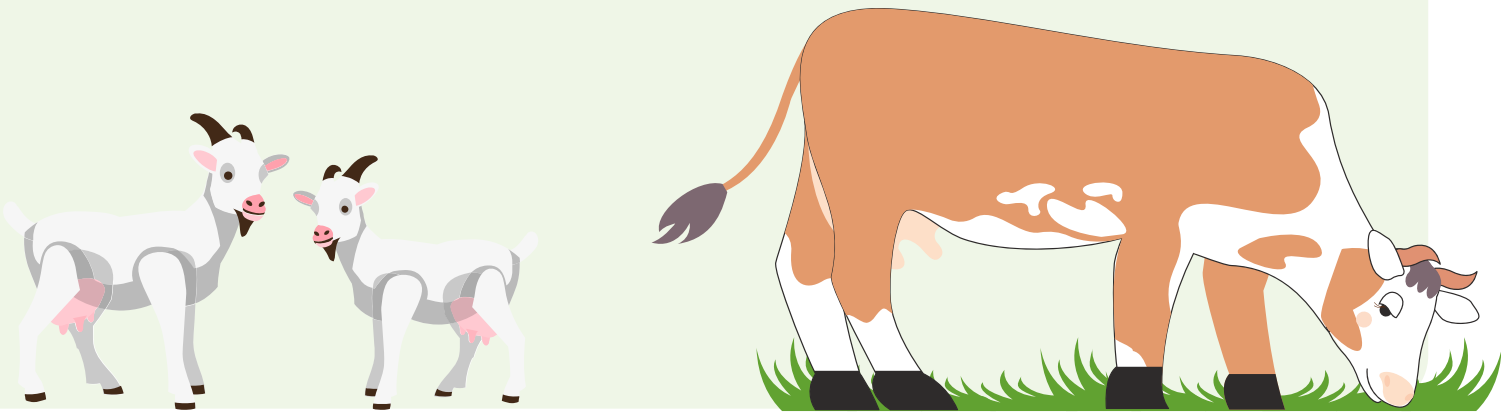
Klimagrovfôr: Klimagrovfôrprosjektet skal undersøke hvilke egenskaper ved surfôret som har størst effekt på metangassutslipp hos drøvtyggere i både laboratorieforsøk og i dyreforsøk. Vi undersøker blant annet effekten på metangassproduksjonen av ulike grasarter, høstesystem og tørrstoffprosent i graset.

Fôreffektivitet – Avl kan gi en fôreffektiv melkeku: I prosjektet forsker vi på hvilke effekter avl og fôreffektivitet gir på reduserte klimagassutslipp.

Livestock — Bærekraftig husdyrproduksjon: Målet er å studere bærekraftig husdyrproduksjon i Norge i et sirkulærøkonomisk perspektiv, hovedsakelig basert på lokale og fornybare ressurser.

SUSCOW — Bedre beregning i klimakalkulatoren: Forskningen ser på muligheter til å ta inn direkte effekt av helse på klimagassutslipp, og forbedre beregningene vedrørende karbonbinding i grasarealer ved langvarig beite.

MetanBeite – Reduksjon av metanutslipp fra drøvtyggere på beite versus innefôring: Validere nøyaktigheten av GreenFeed metanmålinger på beite.

Dyrevelferd og dyrehelse

TINEs bønder har jobbet systematisk over tid med tiltak for god dyrehelse og dyrevelferd. Målet er at dyrene skal ha tilgang på nok mat, drikke og riktig ernæring. De skal trives, ha frihet til å utøve naturlig adferd og ikke bli utsatt for frykt og stress¹.

Vår målsetting: Årlig forbedring i TINEs dyrevelferdsindikator.

Delmål: Forbedring i delindikator for kalvehelse.

Utviklingen i dyrevelferden

Vi ser en forbedring i TINEs dyrevelferdsindikator i 2023, som i hovedsak skyldes en økning i delindikator for avhorning av kalver, hvor det trolig er født flere kolla kalver og eventuell avhorning er utført innenfor fristen på seks uker. Delindikator for avdrått som viser forskjeller mellom ytelse innad i aldersgrupper i besetningen, har også bedret seg i 2023. Det samme har delindikator for jurhelse. Totalt økte TINEs dyrevelferdsindikator med 0,9 poeng i 2023.

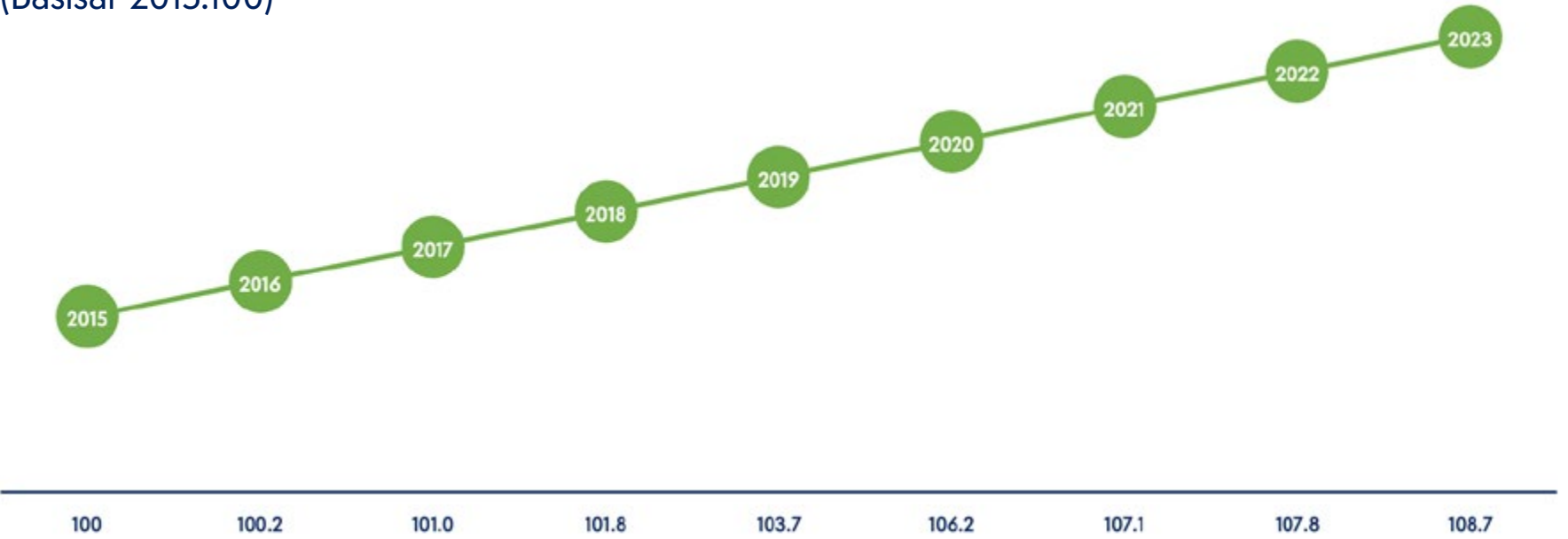
Delindikator for kalv har hatt en nedgang i 2023 på 0,01. Også delindikator for fruktbarhet og ungdyr har vist en nedgang i 2023. For delindikatorene stoffskifte og klauv har det vært lite endringer gjennom året. TINEs rådgivere ser kontinuerlig på utviklingen til hver gård, og opplyser om mulige forbedringspunkter på fjøsbesøk.

All melk inn til TINEs anlegg blir kontrollert for innhold av antibiotika. I 2023 var det 44 leveranser (44 kumelk og 0 geitemelk) med spor av antibiotika (penicilliner). Dette er en nedgang fra 46 leveranser i 2022. For å unngå overføring av antibiotika til produkt, blir melken kassert.

Tiltak for dyrehelse og dyrevelferd Dyrevelferdsprogrammet for storfe og TINEs rådgivning til bonden, er våre viktigste bidrag for å bistå bonden med å forbedre dyrevelferd og dyrehelse. Kukontrollen, dyrevelferdsindikatoren og andre verktøy utviklet av landbruket, bidrar til å holde oversikt over dyrehelsen til hver ku.

¹) Barmbell-komiteens «Husdyras 5 friheter».

Utvikling i Dyrevelferdsindikatoren (Basisår 2015:100)

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

Våre vesentlige tema

Klima og miljø

Sosiale forhold

Vårt klimaregnskap

Revisors attestasjon

Forskningsprosjekter TINE deltar i, bidrar med svært viktig kunnskap om dyras helse og velvære i møte med omgivelsene¹:

SUCCEED – Ku/kalv samvær: I dette prosjektet er målet å finne gode løsninger for at melkekyr kan ha kontakt med kalven sin både inne i fjøset og/eller på beite.

Kutrivsel/WelCow: Prosjektet skal undersøke dyrevelferden i norske løsdriftsfjøs ved hjelp av internasjonale og objektive standarder for dyrevelferd. Prosjektet skal også vurdere TINEs dyrevelferdsindikator (DVI) mot resultater fra gårdsbesøk og på den måten forbedre DVI.

Norwegian Airways: Målet i dette prosjektet er å ta opp kampen mot lungebetennelse hos kalv og kunnskap om forebygging, ved blant annet ultralydundersøkelser

av lunger hos kalv og undersøke forekomsten av bakterier som gir lungebetennelse.

BoviPar: Forskning på hvordan beiteparasitter påvirker produksjon og helse hos storfe.

Diginostics – Oppdag digital dermatitt: Forskning på sykdommen digital dermatitt, en smittsom klauvsykdom hos mjølkeku.

NAMASTE: Forskning på hvordan antibiotikaforbruk kan reduseres uten at det går på bekostning av dyras helse og velvære.

¹) Les mer om forskningsprosjektene [her](#)

22

 milliarder kroner

Det samlede økonomiske fotavtrykket fra TINEs virksomhet kan summeres til 22 milliarder kroner i 2022.

Lokal tilstedeværelse og verdiskaping

Lokal tilstedeværelse og verdiskapende landbruk i hele landet er iboende i vår selskapsvisjon, og dermed en viktig del av hele TINEs verdikjede. Samtidig jobber TINE for å bevare og sikre gode rammebetingelser for våre eiere, og opprettholde matproduksjon og trygg matberedskap landet over.

Sammen skaper vi et levende Norge

I 2023 utarbeidet Samfunnsøkonomisk analyse AS, på vegne av TINE, et samfunnsregnskap over ringvirkningene TINE skaper i Norge. Vi så en moderat nedgang i samfunnsregnskapet fra 2020 til 2022. Det samlede økonomiske fotavtrykket fra TINEs virksomhet kan summeres til 22 milliarder kroner i 2022, en nedgang fra 22,6 milliarder i 2020. Total sysselsetting som følge av TINEs virksomhet var i 2022 på 25 400 årsverk, tilnærmet likt som i 2020. TINE SA kjøpte inn varer og tjenester for 5,7 milliarder kroner fra norske leverandører i 2022 (beløpet var på 6,1 milliarder i 2020).

For å sikre videre iverksettelse og verdiskaping av landbruk over hele landet, fortsetter TINE arbeidet med å styrke eierdemokratiet, være bondens stemme overfor interessenter og fremme behov for rammebetingelser.

Ved å vedta strukturendringer på flere av våre anlegg, styrker vi konkurransekraften og rigger selskapet for fremtiden. TINE har god og jevnlig dialog med berørte interessenter i strukturprosjektene. Vi har støttefunksjoner internt for de som blir berørt av strukturendringene. Dette skal vi fortsette med i 2024, og ta læring av hvordan prosessene har fungert og bidratt til å oppnå vår visjon samtidig som vi hensyntar interessenter.

For mer informasjon om strukturendringer, se kapittel Vårt resultat.

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

Våre vesentlige tema

Klima og miljø

Sosiale forhold

Vårt klimaregnskap

Revisors attestasjon

Optimal ressursutnyttelse

Vi har ambisiøse målsettinger for optimal ressursutnyttelse i TINE Gruppen. I 2023 tok vi viktige steg innen fornybar energi, minimalt matsvinn og miljøsmart emballasje for å redusere avtrykket vårt på klima og miljø.

Foto: Bo Mathisen

VESENTLIGE TEMA	KPI	2023	2022	2021
Klimagassutslipp fra produksjon og transport og overgangen til fornybar energi	Klimagassutslipp totalt scope 1 (tonn)***	64 801	61 721	62 308
	Klimagassutslipp totalt scope 1 ift driftsresultat (tonn/MNOK)	45,9	49,1	36,1
	Andel fornybar energi (produksjon og transport)****	62 %	68 %	70 %
	Brutto energiforbruk (GWh)***	749	760	794
	Driftsinntekter ift. brutto energiforbruk (MNOK/GWh)***	35,9	33,3	30,8
	Nox-utslipp (tonn)*****	35,6	39,8	41,9
Matsvinn	Matsvinn (kvalitetskostnader MNOK) **	166	183	204
	Matsvinn (kvalitetskostnader TINE SA MNOK)*	119	142	158
Miljøsmart emballasje	Emballasjeforbruk – papp**	20 923	21 301	20 921
	Emballasjeforbruk – plast**	6 161	6 197	6 409
	Emballasjeforbruk – annet**	205	196	196
	Emballasjeforbruk – totalt**	27 289	27 694	27 526
	Emballasjeforbruk ift. driftsinntekter (tonn/MNOK)*	2,38	2,45	2,27
	Andel drikkekartong med bioplast (% av totalt volum)*	76 %	73 %	68 %

* Tall kun for TINE SA, ** Tall for TINE SA og Diplom-Is, *** Tall for TINE Gruppen, *****Amerikanske datterselskaper ikke inkludert, ***** Diplom-Is ikke inkludert

Klimagassutslipp fra produksjon og transport

Å forsyne en hel befolkning med mat basert på norske råvarer er energikrevende. En stor del av vårt energiforbruk er allerede fornybart, men vi har fortsatt en vei å gå før vi når våre målsetninger.

og vi har dermed faset ut det ekstraordinære unntaket vi innførte i 2022 med oljefyring på flere anlegg.

Andelen fornybar energi i 2023 er på 62 prosent, sammenlignet med 68 prosent for 2022.

Fornybar bilpark

I 2023 har vi 38 biogassbiler. Vi har også testet ut el-tankbiler for første gang. Vi hadde en minimal nedgang i antall kilometer kjørt, men ettersom vi i 2023 fikk en lavere innblanding av biodrivstoff i innkjøpt diesel, ser vi en økning i rapporterte utslipp. Fra 2024 skal TINE kun kjøpe inn fossilfrie biler til distribusjon.

I 2023 gjennomførte TINE SA et strategiprojekt for fornybar transportflåte. I prosjektet ble TINEs arbeid og målsettinger med fornybar energi i transport videreutviklet og nyansert. Innenfor distribusjon bekrefter vi målsetting om 100 prosent fornybar energi. Videre er vurderingen at et skifte til fossilfrie biler på tanktransport er prematurt da teknologi og marked ikke er tilstrekkelig utviklet.

Vår målsetting: Innen 2030 skal TINE benytte mest mulig fornybar energi i egen produksjon og transport.

Delmål: Målsettingen i 2024 for TINE SA er en reduksjon i totale klimagassutslipp fra egen produksjon og transport på 20 prosent. Diplom-Is har satt målsetting om utslipp på under 5 000 tonn (mot basisår 2022 på 5 188 tonn).

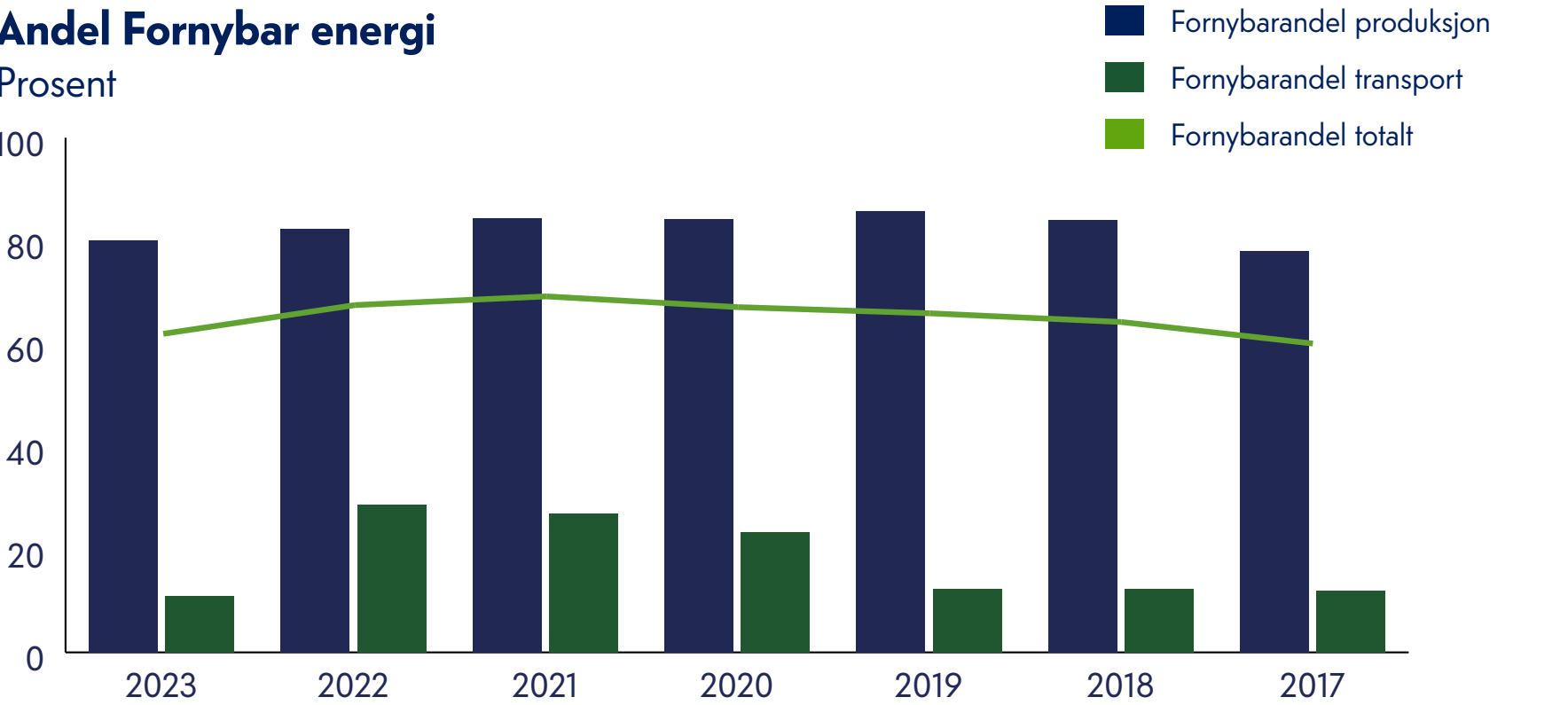
Nedgang i utslipp av klimagasser

I 2023 ser vi en nedgang i klimagassutslipp fra TINEs anlegg med cirka 30 prosent.

Det skyldes hovedsakelig ferdigstillingen av flisfyringsanlegget på TINE Meieriet Jæren og elektrifisering av tørkeprosessen ved TINE Meieriet Sandnessjøen. Samtidig har energikostnadene på strøm gått ned,

Andel Fornybar energi

Prosent

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

Våre vesentlige tema

Klima og miljø

Sosiale forhold

Vårt klimaregnskap

Revisors attestasjon

Minimalt matsvinn

Melka er vår viktigste ressurs, og i TINE Grappa jobber vi for å unngå matsvinn i hele verdikjeden. Vi leverer gode resultater i 2023 på reduksjon i kvalitetskostnader som er målet vårt på svinn i TINE. Det er fortsatt en vei å gå for å bidra til at en samlet matbransje når målet for redusert matsvinn frem mot 2030.

Vår målsetting: Innen 2030 skal TINE SA redusere matsvinn i egen verdikjede med 50 prosent (målt i kvalitetskostnader).

Positiv trend for svinn

Kvalitetskostnadene¹ viser fortsatt positiv trend i 2023, og er nå på et historisk lavt nivå. I 2023 ble kvalitetskostnadene i TINE SA redusert til 119 millioner kroner, sammenlignet med 142 millioner i 2022. Forbedringsarbeid og kvalitetsarbeid gir gode resultater. Oppgraderinger og ny teknologi, digitalisering, systemstøtte og planlegging er forbedringer som gir positiv effekt på både kvalitet og effektivitet i produksjon. I tillegg hadde to store ysterier utfordringer som ga ekstra store kvalitetskostnader foregående år. TINEs anlegg bruker avvik til forbedring, og jobber med å finne rotårsak og lukke avvikene varig.

Holdbarhet på produkter

TINEs arbeid med holdbarhet og redusert svinn fra produkter som utgår på dato gir resultater. Vi ser spesielt en reduksjon i svinn/vrak på grunn av holdbarhet på 25 prosent

fra 2022 til 2023. Vrak av ferdigvare grunnet holdbarhet utgjorde cirka 50 millioner kroner i 2016, og har ligget stabilt rundt 34 millioner kroner de siste årene. I 2023 er denne type kvalitetskostnader redusert til 26 millioner kroner. Videre jobbes det med lengre holdbarhet på melk, yoghurt, og andre varer, som også vil påvirke kvalitetskostnader positivt.

TINE Grappa har fortsatt en vei å gå for å redusere matsvinnet som oppstår i husholdninger og hos kundene våre. Her er samarbeid for å finne løsninger nøkkelen. Matsentralene spiller også en viktig rolle i å redusere det totale matsvinnet i Norge. I 2023 leverte TINE SA totalt 704 tonn mat til Matsentralen Norge. Det er en nedgang fra 2022 der vi leverte 809 tonn mat.

Leverant

Leverant er en nyetablert avdeling i TINE SA. Formålet er å bidra til å øke ressursutnyttelsen i TINEs verdikjede – ende til ende innen forretningsområdene biprodukter, distribusjon, leieproduksjon og aktørsalg.

Leverant skal redusere matsvinn, utnytte ledig kapasitet og skape nye sirkulære verdikjeder. Visjonen for deres arbeid er «sammen skal vi skape en mer bærekraftig fremtid».

I 2023 har Leverant startet jobben med å strukturere opp og bygge fundament, og gjennom det har de allerede lyktes med å bidra til omsetningsvekst og forbedringer for TINE.

Miljøsmart emballasje

For å levere på vår strategi for miljøsmart emballasje som ble etablert i fjor, fortsetter TINE Grappa å jobbe strategisk og systematisk med tiltak for å redusere klima- og miljøbelastningen i vår emballasje.

Vår målsetting: Innen 2030 skal all emballasje være materialgjenvinnbar, og vi skal bruke mest mulig resirkulert plast eller emballasje fra fornybare kilder.

Vinner av «plastløftet» 2023

TINE SA er en av mange bedrifter som har tatt «plastløftet» i regi av Grønt Punkt. Det betyr at vi forplikter oss til å øke bruken av resirkulert plast, unngå unødvendig bruk av plast og utvikle emballasjen for gjenvinning. Årlig deles det ut plastløftepriser i ulike kategorier, og i 2023 vant TINE SA prisen for «økt bruk av gjenvunnet plast» i begrene til TINE Rømme og TINE Crème Fraîche som inneholder 50 prosent resirkulert plast.

50 %

TINE SA vant "plastløftet" for begre med 50 prosent resirkulert plast.

Yoghurt på kartong

I 2023 lanserte vi flere av våre bestselgende yoghurter på stor kartong. Med det sparer vi miljøet for 85 prosent plast, sammenlignet med yoghurt på stort plastbeger. For TINE Grappa er det en strategisk prioritering å redusere det totale plastforbruket i vår emballasje, og dette er et betydelig bidrag.

Diplom-Is tar plast-grep

De siste tre årene har Diplom-Is jobbet målrettet med en overgang til mer bærekraftig emballasje på tvers av Royal-porteføljen. I 2021 fjernet de fargen «carbon-black» på 0,9 liters boksene for å gjøre de resirkulerbare. Tiltaket utgjør cirka 117 tonn mer resirkulert plast årlig. I 2022 reduserte selskapet plastmengden i Royal 0,5 liter begre med over 40 prosent, et tiltak som reduserer unødvendig bruk av plast. I 2024 kommer ny emballasje på Royal små-is hvor de både reduserer mengden plast med 23 prosent, og fjerner metalliseringen slik at emballasjen enklere kan resirkuleres. Totalt utgjør arbeidet på Royal-porteføljen årlig 5,3 tonn mindre plast, 132 tonn mer resirkulerbart materiale og 305 tonn reduksjon i CO₂-ekvivalenter. Det er blant disse tiltakene som gir Diplom-Is prisen Årets Miljøfyrtårn.

¹⁾ Kvalitetskostnader innebærer hovedsakelig produksjonsfeil på anlegg og lager, vrak av ferdigvare utgått på dato og vrak ved sanering av produkter.

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

Våre vesentlige tema

Klima og miljø

Sosiale forhold

Vårt klimaregnskap

Revisors attestasjon

Sosiale forhold

For TINE handler sosial bærekraft om å tilrettelegge for et inkluderende, trygt og godt arbeidsmiljø for alle ansatte, der vi tilbyr utviklingsmuligheter for alle med takhøyde for mangfold. Samtidig bidrar produktene våre til et trygt og næringsrikt kosthold.

Folkehelse og ernæring

I en verden med begrensede ressurser skal TINE stimulere til et kosthold der maten vi inntar er trygg, og bidrar med de næringsstoffene vi trenger – i tråd med norske kostråd. Meieriprodukter er en stor kilde til både jod og kalsium i Norge. Samtidig bidrar meieriprodukter til et høyere inntak av mettet fett i kostholdet.

VESENTLIGE TEMA	KPI	2023	2022	2021
Ernæring	Totale tonn mettet fett**	28 149	28 353	30 153
	Totale tonn tilsatt sukker**	6 939	7 207	9 208
	Totale tonn salt*	853	877	954
	Redusert mettet fett*	-83	-160	-50
	Redusert tilsatt sukker*	-173	-264	-277
	Verdiandel nøkkelhullsmerket*	12,7	12,4	
Trygg mat	Antall tilbakekallinger***	1	3	5

*Tall kun for TINE SA, **Tall for TINE SA og Diplom-IS, ***Tall for TINE Gruppa

Ernæring

TINE skal utvikle og tilby produkter som bidrar til å dra kostholdet i sunnere retning. Vi har forpliktet oss til intensjonsavtalen for et sunnere kosthold, en avtale mellom matvarebransjen og helsemyndighetene med mål om å gjøre det enklere for forbrukeren å ta sunnere valg.

Vår målsetting: Vi skal redusere innholdet av mettet fett og tilsatt sukker i våre produkter, samtidig som vi styrker anbefalingen om tre porsjoner meieriprodukter per dag.

Reduksjon i mettet fett og tilsatt sukker
Gjennom godt samarbeid med dagligvarekjedene, har TINE SA oppnådd en økning i salget av lettost, som gir en reduksjon i mettet fett på 14 tonn. En reduksjon i mengden fett i store kategorier som yoghurt, lettrømme, TINE Kremgo’ og Norvegia, gir en besparelse i mettet fett på totalt 142 tonn. Trender i samfunnet og blant forbruker, har imidlertid ført til en økning i salget av blant annet helmelk som motvirker effekten av de nevnte tiltakene.

Gjennom reseptendringer i de store smaksvariantene av TINE fruktyoghurt og

Kesam, har TINE SA oppnådd 96 tonn reduksjon i sukker. Videre oppnår vi en besparelse på 77 tonn ved at forbrukere velger lett-varianter innen yoghurt og iste. Vi opplever en stor etterspørsel i markedet etter produkter med mindre sukker eller uten tilsatt sukker.

Støtte til nøkkelhullsmerket
Nøkkelhullet er myndighetenes merkeordning som skal gjøre det enklere å ta sunnere valg. Produktene i TINEs portefølje merket med nøkkelhullsmerket har i 2023 hatt en positiv utvikling. Driverne er Norvegia Lett, TINE Cottage Cheese, TINE Junior og YT Proteinmelk, og vi har økt antall unike produktresepter med nøkkelhullsmerket. Reseptene omfatter blant annet hverdagsproduktene lettost, melk og yoghurt. Nøkkelhullsmerket melk og yoghurt tilbys også gjennom Skolelyst-ordningen.

TINE Gruppa vil fortsette å bygge opp under merkeordningen nøkkelhullet, som fremmer matvalg i tråd med kostrådene og gir positive utslag på intensjonsavtalens mål for mettet fett og økt tilslutning til nøkkelhullet. Støtte til nøkkelhullet er samtidig en strategi for å være forberedt på en varslet felles europeisk ernæringsmerking.

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

Våre vesentlige tema

Klima og miljø

Sosiale forhold

Vårt klimaregnskap

Revisors attestasjon

Trygg mat

Med tillit fra forbrukere, kunder og myndigheter, er det et grunnleggende prinsipp for TINE Gruppa at våre produkter er trygge.

Vårt prinsipp: Leverer trygg mat og produktkvalitet som kunder og forbrukere har tillit til. Vi skal unngå å produsere, selge og distribuere produkter som krever at vi må kalle dem tilbake fra markedet.

TINEs norske produksjonsanlegg og datterselskaper er sertifisert etter GFSI-ankjente mattrygghetsstandarder (FSSC 22000 eller BRC) og er dermed gjenstand for jevnlig revisjoner. Tilsyn fra Mattilsynet, og TINEs egne interne revisjoner, er viktige virkemidler for å sikre at våre prinsipper og krav til trygg mat følges.

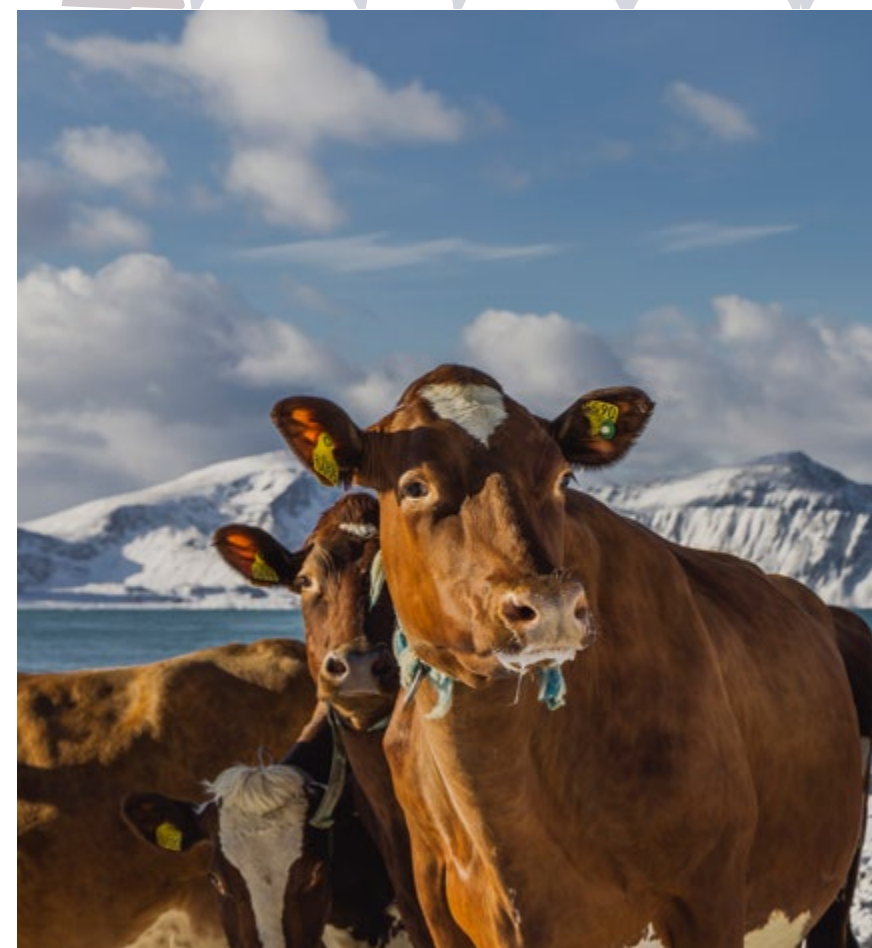
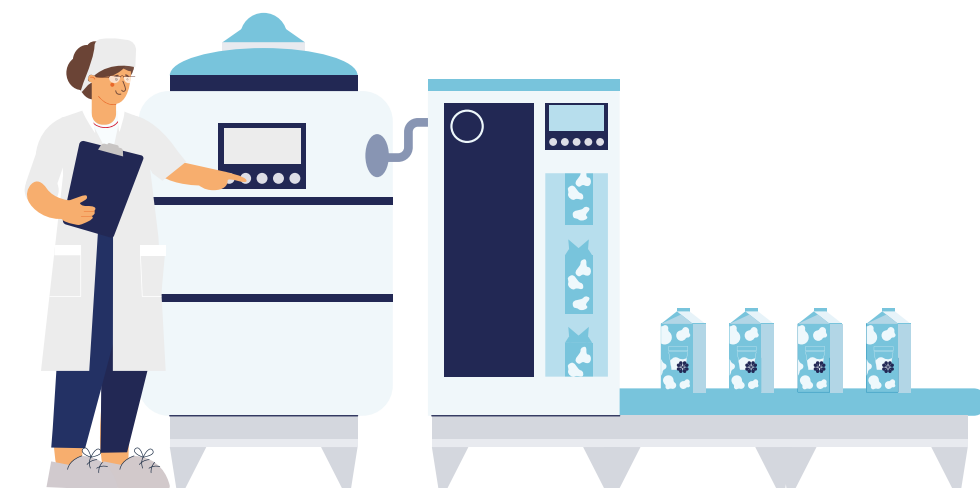

Foto: Øystein Haara

Vi fortsetter å levere trygg mat i 2023

Det er en forutsetning fra alle våre interessenter at vi leverer trygg mat av høy kvalitet. Dette omfatter at merking, markedsføring og produktdokumentasjon følger gjeldende regelverk, og betyr at TINE Gruppa må vise åpenhet om hvordan vi jobber med trygg mat.

Det avgjørende utfallet dersom vi ikke leverer forventet kvalitet er tilbakekalling av produkter. I 2023 hadde TINE Gruppa kun én tilbakekalling av produkter fra markedet.

Tilbakekallingen skjedde i januar 2023 fra Wernersson Ost i Sverige og skyldtes funn av *Listria monocytogenes* i revet ost. TINE Gruppa har et velfungerende system knyttet til trygg mat. Vi vurderer fortløpende effektiviteten av vårt arbeid, og har ikke sett behov for endringer i måten vi jobber på i 2023. TINEs beredskapscenter håndterer eventuelle saker for TINE SA og Fjordland. Alle datterselskaper varsler TINEs beredskapsavdeling dersom det oppstår en kritisk hendelse knyttet til trygg mat.

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

- Våre vesentlige tema
- Klima og miljø
- Sosiale forhold
- Vårt klimaregnskap
- Revisors attestasjon

Våre mennesker

I 2023 har vi styrket vårt arbeid med både kultur, etiske retningslinjer, og reduksjon av sykefravær. Vår ambisjon er at alle som jobber hos oss, skal ha en trygg og sikker arbeidshverdag, som oppleves meningsfylt og motiverende. I TINE Gruppa skal vi gi alle våre medarbeidere like utviklingsmuligheter.

VESENTLIGE TEMA	KPI	2023	2022	2021
Trygg arbeidsplass**	H1-verdi**	5,2	5,1	6,4
	Sykefravær**	6,3 %	6,9 %	6,2 %
Medarbeidernes hverdag	PULS svarprosent*	91,6	91,5	91,5
Forretningsetikk og antikorrupsjon	Antall korrupsjonssaker***	0	0	0

*Tall kun for TINE SA, **Inkluderer ikke Norseland Inc konsern ***Tall for TINE Gruppa

Trygg arbeidsplass

Vårt HMS-prinsipp: Ingen personer skal bli skadet eller syk som følge av arbeid i TINE Gruppa. Arbeidet skal tilrettelegges slik at menneskene ikke utsettes for uheldige fysiske og psykiske belastninger. Vi skal ha lavest mulig sykefravær til enhver tid. Helse- og sikkerhetsarbeidet skal bidra til friske medarbeidere og stabil arbeidskraft i et godt arbeidsmiljø.

Utvikling i H1-verdi, skader og HMS

For TINE Gruppa gikk H1-verdien opp med 0,1 til 5,2. Det skyldes økte fraværsskader fra 45 i 2022 til 48 i 2023 totalt i gruppa. Arbeid med personsikkerhet har stått sentralt over flere år. Dette har resultert i positiv utvikling for TINE SA på antall skader med fravær. I 2023 endte TINE SA på en H1-verdi på 1,3 mot 3,5 foregående år. Dette tilsvarer 9

personskader med fravær i 2023, mot 24 lignende hendelser året før. Totalt hadde vi 40 personskader i 2023 mot 101 i 2022. I TINE SA har vi hatt et sterkere fokus på hendelses- og forbedringsregistreringer på HMS-området, som har resultert i mer enn 10 prosent økning på antall registreringer. Dette er forebyggende arbeid og skal hindre at tilsvarende hendelser oppstår igjen.

Sykefravær

TINE Gruppa har hatt en positiv utvikling i sykefraværet. Sykefraværet endte på 6,3 prosent, en forbedring på 0,6 prosentpoeng sammenlignet 2022. TINE SA har det siste året gjennomført et sykefraværprosjekt, som også ventes å få effekter i tiden fremover. TINE SA hadde et sykefravær på 6,5 prosent i 2023. Det er en forbedring på 0,3 prosentpoeng fra året før. Det siste halvåret er det lagt ned arbeid for å redusere fraværet gjennom målrettet opplæring av ledere og ved å etablere samarbeid med NAV for flere enheter («Helse i arbeid»).

Medarbeiderens hverdag

Vår målsetting: TINE Gruppa har som målsetting å gi rett og mulighet til alle ansatte å utfolde sine evner, uavhengig av kjønn, livssyn, hudfarge, nasjonal eller etnisk opprinnelse, seksuell legning, funksjonshemming eller alder.

TINE Puls

TINE Puls er TINE SA sin årlige medarbeiderundersøkelse, og måler områder som har effekt på motivasjon, engasjement og forretningsmessige resultater. Årets resultater viser at det er gode relasjoner mellom ledere og medarbeidere i selskapet. De ansatte har stort sett en tydelig oppfatning av hva rollen går ut på, hva som forventes av den enkelte i hverdagen – og opplever i tillegg stor grad av mestring. De opplever god støtte i kolleger og en meningsfull jobb med stolthet til visjonen, ”sammen skaper vi et levende Norge”.

Både medarbeidere og ledere opplever at det er klima for kontinuerlig forbedring. Vi ser en nedgang i faktoren som måler helse, miljø og sikkerhet (HMS) sammenlignet med i fjor, som i hovedsak er drevet av at flere har opplevd uønsket stress i arbeidshverdagen. Ifølge resultatene kan TINE SA bli bedre på samarbeid, informasjon og kompetansedeling på tvers av hele organisasjonen.

Hver avdeling følger opp resultatene fra Puls-undersøkelsen med sine ansatte. Her tar de tak i konkrete utfordringer som er relevant for dem.

Målrettet arbeid med kultur

Et av de viktige tiltakene i 2023 er lansering av nye etiske retningslinjer hvor 90 prosent

av medarbeiderne i TINE SA har gjennomført e-læring. Høsten 2023 startet vi også et prosjekt med involvering av ansatte fra alle forretningsområder for å etablere nye verdier for TINE Gruppa. Implementering av nye verdier og arbeidet med en styrket og felles kultur i TINE Gruppa vil pågå gjennom 2024.

Forretningsetikk og antikorrupsjon

Vårt prinsipp: I TINE Gruppa har vi nulltoleranse for alle former for korrupsjon. Alle ansatte skal forstå og følge våre etiske retningslinjer som omhandler korrupsjon og bestikkelser.

I TINE Gruppa styrker vi vårt arbeid innen antikorrupsjon. Antikorrupsjon er definert som et eget etterlevelsedområde i vår styringsmodell, og vi har en dedikert ressurs som skal videreføre og systematisere TINEs forsvarsverk mot korrupsjon. I 2023 har vi også en ny, profesjonalisert og ekstern varslingskanal, og et nytt varslingsombud.

Våre etiske retningslinjer beskriver prinsippene for hvordan vi skal unngå å havne i korrupsjonssaker. E-læringen vi gjennomførte i 2023 omfattet også antikorrupsjon. Overfor datterselskaper har vi jobbet med egne tilpassede prosesser som omfatter krav til rapportering, og oppfølging av e-læring av de etiske retningslinjene.

I 2023 har vi ikke hatt noen bekreftede korrupsjonssaker i TINE Gruppa. Vi har heller ikke hatt noen saker på konkurransehemmende adferd.

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

- Våre vesentlige tema
- Klima og miljø
- Sosiale forhold
- Vårt klimaregnskap
- Revisors attestasjon

Åpenhetsloven og bærekraftig innkjøp

I 2023 fortsatte arbeidet med å styrke kompetansen på bærekraftig innkjøp. TINE Gruppa jobber i dag systematisk med bærekraftig innkjøp i vårt arbeid med kategoristrategier og i innkjøpsprosjekter.

VESENTLIG TEMA	KPI	2023
Bærekraftig innkjøp av råvarer og innsatsfaktorer	Nye leverandører screenet for miljøkriterier**	20
	Nye leverandører screenet for sosiale kriterier**	20

** Gjelder TINE SA og Diplom-Is

Vårt prinsipp er at innkjøp i TINE Gruppa skal bli gjennomført på en profesjonell, etisk, effektiv og systematisk måte, slik at vi til enhver tid velger de leverandører som gir lav risiko, best mulig konkurransekraft og verdi.

Kommentar til utvikling i 2023

Vi har ikke avdekket brudd på våre etiske retningslinjer i 2023. Antall leverandører som er screenet for miljøkriterier og sosiale kriterier gjennom Ecovadis er 72.

Viktigste tiltak

I forbindelse med gjennomføringen av dobbelt vesentlighetsanalyse har vi økt innsikt i hvor i leverandørkjeden vi har påvirkninger, risikoer og muligheter. I 2023 har vi etablert en arbeidsgruppe for bærekraftige innkjøp der formålet er å utvikle enda dypere, og mer systematisk og strategisk tilnærming til vår håndtering av både negativ og positiv påvirkning i bærekraftige innkjøp.

72

Antall leverandører som er screenet for miljøkriterier og sosiale kriterier gjennom Ecovadis er 72.

Åpenhetsloven

TINE SA rapporterer i henhold til åpenhetsloven og redegjør for vårt arbeid årlig. Vår redegjørelse inkluderer TINEs etiske retningslinjer til leverandører, vår tilnærming til aktsomhetsvurderinger og vår rapport til Etisk handel Norge som beskriver status for 2023. Informasjon om dette er gjort offentlig tilgjengelig [her](#).

Vårt klimaregnskap

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

Våre vesentlige tema

Klima og miljø

Sosiale forhold

Vårt klimaregnskap

Revisors attestasjon

TINE Gruppas klimagassutslipp forekommer i egen produksjon, transport og distribusjon, men også i stor grad i landbruket og i leverandørkjeden. Mesteparten av våre klimagassutslipp er ute på gården, og primært knyttet til utslipp av metan og lystgass. Vi har utarbeidet et klimaregnskap i henhold til GHG-protokollen og følger operasjonell kontroll i kontrolltilnærmingen. Alle datterselskaper er inkludert i konsolideringen.

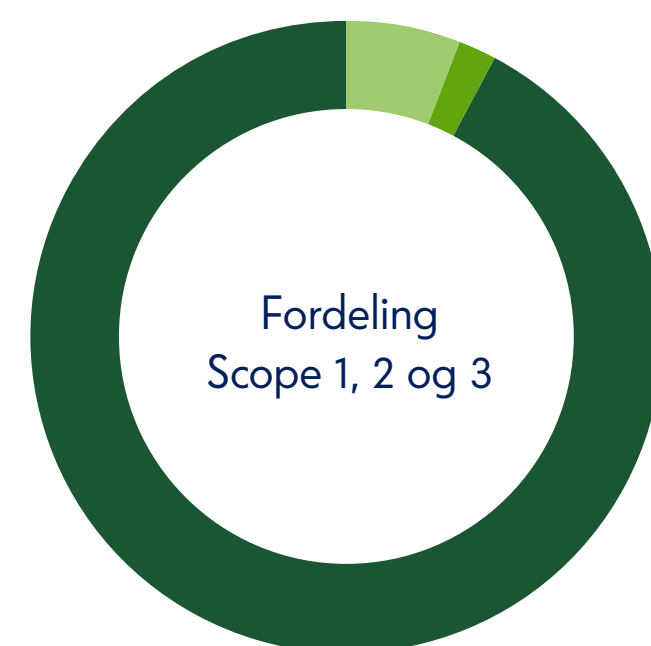
Hvor kommer våre klimagassutslipp fra?

6 %

Scope 1

2 %

Scope 2

Fordeling
Scope 1, 2 og 3

92 %

Scope 3

Scope 1 er direkte utslippskilder og for TINE omfatter dette olje, naturgass, diesel og kuldemedier. Klimagasser som inngår i TINEs scope 1 er karbondioksid (CO₂), metan (CH₄), lystgass (N₂O) og hydrofluorkarboner HFK-gass (R134A). Vår kilde til utslippsfaktorer er (1) Fossil olje og naturgass: SSB, (2) Drivstoff: UK Government GHG Conversion Factors for Company Reporting (Defra), og (3) Kuldemedier: The engineering toolbox. For beregning av innblanding av biodrivstoff i diesel og bensin tar vi utgangspunkt i de faktiske fysiske volumene som er innblandet i 2023, basert på en oversikt fra Circle K. Utslipp relatert til biodrivstoff og biogass i dette fossile regnskapet inkluderer metan (CH₄) og lystgass (N₂O).

Scope 2 er indirekte utslipp knyttet til produksjon av innkjøpt energi. For TINE omfatter dette innkjøpt elektrisitet og fjernvarme. TINE kjøper ingen opprinnelsesgarantier og bruker derfor restmiksen for beregning av markedsbaserte scope 2-utslipp. Vår kilde til utslippsfaktorer er NVE.

Scope 3 er indirekte utslipp og utslipp knyttet til selskapets verdikjede. I TINEs tilfelle er en stor andel av scope 3-utslippet knyttet til kjøp

av innsatsfaktorer, som for eksempel melk fra TINEs melkebønder. I 2022 publiserte forskningsprosjektet LiveStock sin rapport på utslipp fra norsk melkeproduksjon¹. Denne viser et utslipp på 1,11 kg CO₂-ekvivalenter per kg melk. Tidligere har TINE lagt denne beregningen til grunn. I år benytter vi utslippsfaktoren fra landbrukets klimakalkulator på 1,04 kg ettersom dette viser til faktiske data fra våre gårder. TINE rapporterer også klimagassutslipp knyttet til ansattes flyreiser og utslipp fra drivstoff, relatert til dets produksjon og distribusjon (WTT, "Well-to-tank"). Utslippskilden til tjenestereiser er Berg Hansen, og for drivstoffets verdikjede er utslippsfaktor fra DEFRA. TINE inkluderer dermed følgende kategorier i scope 3: kategori 1, 3 og 6 i henhold til GHG-protokollen.

TINEs klimagassutslipp i 2023

I 2023 har TINEs direkte utslipp i scope 1 økt sammenlignet med 2022. Hovedsakelig skyldes dette en høyere andel fossilt brensel innblandet i drivstoff (diesel og bensin). Dette fører til høyere utslipp fra transport til tross for at kjørte kilometer i 2023 har gått noe ned. Når det gjelder stasjonær forbrenning, har TINE redusert bruken av olje og gass (naturgass og LPG), samt redusert bruk av kjølemedier i forbindelse

med gårdstanker. Likevel har Global Warming Potential av HFK-gasser økt noe, slik at utslipp knyttet til kjølemedier holder seg stabile.

TINEs indirekte utslipp i scope 2 knyttet til energi har økt i 2023. Dette er hovedsakelig et resultat av en økning i utslippsfaktoren for norsk strøm. Det vil si at norsk strøm i 2023 hadde en lavere andel fornybar kraft. Når det gjelder TINEs strømforbruk målt i kWh, har det holdt seg stabilt sammenlignet med 2022.

Reduksjonen i scope 3 skyldes lavere melkevolum (8 prosent reduksjon i 2023 sammenlignet med 2022), samt lavere utslippsfaktor fra landbrukets klimakalkulator. Ellers har TINE økt sine øvrige scope 3-utslipp fra produksjon av drivstoff og flyreiser. En økning i utslipp knyttet til flyreiser sammenlignet med 2022 kan forklares med mer reiseaktivitet etter koronaårene. Økningen i utslipp fra produksjon av drivstoff er først og fremst et resultat av drivstoffets høyere innblanding av fossilt brensel.

¹ Beregningene for FPCM melk er en del av LIVESTOCK-prosjektet (NFR 295189). Datagrunnlaget for melkeproduksjon er fra kukontrollen og TINE Mjølkonomi© 2017 og resultatene er under publisering. Ved ekstern bruk av resultatene for melkeproduksjon skal det refereres til LIVESTOCK-prosjektet.

Tabell over klimaregnskapet for scope 1, 2 og 3

		2023	2023 - TINE SA	2023 - Diplom Is	2022	2021
Scope 1 - Direkte utslipp	tonn CO2e*	64 801	58 716	3 443	61 721	62 308
Scope 2 - Lokasjonsbasert	tonn CO2e	19 400	6 707	309	16 885	12 128
Scope 2 - Markedsbasert	tonn CO2e	174 369	153 733	8 170	144 810	152 842
Scope 3 - Indirekte utslipp	tonn CO2e	1 069 795	11 980	726	1 235 949	1 321 414
Scope 3 - Innkjøpte varer og tjenester	tonn CO2e**	1 056 978			1 225 062	1 309 800
Scope 3 - Drivstoff- og energirelaterte aktiviteter	tonn CO2e***	11 995	11 256	673	10 138	11 347
Scope 3 - Forretningsreiser	tonn CO2e****	822	723	53	749	267
TOTALE UTSLIPP (Alle scope, markedsbasert)	tonn CO2e	1 308 964	224 429	12 339	1 442 480	1 536 564
TOTALE UTSLIPP (Alle scope, lokasjonsbasert)	tonn CO2e	1 153 996	77 403	4 478	1 314 555	1 395 850

*Gjelder TINE Gruppen. Vi mangler kjølegasser fra Diplom-Is gjennom datterselskapet Plug-In Service. Dette vil bli rapportert fra neste år. Vi mangler også utslipp fra transport til depot i Bergen.

**Gjelder melkeråstoff kjøpt av TINE industri som videreselger til andre aktører enn TINE Gruppen i det norske markedet.

***Gjelder kun WWT-utslipp knyttet til drivstoff som brukes i transport.

****Inneholder kun utslipp fra flyreiser til TINE SA, Diplom-Is og Fjordland.

Erklæring fra styret og konsernsjef

Styret og konsernsjefen har i dag behandlet bærekraftsrapporteringen til TINE Gruppas vesentlige tema innenfor bærekraft for perioden 1. januar til 31. desember 2023.

Vi bekrefter etter beste overbevisning at informasjonen som rapporteres er i samsvar med fastslått rapporteringsstandard, som er Global Reporting Initiative (GRI) standarden. Og at bærekraftsrapporteringen, som gjelder for TINE Gruppe, gir en rettvise beskrivelse og oversikt over utviklingen og resultatene til konsernet på de mest vesentlige tema konsernet står ovenfor hva gjelder bærekraft.

Oslo 13. februar 2024

Helge Arne Espeland

Anne Berit Løset

Elin Aarvik

Rolf Øyvind Thune
Nestleder

Solveig Bratteng Rønning

Asgeir Pollestad

Ottar Råd

Marit Haugen
Leder

Bjørnar Gjerde

Tor Arne Johansen

Jeffrey Thomas

Ann-Beth Freuchen
Konsernsjef

Revisors attestasjon

ÅRSRAPPORT 2023

VÅRT RESULTAT

ÅRSREGNSKAPET 2023

BÆREKRAFT I TINE

Våre vesentlige tema

Klima og miljø

Sosiale forhold

Vårt klimaregnskap

Revisors attestasjon

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS
Stortorvet 7, 0155 Oslo
Postboks 1156 Sentrum, Oslo Norway

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00
www.ey.no
Medlemmer av Den norske Revisorforening

UAVHENGIG REVISORS ATTESTASJONSUTTAELSE

Til styret i TINE SA

Omfang

Vi er engasjert av TINE SA for å utføre et attestasjonsoppdrag, som skal gi moderat sikkerhet slik det er definert i de internasjonale standardene for attestasjonsoppdrag for å avgi en uttalelse om TINE SAs bærekraftsrapportering som definert og spesifisert i TINE SAs GRI-indeks (se dokument GRI Index 2023 på <https://www.tine.no/om-tine/tine-gri-tabell-2023>) ("Saksforholdet") for rapporteringsåret avsluttet 31. desember 2023.

Vi har ikke utført andre attestasjonshandlinger enn det som er nevnt i avsnittet over og som beskriver omfanget av vårt oppdrag, og vi uttaler oss følgelig ikke om øvrig informasjon inkludert i årsrapporten.

Kriterier brukt av TINE SA

I utarbeidelsen av saksforholdet har TINE SA brukt relevante kriterier fra rapporteringsstandardene for bærekraft utgitt av Global Reporting Initiative (GRI) samt egendefinerte publiserte kriterier ("Kriteriene"). Kriteriene ligger på globalreporting.org og i TINE SAs årsrapport, og er offentlig tilgjengelige. Disse Kriteriene ble spesifikt utformet for selskaper og andre organisasjoner som ønsker å rapportere om sin bærekraft på en konsistent og troverdig måte. Følgelig kan denne informasjonen trolig ikke egne seg for andre formål.

TINE SAs ansvar

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for valget av Kriteriene og for at Saksforholdet i det alt vesentlige er presentert i henhold til disse Kriteriene. Dette ansvaret omfatter det å etablere og vedlikeholde interne kontroller, opprettholde tilstrekkelige journaler og lage estimater som er relevante for utarbeidelsen av Saksforholdet, slik at det ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som resultat av misligheter eller feil.

Vårt ansvar

Vårt ansvar er å avgi en uttalelse om Saksforholdet basert på de bevisene vi har innhentet.

Vi har utført vårt arbeid i samsvar med *ISAE 3000 - "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon"*. Standarden krever at vi planlegger og utfører handlinger for å oppnå moderat sikkerhet for at Saksforholdet i det vesentlige er presentert i henhold til Kriteriene, og utarbeider en rapport. Type, tidspunkt for og omfang av handlingene er valgt ut fra vårt skjønn, herunder en vurdering av risikoen for vesentlig feilinformasjon, enten som resultat av misligheter eller feil.

Etter vår oppfatning er innhentet bevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår attestasjonsuttalelse.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og *International Code of Ethics for Professional Accountants* (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene.

A member firm of Ernst & Young Global Limited

2

Vi anvender også International Standard on Quality Management 1 *Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester*, og har opprettholder et omfattende system av kvalitetskontroll inkludert dokumenterte retningslinjer og prosedyrer for å overholde etiske krav, profesjonelle standarder og relevante lover og regler.

Beskrivelse av utførte handlinger

Handlingene som utføres på et attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet varierer med hensyn til type og tidspunkt og er mindre omfattende enn for et tilsvarende oppdrag som skal gi betryggende sikkerhet. Sikkerheten i et attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet er derfor vesentlige lavere enn hva som ville ha vært oppnådd i et oppdrag med betryggende sikkerhet. Våre handlinger ble utformet for å gi moderat sikkerhet som vi baserer vår uttalelse på og gir ikke alle de bevisene som påkraves for å gi en betryggende grad av sikkerhet.

Selv om vi har vurdert effektiviteten i ledelsens interne kontroller når vi har utformet type og omfang av våre handlinger, er vårt attestasjonsoppdrag ikke utformet for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroller. Våre handlinger omfattet ikke tester av kontroller eller prosedyrer for å kontrollere korrekte summer eller beregninger av data i IT-systemer.

Et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet omfatter forespørsler, primært til personer som er ansvarlige for å utarbeide Saksforholdet og relatert informasjon, og analyser og andre relevante handlinger.

Våre handlinger inkluderte:

- Intervjuer med nøkkelpersoner for å forstå virksomheten og rapporteringsprosessen
- Intervjuer med nøkkelpersoner for å forstå selskapets prosess for å innhente informasjon, utarbeide og rapportere Saksforholdet i rapporteringsperioden
- Gjennomgang på stikkprøvebasis av beregningskriteriene mot metodene angitt i Kriteriene
- Analytiske handlinger av dataene og forespørsler til ledelsen om eventuelle vesentlige avvik identifisert
- Gjennomgang av forutsetning som ligger til grunn for beregningene
- Sammenligning, på stikkprøvebasis av data mot underliggende kildedata
- Sammenligning av presentasjonen av Saksforholdet med presentasjonskravene angitt i Kriteriene

Etter vår mening gir våre handlinger tilstrekkelig grunnlag for vår uttalelse. Vi har også utført andre handlinger vi vurderte som nødvendige etter forholdene.

Uttalelse

Basert på utførte handlinger og innhentet bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at vesentlige endringer skulle ha vært gjort til Saksforholdet for rapporteringsåret avsluttet 31. desember 2023 for at det skulle være presentert i samsvar med Kriteriene.

Oslo, 13. februar 2024
ERNST & YOUNG AS

Attestasjonsuttalelsen er signert elektronisk

Finn Ole Edstrøm
statsautorisert revisor

Uavhengig revisors attestasjonsuttalelse – TINE SA 2023

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Design

Tania Goffredo Design
TINE Design

Bilder

Torstein Kiserud
Øystein Haara
Lukas Bischoff
TINE Mediebank
Flag ikoner side 11: flaticon.com